اولین روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.rouzegaremadan.ir

یکشنبه • ۱۷ دی ۱۴۰۲ • ۲۴ جمادی الثانی ۱۴۴۵ • ۷ژانویه ۲۰۲۴ • سال ششم • شماره ۱۲۲۸ • ۸صفحه • قیمت ۱۰۰۰۰ تومان

سامانه اکتشافی ایمیدرو، زیرساخت ملی است

رضا محتشمی پور در آیین رونمایی از سامانه اطلاعات یکپارچه مکان مبنای ایمیدرو گفت: سامانه اکتشافی ایمیدرو با تلاش بسیار و کار بر روی حجم بسیاری از اطلاعات در این سازمان توسعه ای جمع آوری شده است و می تواند سنگ بنایی برای ارتقای اطلاعات فعالیت های اکتشافی باشد.

۲

لزوم جلوگیری از خام فروشی فولاد

عباس علی‌آبادی در حاشیه افتتاح کارخانه فولاد آسین ابهر،گفت: افتتاح دو کارخانه مقاطع فولادی، نمایانگر پتانسیل بالای فناوری در استان است.

کارخانه آسین ابهر از جمله کارخانه‌های فن‌آورانه است و باید تلاش کنیم ارتباط آن را با سایر صنایع برقرار کنیم تا شاهد افزایش بهره‌وری باشیم.

۲

«روزگار معدن» جایگاه اکتشاف در معادن را بررسی کرد:

فراموش شده

۳

عکس: مهدی کاوه ای

یادداشت‌ها

تافته جدا بافته

۲

ما در خلأ نیستیم

۳

اهمیت استاندارد سازی گزارش‌های اکتشاف

۴

الزام توسعه صنعت انرژی تجدید پذیر

۷

بورس آماده رشد!

۸

تیترهای روز

بازار داخلی فولاد در گرو آینده صادرات ۲

بی‌ثباتی قیمت‌ها عامل کلافگی تجار سنگ ۴

بی‌ثباتی قیمت‌ها عامل کلافگی تجار سنگ ۴

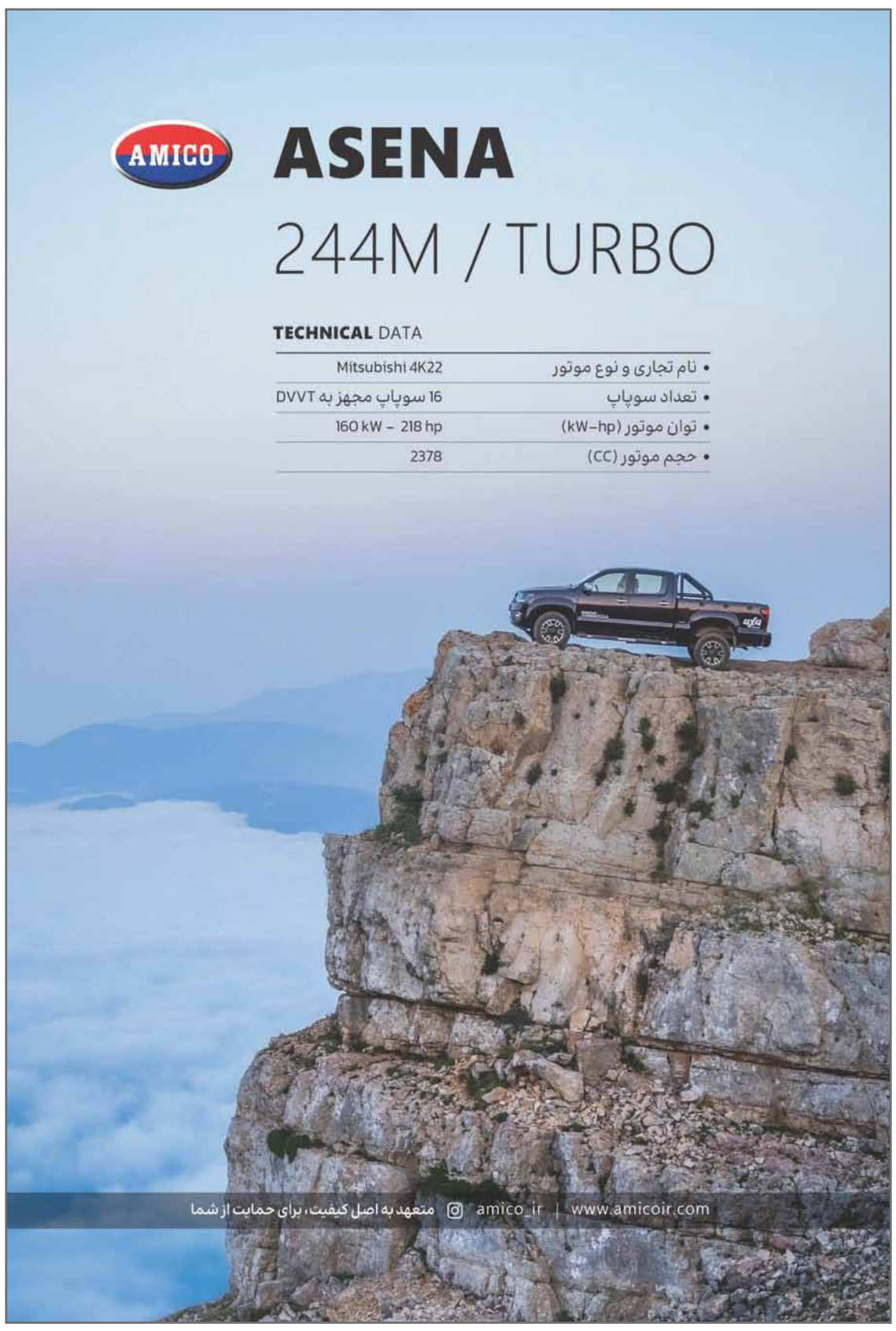

روزگار معدن
یکشنبه
• ۱۷ دی ۱۴۰۲ • ۲۴ جمادی الثانی ۱۴۴۵ • ۷ ژانویه ۲۰۲۴
• سال ششم • شماره ۱۲۲۸

یادداشت

تافته جدا بافته

سعید فتحی
فعال صنعتی

نقش مهم و تاثیرگذار صنعت ریخته‌گری در اقتصاد و فعالیت صنایع پایین‌دستی بسیار واضح و غیرقابل انکار است اما با این حال فعالان این عرصه با مشکلات فراوانی مواجه هستند که ادامه مسیر را برای بسیاری از آن‌ها دشوار ساخته است. یکی از چالش‌هایی که اکنون اکثر تولیدکنندگان در کشور با آن دست به گریبان هستند، آثار منفی فعالیت کارگاه‌های ریخته‌گری بدون مجوز و یا به اصطلاح غیرمجاز است که می‌توانند به راحتی برای مدت طولانی فعالیت کنند. یکی از دلایلی که باعث شده تا برخی از سرمایه‌گذاران و واحدهای تولیدی چنین مسیری را برای فعالیت خود انتخاب کنند، قوانین دست و پا گیر مالیات، تامین اجتماعی و کار و برخوردهای سلیقه‌ای سازمان‌های دولتی متولی مانند سازمان امور مالیاتی کشور، سازمان تامین اجتماعی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و... است.از سوی دیگر عدم وجود نظارت کافی بر فعالیت‌های غیرشفاف باعث شده تا برخی از افراد با سو استفاده از خلا نظارتی این سازمان‌ها بتوانند در شرایط آسان‌تری فعالیت کنند. تولیدکنندگان غیرمجاز همانند تولیدکنندگان قانونی، مالیات، ارزش افزوده، حق بیمه و... پرداخت نمی‌کنند و کسی نیز از آن‌ها مطالبه نمی‌کند زیرا اساسا به صورت ثبت شده و شفاف فعالیت نمی‌کنند؛ حتی به صورت غیرقانونی نیز از منابع انرژی بهره می‌برند. علاوه‌براین، کارگاه‌های غیرمجاز از نیروی‌های کار خارجی که اجازه فعالیت در کشور را ندارند استفاده می‌کنند اما واحدهای مجاز ملزم به استخدام نیروی‌های بومی با دستمزدهای بسیار بالا هستند و در صورت به‌کارگیری نیروی خارجی در خطوط تولید، متحمل جریمه‌های سنگینی می‌شوند؛ تمام این موارد دست به دست یکدیگر داده و باعث شده است تا واحدهای ریخته‌گری غیرمجاز، با حداکثر توان خود مشغول به تولید محصولات و جذب مشتریان بیشتر باشند و از سوی دیگر تولیدکنندگان قانونی، قدرت رقابت‌پذیری خود را در بازار مصرف از دست بدهند.متاسفانه سازمان امور مالیاتی نظارتی بر فعالیت تولیدکنندگان بدون مجوز ندارد و این افراد مبالغ مربوط به خرید مواد اولیه و فروش محصولات را به راحتی بین حساب بانکی کارفرمایان و فروشندگان مواد اولیه جابه‌جا می‌کنند؛ از سوی دیگر شاهد هستیم که سرمایه‌گذاران جدید تمایلی به ثبت شرکت و مواجهه با مشکلات فراوان آن نداشته و به صورت حقیقی فعالیت خود را شروع می‌کنند زیرا واحدهای تولیدی که به صورت شرکتی ثبت شده و ذیل نام شرکت مشغول به فعالیت هستند، بیشتر زیر ذره‌بین بوده و تمام اقدامات آن‌ها باید به صورت قانونی و مستند، ثبت شود. شرکت‌های تولیدکننده برای خرید اقلام مورد نیاز و فروش محصولات، باید فاکتور رسمی در اختیار داشته باشند؛ این در حالی است که برخی از مشتریان تمایلی به دریافت فاکتور رسمی ندارند و برای رفع نیاز خود، به واحدهای غیرمجاز مراجعه می‌کنند. ضمن اینکه سازمان امور مالیاتی به بهانه عدم اعتبار فاکتورهای هزینه‌ای، بخشی از هزینه‌های تولیدکنندگان را هزینه‌های قابل قبول محسوب نکرده و عملا بسیار بیشتر از مالیات ۲۵ درصدی سود واقعی سالیانه، از شرکت‌ها مطالبه می‌کند. تنها راهکار حل این مشکل، نظارت دقیق سازمان امور مالیاتی در رابطه با صدرو فاکتور رسمی است زیرا افزایش شفافیت، مانع از فرار مالیاتی برخی از واحدهای تولیدی می‌شود.علاوه بر مشکلات فوق، قیمت پایین‌تر محصولات تولیدی واحدهای بدون مجوز نیز سبب شده تا کارفرمایان تمایل بیشتری برای همکاری با این نوع واحدها داشته باشند؛ واحدهای تولیدی معتبر خط قرمزهای سخت‌گیرانه‌ای در خصوص کیفیت محصولات و حفظ اعتبار برند خود دارند، بنابراین هرگز محصولات نامرغوب تولید نمی‌کنند. این در حالی است که کیفیت برای تولیدکنندگان غیرمجاز در اولویت قرار نداشته و این واحدها بنا به درخواست کارفرما، محصولات ارزان‌قیمت و بی‌کیفیتی را تولید می‌کنند. این اقدام واحدهای غیرمجاز سبب شده تا محصولات ایرانی در ذهن مصرف‌کنندگان، تداعی‌گر محصولات نامرغوب باشد. این مسئله در صنعت خودروسازی بسیار مشهود است؛ پیمانکاران و کارگاه‌های ریخته‌گری برای اینکه سفارش ریخته‌گری قطعات در تناژ بالا و به صورت دائمی داشته باشند، به خواسته‌های کارفرمایان در خصوص کاهش کیفیت و قیمت، تن می‌دهند.شاهد هستیم که به دلیل خلا نظارتی سازمان‌های متولی دولتی در شهرک‌های صنعتی کوچک، برخی از واحدهای تولیدی به راحتی در حوزه‌ای خارج از حوزه مجوز خود، فعالیت می‌کنند و یا بعضی از تولیدکنندگان برای اینکه میزان گردش مالی مجموعه را کمتر از میزان واقعی آن اعلام کنند، با حساب بانکی اشخاص دیگری نقل‌وانتقال پول انجام می‌دهند. آثار سو فعالیت‌های بدون مجوز در صنعت ریخته‌گری هر روز بیشتر از قبل نمایان می‌شود و هر چه سریع‌تر باید تدبیری برای حل این معضل اندیشیده شود؛ برای این امر نیازی به تشکیل سازمان جدید و یا وضع قوانین جدید نیست بلکه نهادهای اجرایی که با قوانین وضع شده فعلی فعالیت دارند، باید اقدامات خود را به درستی انجام داده و دقت بیشتری به خرج دهند.

خبر

لزوم جلوگیری از خام فروشی فولاد

به گزارش «روزگارمعدن»، عباس علی‌آبادی دیروز در حاشیه افتتاح کارخانه فولاد آسین ابهر، در جمع خبرنگاران، اظهار کرد: افتتاح دو کارخانه مقاطع فولادی، نمایانگر پتانسیل بالای فناوری در استان است.

کارخانه آسین ابهر از جمله کارخانه‌های فن‌آورانه است و باید تلاش کنیم ارتباط آن را با سایر صنایع برقرار کنیم تا شاهد افزایش بهره‌وری باشیم.

وی با بیان اینکه هر دو پروژه افتتاح (فولاد و نورد آسین فولاد البرز غرب) امروز مقاطع تولید فولاد است، تصریح کرد: این کارخانه‌ها ارزش‌افزوده دارد و متریال تولید نمی‌کند. در حال حاضر مهمترین دغدغه در حوزه فولاد جلوگیری از خام‌فروشی است و باید فولاد وارد مقاطع تولید شده و زنجیره تولید را تکمیل کرد.

وزیر صمت در پاسخ به درخواست خبرنگاران مبنی بر توجه هر چه بیشتر به کارگران و حمایت از آنان، خاطرنشان کرد: اگر مسیر صنعت باز شود، سود نهایی در جیب کارگر خواهد رفت.

سامانه اکتشافی ایمیدرو، زیرساخت ملی است

محتشمی‌پور

معاون امور معادن و فرآوری مواد وزارت صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه سامانه اکتشافی ایمیدرو، زیرساخت ملی است، گفت: از طریق این سامانه می توان با جمع آوری و یکپارچه سازی اطلاعات تولیدی کشور؛ کیفیت سیاست گذاری در این حوزه را ارتقاء داد.رضا محتشمی پور بعداظهر امروز در آیین رونمایی از سامانه اطلاعات یکپارچه مکان مبنای ایمیدرو افزود: سامانه اکتشافی ایمیدرو با تلاش بسیار و کار بر روی حجم بسیاری از اطلاعات در این سازمان توسعه ای جمع آوری شده است و می تواند سنگ بنایی برای ارتقای اطلاعات فعالیت های اکتشافی باشد.

وی گفت: پیش از این به رغم فعالیت هایی که در داده های اکتشافی و زیرساخت نگهداری اطلاعات انجام شده بود، شرایط مناسبی را شاهد نبودیم.

وی ادامه داد: ایجاد این سامانه را به فال نیک می گیریم و امیدواریم تاثیر آن را در بهبود عملیات های اکتشافی شاهد باشیم.

معاون امور معادن و فرآوری مواد وزارت صنعت، معدن و تجارت عنوان کرد: نگاه ما به ایمیدرو، نگاهی توسعه ای است.

این سازمان به عنوان توسعه دهنده بخش معدن و صنایع معدنی می تواند حجم داده ها در این سامانه را افزایش دهد.

محتشمی پور با بیان اینکه در حال حاضر ۴ هزار پروانه اکتشافی در کشور داریم که مجوزهای دولتی و خصوصی را شامل می شود، اظهار داشت: این آمار یعنی چهار هزار عملیات اکتشافی در کشور را شاهد هستیم که نیاز است اطلاعات آن به خوبی نگهداری شود.

وی ادامه داد: با توجه به رونمایی از این سامانه به عنوان یک زیرساخت ملی؛ می توان با جمع آوری و یکپارچه سازی اطلاعات تولیدی کشور؛ کیفیت سیاست گذاری در این حوزه را ارتقاء داد و در مدیریت اطلاعات موثر عمل کرد.

معاون امور معادن و فرآوری مواد وزارت صنعت، معدن و تجارت گفت: محدوده هایی امیدبخش حاصل از اکتشافات ایمیدرو شناسایی شده است که باید فعال شود و اطلاعات عملیات های مرتبط با این محدوده ها را ثبت کرد.

محتشمی پور افزود: امیدواریم سالانه به ارتقای جدی عملیات و کیفیت و هوشمندی این سامانه را شاهد باشیم و قدرت فعالیت تحلیل داده ها را افزایش دهیم.

از سوی دیگر محمد رضا بهرامن رئیس خانه معدن با ابراز خرسندی از پیاده سازی و رونمایی از این سامانه اکتشافی گفت: وجود بانک های اطلاعاتی یکی از ملزومات توسعه بخش معدن در تمام کشورهای معدنی دنیا به شمار می آید.

بازار زنجیره فولاد در هفته گذشته بررسی شد

بازار داخلی فولاد در گرو آینده صادرات

عکس: مهدی کاوه ای

گروه خبر

آمار ۹ماهه صادرات زنجیره فولاد نشان می‌دهد که این بخش نسبت به مدت مشابه سال گذشته عملکرد مطلوبی داشته و ارزش صادرات این زنجیره در مدت مورد بررسی به ۵.۵میلیارد دلار رسیده است، اما ابهامات ناشی از آینده همکاری ایران و عراق موجب شد که هفته گذشته فولادکاران میزان عرضه‌های خود را در بازار فیزیکی کاهش دهند، به طوری که میزان معاملات شمش نسبت به هفته پیش از آن ۴۱درصد افت را به ثبت رساند.

بازار داخلی فولاد با آغاز فصل سرما با عقب‌نشینی مسیر حرکتی خود را تغییر داد، به طوری که در هفته دوم دی‌ماه میزان معاملات آهن اسفنجی و شمش نسبت به هفته پیشین کاهش قابل‌توجهی داشته است. بررسی آمار و معاملات بورس‌کالا نشان می‌دهد که با وجود کاهش ۹درصدی عرضه آهن اسفنجی در آذرماه نسبت به آبان، نسبت حجم معامله به عرضه آهن اسفنجی با رشد روبه‌رو بود و به ۸۸درصد رسید.

میزان عرضه آهن اسفنجی در آذرماه ۵۶۵هزار تن به ثبت رسید که یکی از عرضه‌های کم در سال‌جاری (بعد از فروردین‌ماه) بود؛ دلیل عمده این امر محدودیت‌های گازی کارخانه‌های احیا و نگرانی از پیامدهای آن بوده است.روند نزولی میزان عرضه آهن اسفنجی در رینگ فیزیکی بورس‌کالا ادامه دارد، به‌طوری که در هفته دوم دی‌ماه حدود ۶۹هزار تن در رینگ فیزیکی عرضه شد که با توجه به ثبت تقاضای ۱.۴برابری نسبت به عرضه، ۱۰۰درصد عرضه‌ها مورد معامله قرار گرفت.

قیمت میانگین موزون هر کیلو آهن اسفنجی در معاملات اخیر نسبت به هفته گذشته ۴درصد کاهش داشت و به ۱۳هزار و ۸۶تومان رسید. قیمت میانگین موزون معاملات آهن اسفنجی در هفته گذشته ۱۳هزار و ۶۳۲تومان بود.

▣ کاهش ۴۱ درصدی میزان معاملات شمش

همچنین بررسی معاملات بازار فیزیکی شمش فولاد در آخرین ماه پاییز نشان می‌دهد که نسبت حجم معاملات به عرضه این محصول از ۴۶درصد در آبان‌ماه به ۶۳درصد افزایش یافته است که ۱۷درصد رشد را گزارش می‌کند. این در حالی است که حجم عرضه این محصول میانی فولادی در آذرماه نسبت به آبان‌ماه ۲۰درصد کاهش نشان می‌دهد.

بررسی معاملات روز دوشنبه ۱۱دی‌ماه نشان می‌دهد که بورس‌کالا میزبان عرضه بیش از ۱۱۹هزار تن شمش بود که با توجه به تقاضای یک‌برابری و با احتساب معاملات مچینگ حدود ۶۹درصد از عرضه‌ها مورد معامله قرار گرفت. قیمت میانگین موزون شمش در معاملات روز دوشنبه ۱۱دی‌ماه ۱۸هزار و ۸۶۲تومان به ازای هر کیلوگرم بود که افزایش ۰.۱درصدی را نسبت به هفته گذشته گزارش می‌کند.

همچنین بررسی رینگ فیزیکی نشان می‌دهد که میزان عرضه و معاملات در روز ۱۱دی‌ماه نسبت به هفته پیشین به ترتیب ۴۶درصد و ۴۱درصد کاهش داشته که این موضوع را می‌توان به تصمیم جدید بغداد، مبنی بر ممنوعیت مبادله خرد و کلان برای پنج کشور با پول‌های خارجی در بازارهای داخلی عراق نسبت داد.

فاصله جغرافیایی، مرزهای زمینی گسترده و توانمندی‌های صنعتی و فنی ایران، همچنین تقاضا در بازار عراق و مسیرهای تامین نیاز با احتساب زمان و ریسک‌های اقتصادی و غیراقتصادی اخیر موجب شده است تا ایران یکی از تامین‌کنندگان مهم کالا برای عراق باشد که تصمیم جدید عراق در صورت عملی شدن می‌تواند آسیب جدی به بخش فولاد وارد کند؛ چراکه عراق یکی از مصرف‌کنندگان مهم فولاد ایران است و افزایش میزان صادرات زنجیره فولاد در ۹ماهه سال‌جاری مدیون بازار عراق است که در صورت بسته شدن مرزهای این کشور همسایه به روی فولادکاران ایرانی، روند صادراتی نیز مختل خواهد شد.

▣ ابهامات آینده صادرات زنجیره فولاد

در سال ۲۰۲۳ دولت عراق بخشنامه‌ای را تصویب کرده و تجار ملزم شده‌اند که حواله‌های خود را از طریق سیستم بانکی جابه‌جا کنند؛ نرخ بانکی حواله‌ها نسبت به بازار آزاد تفاوت دارد. از طرفی نقل‌وانتقال پول خارج از شبکه‌های بانکی در سال ۲۰۲۴ با مشکلات دیگری نیز مواجه شده، اما اتاق ایران و وزارت صنعت، معدن و تجارت در شش‌ماه گذشته سعی کرده‌اند مشکلات تبادل ارز با عراق را پیگیری و ریسک‌های بالفعل و بالقوه را تعدیل کنند.

بررسی بازار میلگرد نیز نشان می‌دهد که این محصول همچنان جزو دارندگان کمترین نسبت‌های حجم معامله به عرضه در آذرماه بود که تداوم رکود و مازاد تولید در بازار میلگرد را نشان می‌دهد. رینگ فیزیکی بورس‌کالا در روز چهارشنبه ۱۳ دی‌ماه میزبان ۲۰۱هزارتن میلگرد در بورس‌کالا بود که با احتساب معاملات مچینگ، ۲۴هزارتن معادل ۱۲درصد از این عرضه‌ها مورد معامله قرار گرفت.

قیمت میانگین موزون میلگرد در معاملات روز ۱۳دی‌ماه به ۲۱هزار و ۱۸۴تومان به ازای هر کیلوگرم رسید که کاهش ۰.۷درصدی را نسبت به قیمت معاملاتی هفته گذشته گزارش می‌کند. به طور کلی بررسی‌ها نشان می‌دهد که زنجیره فولاد طی هفته گذشته با آغاز فصل زمستان در جو آرامی به سر می‌برد.

وضعیت صادرات زنجیره فولاد در ۹ماهه ۱۴۰۲

بررسی آمار و معاملات ۹ماهه زنجیره فولاد نشان می‌دهد که ارزش صادرات این زنجیره در مدت مورد بررسی به ۵.۵میلیارد دلار رسید که نسبت به مدت مشابه سال گذشته حدود ۱۹درصد معادل ۸۵۰میلیون دلار رشد را به ثبت رسانده است. در بین زنجیره فولاد دو محصول کنسانتره و سنگ‌آهن بیشترین میزان صادرات را به خود اختصاص دادند، به طوری که صادرات بیش از ۲۱.۶میلیون تن به این محصول تعلق دارد که نسبت به مدت ۹ماهه سال ۱۴۰۱ جهش ۷۳درصدی را گزارش می‌کند.

با این حال، شمش فولادی برخلاف دیگر محصولات به روند نزولی خود در نرخ رشد صادرات از لحاظ تناژی ادامه داد. میلگرد نیز شرایطی مشابه شمش را تجربه کرد، به نحوی که در ۹ماهه سال‌جاری صادرات این محصول نسبت به مدت مشابه سال گذشته کاهش ۱۳۰میلیون دلاری ارزش صادرات را به ثبت رساند.

بررسی زنجیره فولاد تا پایان آذرماه ۱۴۰۲ نشان می‌دهد که حجم صادرات کنسانتره و سنگ‌آهن نسبت به ۹ماهه سال گذشته، حدود ۱۰برابر رشد داشته است. همچنین ارزش صادراتی سایر محصولات همچون اسلب و تیرآهن در ۹ماهه سال‌جاری نسبت به مدت مشابه سال گذشته به ترتیب رشد ۳۴درصدی و ۱۵درصدی داشته است.

با توجه به اینکه بازار داخلی زنجیره فولاد در شرایط اقتصادی و سیاسی در تنگنا قرار گرفته بود بسیاری از کارشناسان و فعالان اقتصادی و صنعتی تقویت راه‌های صادراتی را تنها راه نجات این زنجیره می‌دانند و بررسی‌ها نشان می‌دهد که در ۹ماهه ۱۴۰۲ نیز زنجیره فولاد به کمک معاملات بین‌المللی و بازگشت ارز به کشور به حیات خود ادامه داده است.

ابهامات ناشی از لغو عوارض صادراتی می‌تواند به رونق صادرات محصولات زنجیره فولاد کمک کند و پیش‌بینی می‌شود که با رفع عوارض، تولیدکننده‌ها به سمت بازارهای خارجی حرکت کنند و میزان صادرات نیز طی ماه‌های آینده روند افزایشی را در پیش بگیرد که این موضوع در گرو ادامه همکاری دو کشور ایران و عراق طی سال آینده است.

راه سبز معدن کاری

معدن‌کاری برای تولید، تامین انرژی و مواد لازم سایر صنایع ضروری است. رسیدن به تعادل میان معدن‌کاری و حفاظت از محیط‌زیست و جامعه محلی امری ضروری است و در اصطلاح معدن‌کاری سبز نامیده می‌شود.

مشکلات محیط‌زیستی ناشی از معدن‌کاری معمولا به دو بخش تقسیم می‌شودکه محیط‌زیست انسانی و محیط‌زیست طبیعی و تنوع‌زیستی را دربر می‌گیرد. در بخش محیط‌زیست انسانی مسائلی همچون آلودگی آب و خاک، آلودگی هوا و تغییر یا کاهش منابع آب سطحی و زیرزمینی در دسترس از جمله مهم‌ترین تاثیرات مخرب معدن‌کاری به‌شمار می‌رود که موردتوجه دست‌اندرکاران بخش معدن قرار گرفته‌است. علاوه‌بر این تخریب یا چندپاره‌شدن زیستگاه، تغییر الگوی اشغال فضا-زمان بر اثر صدا و حضور انسان و فعالیت عمرانی-معدنی و آلودگی نوری به شکل مستقیم بر اثرات قبلی افزوده است.

در حوزه اجتماعی جابه‌جایی افراد و از دست‌دادن محل زندگی و منابع طبیعی از مهم‌ترین آسیب‌ها است. در بخش اقتصادی با آنکه معادن عموما نوید توسعه اقتصادی را می‌دهند، اما نبود قوانین لازم و عدم‌توجه به معیشت پایدار باعث می‌شود مردم محلی معمولا از عواید اقتصادی معدن‌کاری چندان بهره‌مند نشوند. همچنین توسعه اقتصادی ناشی از معدن معمولا به مشاغل معدنی محدود مانده و پایدار نیستند و با پایان عمر معدن از بین می‌روند که خود موجب عواقب اجتماعی و محیط‌زیستی می‌شود.

فرآیند معدن‌کاری سبز دربرگیرنده مجموعه راهکارهای پیشگیرانه، کاهشی و جبرانی است؛ یعنی اگر پس از تمام برآوردها اجرای پروژه معدنی اجتناب‌ناپذیر باشد، سعی دارد با به‌کارگیری شیوه‌های جدید و فناوری‌های مدرن و رویکرد توسعه‌پایدار از میزان ضرر و زیان معدن‌کاری در هر سه بخش محیط‌زیستی، اجتماعی و اقتصادی بکاهد. در ادامه نیاز است که ضررهای واردشده در حین اجرای پروژه معدنی و پس از پایان عمر معدن با اجرای طرح‌های جایگزین جبران شود. این طرح‌ها باید با مشارکت همه ذی‌نفعان شامل جامعه محلی، فعالان محیط‌زیستی و معدن‌کاران تهیه شوند.

هدف از طرح‌های کاهش و جبران این است که نرخ خالص آسیب‌های محیط‌زیستی پیش از پایان عمر معدن به صفر برسد. حسین ورجاوند، عضو هیات‌مدیره انجمن ملی محیط‌زیست و منابع طبیعی دامون در گفت‌وگو با دنیای‌اقتصاد براساس مطالعاتی که با سایر همکاران این انجمن داشته‌است، به نمایندگی از این انجمن به سوالات مربوط به معدن‌کاری سبز پاسخ داد.

معدن‌کاری سبز چه الزاماتی دارد؟ آیا شرایط و زیرساخت‌های موردنیاز برای توسعه این بخش در کشور وجود دارد؟

معدن‌کاری بسته به نوع معدن و منطقه موردنظر در هر بخشی از چرخه عمر معدن، می‌تواند پدیدآورنده طیفی از مشکلات محیط‌زیستی، اجتماعی و اقتصادی باشد. درک این مشکلات گام اول جهت شناخت اقدامات لازم، نقص قوانین و مقررات و کمبود زیرساخت‌ها است. الزامات معدن‌کاری سبز باید با کمک خود معدن‌کاران به جریان اصلی معدن‌کاری بدل شود. یکی از الزامات معدن‌کاری سبز، حساس‌سازی و افزایش آگاهی معدن‌کاران در مورد اثرات زیست‌محیطی فعالیت‌های معدنی و جلب توجه ذی‌نفعان و بهره‌برداران به شیوه‌های بهره‌برداری پایدار است. مقررات حفظ محیط‌زیست به‌عنوان یکی دیگر از الزامات معدن‌کاری سبز در بخش معدن نیاز به شفافیت بیشتری دارد تا توسعه‌پایدار این بخش تضمین شود. بازبینی مقررات باید معطوف به روزآمدشدن زیرساخت‌های معدنی، حفاظت از تنوع‌زیستی، توان‌افزایی جوامع محلی پیرامون معادن و ایمنی کارگران باشد. معدن‌کاری سبز در مراحل چهارگانه اکتشاف، ساخت‌وساز، بهره‌برداری و بستن معدن نیازمند بهره‌گیری از روش‌ها و فناوری‌هایی است که پایداری محیط‌زیستی، اجتماعی و اقتصادی را تضمین کند. در شرایط امروز که کشور در تامین مواد و اقدامات ایمنی کافی در بسیاری از سایت‌های معدنی با چالش‌هایی مواجه است، به‌کارگیری انرژی‌های تجدیدپذیر، فناوری‌های استخراج، تامین مشارکت جوامع محلی و توجه به ایمنی نیروی انسانی از الزامات معدن‌کاری سبز است. ایران می‌تواند از همکاری‌های بین‌المللی در به اشتراک‌گذاری تجربیات، فناوری‌ها و بهترین شیوه‌ها در معدن سبز بهره‌مند شود.

آیا ترویج معدن‌کاری سبز می‌تواند منجر به کاهش هزینه تولید و فراهم‌کردن فرصت‌های صادراتی شود؟

برخی از مزایای کلیدی معدن‌کاری سبز شامل کاهش هزینه‌های تولید در پی کاهش مصرف سوخت و انرژی، کاهش انتشار آلاینده‌ها، حفظ ذخایر آبی منطقه معدنی، کنترل میزان مصرف آب و انجام عملیات احیایی پس از بسته‌شدن معدن است که می‌تواند هزینه‌های تولید را کاهش دهد و محصول معدنی را در بازار جهانی رقابتی‌تر کند. در پی افزایش آگاهی زیست‌محیطی در دنیا در دهه‌های اخیر تقاضا برای مواد معدنی و فلزات حاصل از فرآیند بهره‌برداری مسوولانه افزایش یافته‌است. رویکرد معدن‌کاری سبز می‌تواند فرصت‌هایی را برای صادرات محصولات تولیدی سبز فراهم و در نتیجه افزایش صادرات فراهم کند. همچنین پیش‌بینی می‌شود که در آینده نزدیک بازار جهانی معدن‌کاری سبز و محصولات معدنی حاصل از آن رشد قابل‌توجهی داشته باشد.

چه محدودیت‌هایی در زمینه سیاستگذاری و تدوین قوانین و پیش‌رفتن به سمت معدن‌کاری سبز وجود دارد؟

در سیاستگذاری و تدوین قوانین معدن‌کاری سبز و نیز در به‌کارگیری و اجرای موثر «ضوابط زیست‌محیطی فعالیت‌های معدنی» محدودیت‌هایی وجود دارد که شامل مواردی همچون رویکرد بالا به پایین در تدوین قوانین بدون‌توجه به نیازهای واقعی دست‌اندرکاران و ذی‌نفعان، عدم‌به‌روزسازی قوانین با توجه به تغییرات سیستم‌های اقتصادی، اجتماعی و اکولوژیک، آشنا نبودن با تعریف، ابعاد، اصول و دامنه نفوذ اصول «سبز بودن» در فعالیت‌های معدن‌کاری بین سیاستگذاران، تدوین‌کنندگان قوانین، ذی‌نفعان و معدن‌کاران است.

علاوه بر اصلاح یکسری قوانین و مقررات چه تسهیلات و مشوق‌هایی برای ترویج رویکرد معدن‌کاری سبز پیشنهاد می‌کنید؟

معدن‌کاری سبز افزون بر قوانین و سیستم نظارتی برای تبدیل‌شدن به رویکرد غالب یا حداقل یکی از رویکردهای معدن‌کاری در ایران نیازمند مشوق و پشتیبانی است. امروزه در کشورهای توسعه‌یافته دولت‌ها مشوق‌های قابل‌توجهی را برای شرکت‌های معدنی ارائه می‌کنند تا مثلا انتشار گازهای گلخانه‌ای را در بخش صنعت و معدن کاهش دهند؛ از جمله مزایای مالیاتی و فرصت‌های تامین مالی و غیره. همچنین دولت‌ها می‌توانند مشوق‌هایی را برای تحقیق و توسعه فناوری‌های معدن سبز به‌منظور بهبود کارآیی و کاهش اثرات زیست‌محیطی فراهم کنند. سیستم‌های تجارت کربن یکی از رویکردهای نوین در بهره‌گیری از مشوقی کلیدی برای کاهش و حذف گازهای گلخانه‌ای است.

ایران دومین تولید کننده‌ی جهانی آهن اسفنجی

آیین معارفه مدیر عامل جدید یکی از واحد تولیدکننده فولاد در استان یزد برگزار و طی آن از جایگاه دوم کشورمان در صنعت تولید آهن اسفنجی در جهان خبر داده شد.

«سید ابواتراب فاضل» مدیر عامل هلدینگ توسعه صنایع و معادن غدیر در مراسم معارفه مدیر عامل جدید شرکت آهن و فولاد غدیر ایرانیان، با بیان این که ساختن همواره کار بسیار دشواری است، از مدیران تلاشگر عرصه تولید که همانند دوندگان دوی امدادی در این عرصه نقش آفرینی می‌کنند، قدردانی کرد.وی «اسد الله فرشاد» مدیر سابق فولاد غدیر را مرد فولاد ایران خواند و از برگزاری مراسم نکوداشتی برای وی در آینده نزدیک خبر داد و گفت: جایگاه دوم ایران در تولید آهن اسفنجی جهان ثمره تلاش‌های این صنعتگر پرتلاش و ارزشمند است. فاضلی با اشاره به نام نیکوی برجا مانده از مدیریت سابق این مجموعه، گفت: باید تلاش کنیم به نحوی عمل کنیم که موفقیتهای گذشته را تداوم بخشیم.وی در ادامه «احمد صادقیان» مدیرعامل جدید این شرکت فولادی را فردی جوان و فارغ التحصیل یکی از بهترین دانشگاه‌های کشور، دارای سابقه فعالیت در صنعت فولاد و روابط انسانی بالا خواند و گفت: از رفتن مدیر سابق ناراحت ولی به لحاظ این که فردی با چنین ویژگی‌هایی جانشین او می‌شود، خرسندیم.وی طرح گندله سازی و فعالیت‌های توسعه‌ای برای افزایش ظرفیت تولید را حائز اهمیت خواند و ابراز امیدواری کرد در سال آینده بهترین سود زنجیره آهن اسفنجی را در کشور شاهد باشیم.فاضل در ادامه افزایش سود آهن اسفنجی، اکتشاف معدن و اداره این شرکت را از ویژگیهای دکتر مرتضایی در مدت نبود مهندس فرشاد ذکر کرد و پیرامون رعایت انضباط مالی و تامین آهن اسفنجی خارج از بورس نیز توضیحاتی ارائه کرد. «احمد صادقیان» مدیر عامل جدید شرکت آهن و فولاد غدیر ایرانیان نیز در این مراسم ضمن تبریک میلاد حضرت زهرا(س) و روز زن و تسلیت ایام شهادت سردار سلیمانی، گفت: با توجه به فضای کنونی کشور، تلاش برای توسعه هر چه بیشتر الزامیست.

اختصاص عمده تولیدات زنجیره آهن و فولاد به مصرف داخلی

طبق آمار همگام با افزایش تولید در حوزه زنجیره آهن و فولاد کشور، بخش عمده تولید این حوزه، در مجموع هشت ماهه امسال، صرف مصارف داخلی شده و در اختیار صنایع داخلی قرار گرفته و بخش کمی هم به صادرات اختصاص یافته است.طبق آمار ارائه شده از سوی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، از ابتدای سال‌جاری تا پایان آبان‌ماه بالغ بر ۱۱۷ میلیون تن از انواع اقلام فولادی در کشور تولید شده که از این میزان حدود ۱۶.۵ میلیون تن صادر و بالغ بر ۱۰۲ میلیون تن صرف مصارف داخلی شده است.بر این اساس، مصرف ظاهری فولاد کشور برای همه اقلام به‌جز مقاطع طویل فولادی که آن هم ۰.۲ درصد معادل ۱۳ تن نسبت به هشت‌ماهه سال ۱۴۰۱ کمتر شده، رشد ۳.۰ تا ۷.۴ درصدی داشته است. از ابتدای سال‌جاری تا پایان آبان‌ماه، ۸ میلیون و ۸۲۷ هزار تن مقاطع طویل فولادی در داخل مصرف شده که نسبت به مصرف ظاهری آن در مدت مشابه سال گذشته معادل ۶ میلیون و ۸۴۰ هزار تن، ۲.۰ درصد کمتر است.همچنین ۶ میلیون و ۱۰۵ هزار تن مقاطع تخت فولادی در هشت ماهه امسال مصرف شده که ۷.۴ درصد نسبت به میزان مصارف آنها در هشت ماهه ۱۴۰۱ معادل ۶ میلیون و ۵۵۸ هزار تن، افزایش مصرف را تجربه کرده است.طی هشت ماهه امسال، تولید محصولات فولادی ۱۴ میلیون و ۸۷۳ هزار تن ثبت شده که تنها حدود ۲ میلیون تن آن صادر و ۱۳ میلیون و ۶۶۶ هزار تن آن صرف مصرف داخلی شده است. مصرف این مقاطع نسبت به سال گذشته که ۱۳ میلیون و ۱۵۹ هزار تن بوده، ۳.۹ درصد بیشتر شده است.

تشریح برنامه شرکت ملی مس در زمینه مشارکت با بخش خصوصی

امیر خرمی‌شـاد، مدیر عامل شـرکت ملی صنایع مس ایران، به تشـریح برنامه های این شرکت در زمینه مشـارکت با بخش خصوصی در راه‌اندازی معادن کوچک‌مقیاس پرداخت.به گزارش «روزگارمعدن» به نقل از مس پرس، امیر خرمی‌شـاد، با اشـاره به اهمیت معادن کوچک مقیاس در اقتصاد کشـور، گفت: «معادن کوچک مقیاس بیش از ۹۵ درصد از مجموع معادن کشـور را به خود اختصاص می‌دهند و نقش بسزایی در اشـتغال‌زایی و تولید ارزش افزوده دارند از این رو شـرکت ملی صنایع مس ایران، در راستای تحقق اهداف خود در زمینه توسعه پایدار و بهره برداری از منابع معدنی کشور، مشارکت با بخش خصوصی در راه اندازی معادن کوچک مقیاس را در دستور کار خود قرار داده است.»

وی با بیان مزایای مشـارکت بخش خصوصـی در راه اندازی معادن کوچک مقیاس، تاکید کرد: این مشـارکت مزایای متعددی برای شرکت ملی صنایع مس ایران، بخش خصوصـی و کشـور به همراه دارد. از جمله این مزایا می‌تـوان به بهره‌مندی از چابکی و ظرفیت‌های بخش خصوصی، تسـریع در راه‌اندازی و بهره‌برداری از معادن، دستیابی به بهره‌وری بیشـتر در زمان کوتاه‌تر، تسریع در تامین خوراک برای واحدهای بزرگتر، اشـتغال‌زایی و کمک به رفع مشکل بیکاری، اثر مثبت بر اقتصادهای محلی و افزایش سـطح رفاه در مناطق محروم، استفاده از تمام ظرفیت‌های خرد و کوچک مالی و فنی موجود کشـور و تشویق شرکت‌های دانش‌بنیان به مشارکت در پروژه‌های جدید اشاره کرد.»مدیر عامل شـرکت ملی صنایع مس ایران، با اشاره به برنامه های این شرکت در زمینه مشـارکت با بخش خصوصی در راه‌اندازی معادن کوچک ،مقیاس گفت در حال حاضر شـرکت ملی صنایع مس ایران در حال شناسایی و اولویت بندی معادن کوچک مقیاس قابل واگذاری به بخش خصوصی اسـت و پس از شناسـایی این معادن، فرآیند واگذاری آنها به بخش خصوصی آغاز خواهد شد.»وی با بیان اینکه این شرکت آمادگی همکاری با شـرکتهای دانش بنیان در زمینه راه اندازی معادن کوچک مقیاس را دارد افزود: «شـرکت‌های دانش بنیان می‌توانند با اسـتفاده از دانش و فناوری‌های نوین در زمینه استخراج و فرآوری مواد معدنی، نقش بسزایی در توسعه معادن کوچک مقیاس ایفا کنند.خرمی‌شـاد در پایان با تاکید بر اهمیت مشـارکت بخش خصوصی در توسعه معادن کشـور گفت: «مشـارکت بخش خصوصی در راه اندازی معادن کوچک مقیاس می‌تواند به تحقق اهداف توسـعه پایدار در کشـور کمک کند. از این رو شـرکت ملی صنایع مس ایران از تمام شـرکت‌های خصوصی که تمایل به مشـارکت در این زمینه دارند دعوت می‌کند تا در این زمینه با این شرکت همکاری کنند.»

«روزگار معدن» جایگاه اکتشاف در معادن را بررسی کرد:

فـــراموش شـــده

شهریار خادمی

عکس: مهدی کاوه ای

ایـران با قرارگرفتن در کمربنـد کانی‌زایی آلپ- هیمالیـا از موقعیت معدنی خوبی برخوردار اسـت. حجم ذخایر معدنی کشـور طبق آمارهای مختلفی کـه وجود دارد بین ۵۰ تا ۶۰ میلیارد تن اسـت و شامل موادمعدنی مختلفی مانند سنگ آهن، مس، سـرب و روی و سایر معادن فلزی، انواع سنگ‌های سـاختمانی، معـادن شـن و ماسـه و... اسـتطبق گزارش اندیشـکده سیاستگذاری امیرکبیر، ایران با قرارگرفتن در کمربنـد کانی‌زایی آلپ - هیمالیا از موقعیت معدنی خوبی برخوردار است. حجم ذخایر معدنی کشور طبق آمارهای مختلفی که وجود دارد بین ۵۰ تا ۶۰ میلیارد تن است و شامل موادمعدنی مختلفی مانند سـنگ آهن، مس، سـرب و روی و سـایر معادن فلزی، انواع سـنگ‌های سـاختمانی، معادن شـن و ماسـه و... اسـت. البته این حجم از ذخایر معدنی در ایران حاصل فعالیت‌های اکتشافی بوده که تاکنون انجام شده است و به احتمال بسیار زیـاد در صورتـی که کیفیت و حجـم فعالیت‌های اکتشافی افزایش یابد، حجم ذخایر معدنی ایران نیز افزایش خواهد داشـت. احتمالاً شـما هم این نکته را شـنیده‌اید معدنکاری یکی از سخت‌ترین مشاغل اسـت و کارگران معـادن در معرض خطرات جدی قرار دارند. شـاید آنچه از شـنیدن واژه «معدن» یا «معدنکاری» در ذهن شما ایجاد می‌شود نیز تصویر یک کارگر خسـته است که با صورت و لباس سیاه شـده از گرده‌های زغال، در دهانه تونل اسـتخراج زغالسـنگ ایسـتاده اسـت، اما معدنکاری بسـیار گسترده از تصورات عموم مردم است و با چالش‌های مختلفی در سـطوح مختلف مواجه است که گاهی اوقات درگیرشدن با این چالش‌ها برای فعال معدنی نسـبت به استخراج زغالسنگ از تونل‌های تاریک و خطرناک زیرزمینی نیز سخت‌تر است.

اکتشاف اولیـن حلقـه از فعالیت‌هـای معدنی

انسـان همواره برای تأمین نیازهای خود محتاج موادمعدنی بوده است و سابقه معدنکاری به چندین هزار سـال قبل از میـلاد برمی‌گردد. بـرای مثال شواهدی به دسـت آمده است که نشان می‌دهد ۳ هزار سـال قبل از میلاد در کشـور مصر استخراج مس انجام می‌شده اسـت و قدمت برخی برنزها به ۳ هزار و ۷۰۰ سـال پیش برمی‌گردد. در ایران نیز معدنکاری قدمـت زیادی دارد. بـرای مثال معدن فیروزه نیشـابور که بهترین فیروزه دنیـا را نیز در اختیار دارد از حدود ۲ هزار سـال قبل محلی برای اسـتخراج فیروزه بوده اسـت و در حال حاضر نیز از منابع مهم تولید فیروزه به شـمار می‌رود. انسان همواره با استخراج منابع معدنی برای رفع نیازهای خـود درگیر بوده اسـت، با این حال با پیشـرفت فنـاوری و صنعت و افزایش مصـرف منابع معدنی در سـطح جهان، میزان اسـتخراج موادمعدنی نیز افزایش یافت و روش‌هـا و تجهیزات جدیدی برای افزایش سرعت اسـتخراج موادمعدنی به کار گرفته شد. نیاز کشورها به موادمعدنی مختلف موجب شده اسـت برخی کشورها که دارای ذخایر قابل توجهی هسـتند از مزیت بالایی برخوردار باشـند، زیرا این کشـورها علاوه بر اینکه می‌توانند نیاز صنعت خود را برطرف کنند، ایـن امکان را دارند که با صادرات منابع معدنی خود درآمدزایی نیز داشـته باشـند. برای مثال کشور استرالیا کهحدود ۳۰ درصد ذخایر سـنگ آهن دنیـا را در اختیـار دارد درآمد بالایی از صـادرات این ماده با ارزش که بیشـترین حجم تجارت و مصرف را در بین همه موادمعدنی دارد به دسـت می‌آورد. جایگاه بخش معدن در کشورهای مختلـف نیز با توجه به میزان ذخایر این کشـورها متفاوت است. برای مثال معمولاً بیش از ۱۰ درصد از تولید ناخالص داخلی کشور شیلی به عنوان یکی از کشورهای بزرگ معدنی که بیشترین ذخایر مس را در اختیار دارد به بخش معدن اختصاص دارد.

همانطور که اشـاره شـد با پیشـرفت صنعت و افزایـش اسـتفاده از ذخایر معدنی برای پاسـخ به تقاضای روزافزون بازار، نیاز به اکتشـاف و استخراج موادمعدنی نیز افزایش یافته اسـت و در صورتی که برنامه مشـخصی برای اکتشـاف موادمعدنی وجود نداشته باشد، با اسـتخراج ذخایر موجود و افزایش ذخایر اکتشافی کشـورها در تأمین مواداولیه مورد نیـاز خود بـا چالش‌هایی مواجه خواهند شـد. در کشـور ایران بـه لطف وجود ذخایر بـزرگ معدنی مانند معادن سنگ آهن گل گهر در استان کرمان، چادرملو در اسـتان یزد، سنگان در استان خراسان رضوی، معادن مس سرچشـمه در اسـتان کرمان، مس سـونگون در آذربایجان شـرقی، معدن سرب و روی انگـوران زنجـان و معـادن طلا در اسـتان آذربایجـان غربی تاکنـون در زمینـه موادمعدنی پرکاربـرد بـا چالـش تأمیـن موادمعدنـی مواجه نشـده‌ایم، اما در صورتی که اکتشـافات مناسـبی انجام نشـود در چند سـال آینده تأمین مواداولیه یکی از چالش‌های اساسـی بخش معدن و صنعت کشـور خواهد بود. وجود ذخایر بـزرگ معدنی در کشور موجب شده اسـت که فعالیت‌های اکتشافی به عنوان اولین حلقه از فعالیت‌های معدنی چندان مورد توجه قرار نگیرد و سطح فعالیت‌های اکتشافی کشـور در مقایسه با وضعیت اکتشـاف کشورهای معدنی دیگر پایین‌تر باشـد. عـلاوه بر وجود ذخایر معدنی که نیاز کشور را پوشش داده است، تعدادی از مهم‌ترین عواملی که موجب شده کشور در زمینه فعالیت‌های اکتشافی وضعیت مناسبی نداشته باشد شامل موارد زیر است:

هزینه بالای اکتشاف معادن

فعالیت‌های معدنی به صورت کلی دارای ریسک ذاتی هستند و این ریسک در بخش اکتشاف بیشتر از سـایر بخش‌های فعالیت‌های معدنی اسـت، زیرا ممکن اسـت سـرمایه‌گذاری قابل توجهی در یک محـدوده معدنی و انواع فعالیت‌های اکتشـافی در آن محدوده انجام شـود، اما منجر به اکتشاف ماده معدنی با ارزش که اسـتخراج آن با صرفه اقتصادی همراه باشد، نشود. در این صورت کل سرمایه‌گذاری که برای اکتشـاف انجام شـده از بیـن رفته و هیچ بازده‌ای نخواهد داشـت. ریسک بالای فعالیت‌های اکتشـافی موجب می‌شود که سـرمایه گذار رغبت کمتری برای ورود به این حوزه داشته باشد.

یکـی از راه‌هایی که می‌توان تا حدودی ریسـک فعالیت‌های اکتشـافی را کاهش و انگیزه سـرمایه گـذار برای ورود به این حـوزه را افزایش داد، بیمه فعالیت‌های اکتشـافی اسـت. تقویت صندوق بیمه فعالیت‌هـای معدنی می‌تواند نقـش مهمی در این زمینه ایفـا کند و جذابیت سـرمایه‌گذاری در این بخش را افزایش دهد. البته باید در نظر داشـت که برای انجام فعالیت‌های اکتشـافی طرح اکتشـافی دقیقـی تهیه و طبق آن عمل شـود تـا کیفیت و دقت اکتشاف افزایش یابد. در صورتی که اکتشافات طبق طرح اسـتانداردی که تهیه شـده است انجام نشـود، نمی‌تواند مشمول بیمه شـود. هزینه بالای فعالیت‌های اکتشـافی نیـز از عوامل مهم در ضعف اکتشاف کشور است. اکتشـاف دقیق یک محدوده نیازمند انجام حفاری‌های اکتشـافی و تسـت‌های آزمایشگاهی است که با هزینه بالایی انجام می‌شود. بـه منظور تأمین مالـی این فعالیت‌ها لازم اسـت تسهیلاتی برای کاشف در نظر گرفته شود تا بتواند کیفیت فعالیـت خود را افزایش و سـرمایه‌گذاری کافی در محدوده مورد نظر انجام دهد.

نقش بخـش خصوصی در تهیه داده‌های پایه

فعالیت‌های اکتشـافی دارای چهار مرحله اصلی اسـت که شـامل شناسـایی، پیچویی، اکتشـاف مقدماتـی و اکتشـاف تفصیلـی اسـت. در مراحل ابتدایی ریسـک اکتشـاف بالاتر و احتمال کشـف ذخیـره معدنی پایین‌تـر اسـت. در مراحل بعدی ریسـک اکتشـاف پایین می‌آید و هزینـه افزایش می‌یابد. در مرحله شناسـایی یک ناحیه کوچک‌تر به عنوان ناحیه‌ای که احتمال وجود ذخیره معدنی در آن وجود دارد، شناسایی و مراحل بعدی اکتشاف در آن محدوده انجام می‌شـود. در مرحله شناسایی فعالیت‌هایی از قبیل تهیه نقشه‌های زمین‌شناسی، ژئوفیزیک و ژئوشـیمی انجام می‌شود. چون در این مرحله مسـاحت مورد بررسی بسـیار زیاد و هزینه انجام این فعالیت‌ها نیز بالاست و تهیه این نقشه‌ها از توانبخـش خصوصی خارج اسـت، زیـرا نیازمند بررسـی سـطح کشـور اسـت و یک نهـاد دولتی می‌تواند مجوز این کار را داشـته باشد، ریسک این فعالیت زیاد اسـت و منجر به اکتشاف ماده معدنی نیز نمی‌شـود کـه برای بخش خصوصـی درآمدی به همراه داشـته باشـد. نتیجه انجام این فعالیت‌ها تعیین مناطق امیدبخشـی است که احتمال وجود ماده معدنی بیشـتر اسـت و باید فعالیت اکتشافی دقیق‌تری روی این نواحی انجام شـود تا اکتشـاف تکمیل شـود. در ایران نیز تهیـه داده‌های پایه به عهده دولت اسـت و بخش خصوصی نقشی در این زمینه ندارد، با این حال اسـتفاده از ظرفیت بخش خصوصـی به عنـوان پیمانکار در دسـتور کار قرار گرفته اسـت، اما ریسکی متوجه این بخش نخواهد بود. سـازمان زمین شناسـی و اکتشـافات معدنی کشور به عنوان متولی تهیه این نقشه‌ها مدیریت و برنامه‌ریزی آن را به عهده دارد. در حال حاضر طرح تحول اکتشـافات معدنی با همکاری این سـازمان، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی و معاونت معدنی وزارت صمت در حال اجراست که به دنبال تهیه نقشه‌های مذکور در سطح کشور است.

طبـق این طـرح بـرای محدوده‌هـای مختلف مشـخص شـده اسـت که کدام فعالیت اکتشافی (ژئوفیزیـک هوایی، ژئوشـیمی یا...) انجام شـود و برای برخی مناطق نیز عملیات انجام شـده اسـت، با این حال برای انجام هرچه بهتر این فعالیت‌ها به تجهیزات و سـرمایه‌گذاری نیاز است و باید با توجه بیشـتری در دسـتور کار قرار گیرد. در حال حاضر تنها دو پرنده اکتشـافی در کشـور وجـود دارد که برای تهیه نقشه‌های ژئوفیزیک هوایی مورد استفاده قرار می‌گیرد، در حالی که با توجه به وسعت کشور به چند برابر این تعداد نیاز اسـت. همچنین از نظر نیروی انسانی نیز لازم است دوره‌های آموزشی برای انجام هر چه بهتر فعالیت‌های اکتشافی انجام شود، زیـرا در حال حاضر یکـی از چالش‌های این حوزه کمبود نیروی انسانی باتجربه است.

در صورتی که داده‌های پایه زمین شناسـی تهیه شـود و در دسـترس فعالان معدنی قـرار گیرد، با توجه به شناختی که از یک محدوده پیدا می‌کنند، می‌توانند با شناخت بیشتری در مزایده‌های مربوط به واگذاری محدوده‌های اکتشـافی شرکت کنند و انگیزه ایشـان نیز برای سـرمایه‌گذاری در مناطق امیدبخش بیشتر می‌شود. در حال حاضر نقشه‌های ژئوفیزیک کشـور مربوط به بیش از ۵۰ سـال قبل اسـت و با مقیاس ۱ به ۱۰۰ هزار تهیه شده است. در حالـی که لازم اسـت دقت آن افزایـش یابد و نقشـه‌هایی با مقیاس ۱ به ۵۰ هزار آماده شـود تا پتانسیل معدنی کشور نیز با دقت بالاتری شناسایی شـود. ممکن است با تهیه این نقشـه‌ها و افزایش پتانسـیل‌های معدنی در کشور، برنامه‌های مختلف بخـش معـدن نیز دسـتخوش اصلاح قـرار گیرد. همچنین لازم اسـت ابتدا آنالیز داده‌ها و نقشه‌های موجود با دقت بیشـتر و با روش‌های تحلیلی جدید انجـام شـود، زیرا با تلفیـق داده‌های مجـود و به روزرسانی نقشه‌ها احتمال شـناخت پتانسیل‌های معدنی افزایش می‌یابد.

چالش‌های بخش اکتشاف

همانطـور که بیان شـد فقـدان داده‌هـای پایه دقیـق یکی از چالش‌های بخش اکتشـاف اسـت. نکتـه دیگری که در این زمینه مطرح اسـت، عدم انتشار اطلاعات اسـت. داده‌های موجود در اختیار سـازمان زمین‌شناسی اسـت و به صورت برخط و آسان در اختیار فعالان معدنی قرار نمی‌گیرد و این سـازمان اقدام به فروش آن می‌کند. در صورتی که اگر این اطلاعات به آسـانی و در دسـترس فعالان معدنـی باشـد می‌توانند با بررسـی‌هایی که انجام می‌دهند، محدوده‌هایی که برای ایشـان مناسـب اسـت را انتخاب کـرده و اقدام به سـرمایه‌گذاری کننـد. در صورتی که تهیـه داده‌های پایه منجر به افزایش سـرمایه‌گذاری در بخش اکتشاف و توسعه این بخش نباشـد، کاربرد دیگری نخواهد داشت و لازم اسـت پـس از تهیه این اطلاعات در راسـتای توسـعه بخش اکتشـاف از آن اسـتفاده کرد. عدم انتشـار داده‌های اکتشافی فقط مربوط به داده‌های پایه نیست. طبق قانون معادن وزارت صمت موظف شده اسـت تمامی اطلاعات مربوط به فعالیت‌های اکتشـافی را که در دست بخش‌های مختلفی مانند وزارت نفت، سـازمان انـرژی اتمی و... قـراردارد، جمع‌آوری کند. با وجود گذشت بیش از ۱۰ سال از تصویب قانون معادن در عمل این کار انجام نشـده و نه تنهـا داده‌های اکتشـافی بخش‌های مختلف، بلکـه داده‌های ذیل وزارت صمـت نیز جمع آوری نشـده اسـت. در صورتـی که اطلاعـات حاصل از فعالیت‌های اکتشافی منتشـر شود، فعالان معدنی می‌توانند با بررسـی این داده‌هـا و تجزیه و تحلیل آن شناخت مناسبی از بخش‌های مختلف به دست آورند و در صورتی که تصمیم به سرمایه گذاری در یک محدوده داشته باشـند، با بررسی فعالیت‌های اکتشافی که از سوی فعالان دیگر در محدوده مورد نظر انجام شـده است، در جهت تکمیل این داده‌ها اقدام می‌کند و از موازی‌کاری‌ها جلوگیری می‌شود. همچنین وقتی سرمایه‌گذار شناخت بیشتری نسبت به محدوده داشته باشد، ریسک انجام فعالیت نیز تا حدودی کاسته می‌شود و انگیزه سرمایه‌گذاری نیز افزایش می‌یابد.

مشکلات استعلام از نهادهای مربوطه

فعالیت‌هـای معدنـی به طـور ذاتی بـا تخریب محیـط زیسـت همراه اسـت و مانند هـر فعالیت دیگر به همـراه مزایای متعددی که به همراه دارد، آسـیب‌هایی را نیـز به همـراه خواهد داشـت. به همین دلیل در راسـتای مدیریت آسـیب‌هایی که فعالیت‌های معدنی به همراه دارد لازم است فعالان معدنی قبل از انجام هرگونه فعالیتی شامل اکتشاف یا بهره‌برداری، مجـوز فعالیت خود را از بخش‌های مرتبط دریافت کنند. در این زمینه استعلام‌هایی از بخش‌هایی مانند منابع طبیعی، سازمان انرژی اتمی و سـازمان حفاظت محیط‌زیسـت انجام می‌شـود. طبق قانون معادن این بخش‌ها باید دسـتورالعمل مشخصی داشته باشند که براساس آن به استعلام‌ها پاسـخ دهند، اما در عمل آیین‌نامه یا دستورالعملی در این زمینه تهیه نشده است و سازمان‌های مذکور بدون هیچ پاسـخگویی با اکثر استعلام‌ها مخالفت می‌کننـد. شـاید بتـوان مخالفت با اسـتعلام‌های فعالیـت معدنی از سـوی سـازمان‌های مرتبط را بزرگ‌ترین چالش بخش اکتشاف دانست که فعالان معدنـی با آن درگیر هسـتند، زیرا این سـازمان‌ها حتی پـس از اینکه فعـال معدنی، یـک محدوده را طـی فرآیند مزایـده در اختیار می‌گیـرد اجازه فعالیـت بـه او نمی‌دهند و در مـواردی نیز پس از اینکه کاشف یا بهره‌بردار مجوزهای لازم را دریافت و فعالیت خود را شروع کرد، مزاحمت‌هایی برای او ایجاد می‌کنند. با توجه به اینکه در سال‌های اخیر با اکثر درخواست‌ها مخالفت شده و در برخی استان‌ها بدون هیچ پشتوانه علمی با ۱۰۰ درصد استعلام‌ها مخالفت شده اسـت، انگیزه سرمایه‌گذار برای ورود به این حوزه کاهش می‌یابد. این موارد نمونه‌هایی از چالش‌های مهم مربوط به اکتشاف معادن در ایران اسـت که رفع آن می‌تواند نقش مهمی در گسترش فعالیت‌های اکتشافی داشته باشد. باید توجه داشت کـه با وضعیت فعلی اکتشـافات معدنی و عدم رفع چالش‌هـای مذکور و بسـیاری چالش‌هـای دیگر، ایـران در چند سـال آینده با کمبـود موادمعدنی مواجـه خواهد شـد که ضربه سـنگینی به اقتصاد کشـور وارد خواهد کرد. بـرای مثال در صورتی که ذخایر سنگ آهن جدیدی در کشور اکتشاف نشود و به ۷۵ درصد اهداف برنامه‌ریزی شـده برای تولید فولاد در کشـور دسـت یابیم، ذخایر سـنگ آهن کشـور تا کمتر از ۲۰ سال آینده تمام خواهد شد و چالش جدی برای کشور ایجاد خواهد کرد. بنابراین بخش اکتشـاف معادن نیازمند توجه، برنامه‌ریزی و سـرمایه‌گذاری بیشتری از جانب مسئولان مربوطه است.

کلام آخر

به‌نظر می‌رسد آنطور که باید به حوزه معدن توجه نشده و همچنان توجه نمی‌شود. موضوع اکتشافات معدنـی یکی از گلوگاه‌های راهبـردی حوزه معدن اسـت که باید ضمن حل گره‌های آن، توسـعه یابد تا از این مسـیر آورده‌های اقتصادی مطلوبی نصیب ملت شـود. البتـه در کنار همه ایـن اقدامات، باید نسـبت به درآمدهای حاصل از فعالیت‌های معدنی در گوشـه‌کنار کشـور نیز توجه شود تا ضمن اقناع افـکار عمومی، به همراهی آن‌هـا در موضوع انتفاع کشـور از معدن کمک شـود. مع‌الأسـف به‌واسطه اخبـار متعدد دسـت‌اندازی به معـادن در جاهای مختلـف، دید مثبتی در ایـن خصوص وجود ندارد و باید نسـبت به این عارضه توجه اساسی شود. در صـورت حل این مسـئله، حل موضوعـات دیگر از جمله اکتشافات معدنی با سهولت انجام می‌شود.

سامانه جدید ایمیدرو تسهیل گر فعالیت‌های اکتشافی معادن

رئیس هیات عامل ایمیدرو گفت: سـامانه اطلاعات یکپارچه مکان مبنـای ایمیدرو، ابـزاری در جهت توسـعه فعالیت‌های اکتشافی و جبران عقب‌ماندگی‌های این بخش است.محمدرضا موثقی‌نیـا در آئیـن رونمایی از این سـامانه که بـا حضور رضا محتشـمی پور معاون وزیر معادن و فراوری مواد وزارت صمت، محمدرضا بهرامن رئیس خانه معدن ایران و احمد قرائی معاون اکتشاف سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور برگزار شد، تصریح کرد: یکی از نتایج اولیه این سامانه، اجرای سیاست های دولـت و وزارت صنعت معدن و تجارت در جهت شـفاف سازی داده ها و اطلاعات اکتشافی است.

وی با بیان اینکه رونمایی از این سامانه در ردیف برنامه های ۱۰۰ هفته ای ایمیدرو جای داشـته، ادامه داد: اشتراک گذاری ایـن داده هـا و نتایج حاصـل از آن که در سـامانه فوق وجود دارد، گامی در جهت ارایه اطلاعات برای ذینفعان حوزه اکتشاف است.

معاون وزیر صنعت معدن و تجارت تاکید کرد: سـرعت دهی به فعالیت های بخش اکتشـاف، تحلیل داده ها، جبران کسری هایی اسـت که طی سالیان گذشته ایجاد شده بود.وی با اشاره به اینکه اکنون نسـخه اول سامانه رونمایی شده گفت: با توجه بـه امکانات و توانمنـدی هایی که ایمیدرو بـه همراه طراحان و مشـاوران توانمند در آن قرار داده انـد، امکان برطرف کردن مشکلات احتمالی و به روزرسانی نسخه فعلی وجود دارد و جزو ویژگی های سامانه است.

رئیس هیات عامل ایمیدرو گفت: دسته بندی اطلاعات، تهیه گزارش و تحلیل داده های اکتشـافی در یک سیستم یکپارچه، مسـیری برای توسعه روزافزون بخش معدن و صنایع معدنی به شمار می آید.

یادداشت

ما در خلأ نیستیم

علی‌خان نصراصفهانی
استاد دانشگاه و فعال معدن

مسـئولیت اجتماعی، مفهومی غربی اسـت که از اواسـط قرن بیسـتم و زمانی بـه وجود آمد که بنگاه‌هـای اقتصادی دریافتند که جدا از مسئله افزایش سود اقتصادی که در نتیجه فعالیت‌های خود به‌دست می‌آورند، جزئی از جامعه هستند و بنابراین باید به مسئولیت‌های خود در برابر آن عمل کنند.

به‌این‌ترتیب، بنگاه‌های اقتصادی برای تاثیرگذاری در جامعه نقش‌هایی برای خـود تعریف کرده‌اند. به‌عنوان‌مثال، حفاظت از محیط‌زیسـت برعهـده هر فرد، سـازمان و بنگاه اقتصادی است، در برابر حفظ آن مسئول است و نمی‌تواند نسبت به آن بی‌توجهـی کند، زیرا ما در خلأ و جدا از محیط پیرامون خود نیسـتیم و باید در زمینه‌هایی که وجدان بشری را تحت‌تاثیر قرار می‌دهند، مسئول و پاسخگو باشیم.علاوه بر موضوع حفظ محیط‌زیسـت، توسعه کسـب‌وکار و اشـتغال‌آفرینی، کمک بـه بهبود شـرایط اجتماعی و... از جمله مفاهیمی اسـت که از نیمه قرن گذشـته به این‌سـو، بعد از گسترش شرکت‌های اقماری و ابرشـرکت‌ها کم‌کم وارد حوزه کسـب‌وکارها شـد. برای مثال، موضوع حـذف کاغذ از فعالیت‌های اداری یکی از اقداماتی اسـت که در قالب مسـئولیت اجتماعی تعریف شده یا پیشـگامی در اقدامات فرهنگی یا ارتقای دانش عمومی و... موضوعاتی اسـت که صاحبان شرکت‌ها تلاش می‌کنند تا در آن دخیل شـوند و این فعالیت‌هـا را نوعی تبلیغ مثبت برای کسب‌وکار خود می‌دانند.البته شاید بتوان گفت این موضوعات هنوز در کشـور ما شکلی نمایشی دارند و چون کپی‌برداری از دیگر کشـورها اسـت، به‌جایگاه اصلی خود دست پیدا نکرده و معمولا در مجموعه‌های متوسـط و کوچک به‌عنوان شـعار مطرح می‌شـود، اما در عمل الزامی برای انجام آن نیست، اما در کشورهای پیشرفته به این موضوعات بسیار توجه می‌شود و آن را جزو الزامات مجموعه خود می‌دانند.مسئولیت اجتماعی بخشـی از تعهد اخلاقی کسـب‌وکارها نسـبت بـه جامعه‌ای اسـت که در آن پـا گرفته‌انـد و تعهد به ایـن بخش، علاوه بر ایجاد خوشـنامی برای صاحبان آن کسـب‌وکار، جامعه را هـم منتفع می‌کند.اگر این فعالیت‌ها براسـاس برنامه‌ریزی و زیرنظر سیسـتمی هدفمند و یکپارچه باشـد، می‌تواند نتایج قابل‌توجـه و چشـمگیری به بار آورد. بنابرایـن، باید از پیش روشن باشـد که یک بنگاه اقتصادی، چه توانمندی‌هایی دارد و چه مسئولیت‌هایی را می‌تواند در قبال جامعه پیرامون خود برعهـده بگیرد. به‌عبارت‌دیگـر، این تلاش‌هـا و اقداماتی که به‌شـکل پراکنده انجام می‌شـود، راه به‌جایـی نمی‌برد و باید سازماندهی و مدیریت شود تا تاثیر قابل‌توجهی ایجاد کند.اما چطور فرهنگی که بر اصل افزایش سـودآوری و کسب ثروت بنا شده است، به این نوع از فعالیت‌ها گرایش پیدا می‌کند؟ آیا تنها به دلایل انسان‌دوستانه و خیرخواهانه است یا در کنار آن مزایایی هم برای کسب‌وکار خود متصور هستند؟روشن است که در هر اقدامی تنها انگیزه‌های خیرخواهانه در میان نیست. یکی از آثار مثبت این قبیل اقدامات، تبلیغ برای بنگاه اقتصادی است. یکی از بهترین راه‌های نفوذ در دل افراد جامعه، بسته به شرایط فرهنگی و امکانات اجتماعی و اقتصادی کشور، ورود به حوزه‌هایی است که جزو دغدغه‌های جمعی به‌شمار می‌روند و واکنش نشان دادن به آنها است. بنابراین، مبالغی برای حمایت از کودکان یا برای افزایش امکانات رفاهی در مناطق دورافتاده و... اختصاص می‌دهند و شـاید بتوان گفت به‌اندازه چندین و چند برابر تبلیغات مرسـوم توجه‌ها را به خود جلب می‌کنند و مقبولیت عمومی کسـب‌وکار را افزایـش می‌دهند. در واقع می‌تـوان آن را نوعی مارکتینگ دانسـت که براسـاس اصول انسـانی بنا شـده و اثر آن گاه بسیار بیشتر از روش‌های دیگر است.برخی شرکت‌های معدنی داخلی، به‌ویژه بخش خصوصی گاهـی از عمل به مسـئولیت‌های اجتماعی چنیـن اقداماتی اسـتقبال نمی‌کنند و روی خوشی به آن نشان نمی‌دهند. این موضوع علل متعددی دارد؛ شـاید یکی از علت‌ها این اسـت که هنوز این قبیل موضوعات در کشـور ما شـکلی نمایشـی دارد و سـاختار فرهنگی شرکت و بنگاه‌های اقتصادی اهمیت و ضـرورت آن را به‌خوبی درک نکرده‌اند.به‌گمان من، باید این فعالیت‌ها جزو رزومه شـرکت‌ها قرار گیـرد و برای مثال، در قراردادهای دولتی شرکتی که فعالیت‌هایی در این زمینه دارد و از خوشنامان عرصه مسئولیت‌های اجتماعی است، امتیازی دریافـت کند.علاوه بر این، می‌توان به شـیوه دیگر کشـورها قوانین و مقرراتی در نظر گرفت که کشـورها بتوانند بخشی یا تمامی مالیات خود را در قالب مسئولیت‌های اجتماعی هزینه کنند و با ارائه مسـتنداتی دولـت آن را بپذیرد.اگر در جامعه به‌شکل قانونی و رسمی بتوان این کار را انجام داد و شرکت‌ها اجازه داشـته باشند تا به‌جای پرداخت مالیات به دولت آن را صرف امور خیر در منطقه کنند، به‌طورحتم این کار گسترش پیدا خواهد کرد، پس با چنین تمهیداتی می‌توان مجموعه‌ها را تشویق کرد که اقدامات خود را در این حوزه گسترش دهند و فعالیت‌های عام‌المنفعه بیشتری انجام شود.

موج معدن

سامانه جدید ایمیدرو از استانداردهای به روز بهره گرفته است

مدیر اکتشاف ایمیدرو گفت: سـامانه اطلاعات یکپارچه مکان مبنای ایمیدرو، پس از بررسی و تطبیق با استانداردهای جهانی و به روز، طرح ریزی و پیاده سـازی شده است.احمد فتاحی مجلج که در آئین رونمایی از این سـامانه سخن می گفت، تصریح کرد: کلیـه داده ها و اطلاعات اکتشـافی تولیدی قبلـی و دهه اخیر ایمیدرو در قالب پایگاه داده اسـتاندارد ایمیدرو تهیه و در سامانه بارگذاری شـده است.فتاحی مجلج با اشـاره به فرایند بررسی و پیاده سـازی سـامانه فوق، یادآور شد: طی سـال های ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۰ فاز پیشـاهنگی آغاز و طی سـال های ۱۳۹۰تا ۱۳۹۲ به عنوان فاز نخسـت، بررسـی مدل مفهومی داده ها و اطلاعات و تولید نسـخه اولیـه انجام گرفت.به گفته وی، فاز دوم شـامل به روزرسـانی مدل ها طبق نظرات کارشناسان و مشاوران در سال های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۷ شکل گرفت و در فاز «شناخت سامانه» طی سـال های ۱۳۹۷تا ۱۳۹۸ نیازسنجی ها، تدوین پروپوزال، شرح خدمات، تهیه اسناد مناقصه و بررسی شرکت های مشاور توانمند برای تولید نرم افزار انجام شـد.مدیر اکتشاف ایمیدرو ادامه داد: در سال های ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۱ فاز سوم شامل شناخت، طراحی و پیاده سازی سامانه، ورود و تجمیع اطلاعات، آموزش و پشتیبانی، اجرایی شـد.وی تاکید کرد: در فاز چهارم که از سال ۱۴۰۱ آغاز شده، پشتیبانی و توسعه سامانه در دستور کار قرار دارد.

روزگار معدن
یکشنبه
۱۷ دی ۱۴۰۲ • ۲۴ جمادی الثانی ۱۴۴۵ • ۷ ژانویه ۲۰۲۴
سال ششم • شماره ۱۲۲۸

یادداشت

اهمیت استاندارد سازی گزارش های اکتشاف

احسان پیری
کارشناس و فعال معدن

در گذشـــته، عمده فعالیت‌های اکتشـــافی معـــادن در ایران را شـــرکت‌ها و مهندســـان روس انجـــام می‌دادنـــد. بنابراین، بســـیاری از روش‌هـــای مرســـوم به‌کار برده شـــده در تخمین ذخایر معدنی و همچنین امور اکتشـــافی معادن ایران، به‌ویژه درباره زغال‌ســـنگ، به روش روســـی شـــهرت دارد.بااین‌حال، عمده ذخایر معدنی کوچک و متوســـط در ایران، از هیچ‌گونه اســـتانداردی در تهیه گزارش‌های اکتشافی و تخمین ذخیره خود بهره نمی‌برند و همین موضوع سبب شده است که کشور، حتی در ســـال‌هایی که تحریم‌های بین‌المللی بسیار محدودتر بودند، با معضل جذب ســـرمایه‌گذار خارجی روبه‌رو شود و در جلب اعتماد آنها ناموفق باشـــد.در چند سال گذشته، سازمان توســـعه و نوســـازی معادن و صنایع معدنی ایـــران با برگزاری دوره‌های آموزشـــی و همچنین بازنویســـی برخی گزارش‌های اکتشـــافی و رده‌بندی ذخایر معادن تحت‌امـــر خود، اقداماتی را در راســـتای استانداردســـازی انجام داده است.علاوه بر این، معـــادن بزرگ ایـــران که البته تعـــداد آنها کمتر از انگشـــتان دســـت اســـت نیز، گزارش‌های اکتشـــافات تکمیلـــی خود را برمبنـــای اســـتانداردهایی مانند جـــورک JORC، NSTW و... انجـــام داده‌انـــد. روش جـــورک که موسســـه اصلی آن در استرالیا قرار دارد، اصلی‌ترین اســـتانداردی است که مطابقت خوبی با معادن ایران دارد.اما همان‌گونه که ذکر شـــد، مسئله اصلی استانداردسازی، گزارش‌های رده‌بندی ذخایر در معادن کوچک و متوســـط مقیاس کشور است که بیش از ۹۸ درصد معـــادن ما را تشـــکیل داده‌اند.برای رفع این نقص لازم اســـت ادارات صمت اســـتان‌ها بر نحوه تهیه گزارش‌های اســـتاندارد توسط بهره‌بردار و گروه مشاور وی نظارت دقیق داشته باشند و نقش خود را به‌درستی ایفا کنند. لازم به ذکر است که عمده روش‌های رده‌بندی ذخایـــر معدنی در ایران، روش موردوثوق ســـازمان ملل متحد است.در حال حاضر باتوجه به تحریم‌های بین‌المللـــی که بخش معـــدن را نیز در برگرفته، پیوســـتن به مجامع بین‌المللی کمی ســـخت‌تر از گذشته شده است. عمده این موسســـات و مجامع بین‌المللی، در کشـــورهای استرالیا، کانادا و ایالات‌متحده قرار گرفته‌اند.براســـاس آنچه اشاره شد، به‌طورکلی مبنای ورود ســـرمایه‌گذار خارجی به معادن ایران، گزارش‌های اســـتانداردی است که طی آن امکان ارزیابی فنی و مالی صحیح ســـرمایه‌گذار از ذخیره معدن فراهم می‌شـــود. به‌نظر می‌رســـد باتوجه بـــه نیاز بخش معدن کشـــور به ورود سرمایه‌گذار خارجی و جذب ســـرمایه‌های سرگردان داخلی، می‌توان با استانداردسازی گزارش‌های پایان عملیات اکتشاف و تخمین ذخیره معادن کوچک و متوســـط ایران، قدم بزرگی در راستای توســـعه این بخش مهم اقتصادی برداشت.باتوجه به گزارش‌های منتشرشـــده از سوی سازمان ایمیدرو، یکی از دلایل عمده فعالیت نداشـــتن یا زیر ظرفیت بودن این معادن، نبود ســـرمایه کافـــی در مراحل تکمیل حفاری، اســـتخراج و فرآوری است.جذب ســـرمایه‌های سرگردان کشور که به‌جای طـــلا و ارز و دیگر بازارهای کاذب می‌تواند جذب بخش معدن شود و زمینه رشـــد و شکوفایی آن را فراهم آورد، بسترسازی مناسب خود را می‌طلبد که همان استانداردسازی گزارش‌های معدن به‌ویژه در حوزه تخمین ذخایر است.البته نباید فراموش کرد که در اختیار داشـــتن افرادی که دارای مدرک معتبر در ایـــن زمینه باشـــند، نیازمند صرف هزینه اســـت، زیرا در حال حاضـــر تعداد افرادی که دارای مدرک معتبر جورک باشـــند، چندان زیاد نیســـت، در نتیجه می‌توان در قدم‌های ابتدایی از کارشناسان خارجی اســـتفاده کرد، اما همزمان، باید امکانات آموزشـــی در کشـــور به‌اندازه کافی مهیا شـــود تا علاقه‌مندان بتوانند این مدرک را دریافت کنند و در این زمینه به فعالیت بپردازند.

روی موج خبر

معدنکاری در فضا برای نجات زمین

شـــاید کمتر از ۵۰ سال آینده بر روی کره زمین و سکونت گاه ما انســـان‌ها معدنی باقی نماند زیرا که پیشرفت روزافزون تکنولوژی و گســـترش شهرنشینی سبب شده که استخراج از معادن به شکل شـــگف آوری و تاسف باری ســـرعت یابد بطوری که مدام در خبرها شـــاهد اتمام استخراج مواد معدنی درنقاط مختلف دنیا هستیم که این جهانیان را بر آن داشـــته اســـت که به فکر اســـتخراج در کرات دیگر باشند.اســـتخراج معدن در ماه کمـــک می‌کند در فضا دورتر برویـــم مثلا به مریـــخ. کره ماه منابعی مانند هیدروژن و اکســـیژن دارد که برای ســـوخت موشک لازم است و به همین دلیل می‌تواند یک ایستگاه میان-کهکشانی سوخت شود. ایستگاه سوخت‌گیری در فضا باعث می‌شـــود که موشک‌ها دچار کمبود سوخت نشوند و مســـافت بیشـــتری را طی کرده و دورتر بروند. مثل این اســـت که وقتی به مســـافرت می‌رویم مجبور نباشـــیم همه وسایل را با خود ببریم.بنجامین سواکول، پرفسور سیاست‌گذاری انرژی در دانشگاه ساســـکس انگلســـتان می‌گوید: ما داریم منابع موجـــود را به انتها می‌رســـانیم.به دلیل مســـئله تغییر آب و هوای کـــره زمین، دنیا به سمت استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر حرکت می‌کند و به چنین منابعی احتیاج دارد. مثلا استخراج منابع در فضا می‌تواند به ساخت وســـایلی از جملـــه خودروهای برقی کمک کنـــد. این خودروها در درازمدت برای محیط‌زیســـت مفیدند.پروفسور سواکول می‌گوید: فلزاتـــی مثل لیتیم و کبالت معمولا در چین، روســـیه و کنگو پیدا می‌شوند و براحتی قابل دسترس نیستند. حرید این عناصر کمیاب از تولیدکننـــدگان مختلـــف، هر کدام قوانین متفاوتـــی دارد و کار پیچیده‌ایســـت. اســـتخراج در کـــره ماه به عنوان یـــک منبع واحد ممکن است راه آســـان‌تری باشد.سارا کروداس می‌گوید استخراج در کشـــورهایی مثل کنگو "در شرایط وحشتناکی انجام می‌شود» و بنجامین ســـواکول می‌گوید استخراج در فضا نباید راه‌حل سریع تغییـــرات اقلیمی قلمداد شـــود.یکی از دلایلی کـــه بایدن به دنبال استخراج معدن در ماه است دسترسی ناکافی امریکا به مواد معدنی در مقایسه با کشورهایی مثل چین است.بنجامین می‌گوید: امریکا این مســـابقه را به کشورهایی مانند چین و روسیه باخته است. مواد معدنی چین، در سراســـر دنیا عرضه می‌شـــوند. کسانی مثل بایدن جاهایی به دنبال مواد معدنی هســـتند که چین به آنها دسترســـی ندارد مثل کره ماه.در فرمانی که بایدن امضا کرده بوضوح ذکر شده قوانیـــن بین‌المللی تاثیری بر فعالیت امریـــکا در ماه ندارد هر چند که خود قوانین مربوط به فعالیت بشـــر در خـــارج از کره زمین نیز شـــفاف نیستند. قوانین مربوط به فضا در دست تدوین هستند ولی با گذشـــت زمان تغییر می‌کنند.» هیچ کشوری "نمی‌تواند ادعای مالکیت بر ماه را کند ولی این قوانین مانند قوانین دریایی هســـتند یعنی اگر نفر اولی بودید که به جایی رفتید و چیزی را پیدا کردید، می‌توانید برای خود نگه دارید.

خروج مواد معدنی خام از سیستان و بلوچستان ممنوع شد

اســـتاندار سیستان و بلوچســـتان گفت: باید در زمینه فرآوری مواد معدنی تلاش بیشتری انجام دهیم بنابراین کسی اجازه خارج کردن مواد معدنی به صورت خام را از استان ندارد زیرا تولید ثروت در فرآوری مواد معدنی است.

محمد کرمی در جلســـه گفت‌وگوی دولت با بخش خصوصی ضمن گرامیداشـــت شـــهدای حادثه تروریستی کرمان و شـــهید حاج قاسم سلیمانی اظهار داشت: همه سرمایه‌گذاران مخصوصاً سرمایه‌گذاران بومی که از استان خارج شده اند را به منطقه دعوت کنیم تا کمک کنند به سرعت تولیدی‌ها فعال شود و صادرات انجام گیرد.

استاندار سیستان و بلوچستان با اشاره به اهمیت فرآورده‌های معدنی، گفت: باید در زمینه فرآوری مواد معدنی تلاش بیشتری انجام دهیم بنابراین کسی اجازه خارج کردن مواد معدنی به صورت خام را از استان ندارد زیرا تولید ثروت در فرآوری مواد معدنی است.

وی تصریـــح کرد: در بخش‌های گمرکـــی و مالیاتی بخش‌های مختلف باید کمک کنند تا تجارت تســـهیل و صادرات افزایش یابد و این مســـتلزم فعالیت بیشتر اتاق بازرگانی اســـت بنابراین در آینده از طریق ســـفر به کشـــورهای عمان، قطر، کویت، امارات و پاکستان این موارد پیگیری خواهد شد.

ما یقین به هدایت عنایت‌های الهی داریم که خدا راه را باز می‌کند و ان‌شاءالله به سرعت در جهت توسعه پیشرفت استان پیش می‌رویم.

کرمی گفت: موضوع اقتصاد و واردات دام مهم اســـت مجوز واردات دام باید برای همـــه درخواســـت کنندگان صادر شـــود و در بخـــش دام مولد باید بـــا همت جهاد کشـــاورزی به ســـرعت توســـعه پیدا کنیم زیرا اســـتان در این بخش دارای ظرفیت بالایی اســـت. مرز برای اســـتان فرصت اســـت و محصولاتی که تولید می‌کنیم باید صادر شود، بنابراین باید محصولاتی که مورد نیاز کشورهای همسایه است را تولید و صادر کنیم.

اســـتاندار سیستان و بلوچســـتان در ابتدای سخنانش ضمن محکوم کردن حادثه تروریســـتی کرمان تصریح کرد: صهیونیســـت‌ها در بن بســـت قرار دارند و به شدت تلاش می‌کنند که به جمهوری اســـلامی ایـــران ضربه بزنند و اعلام هم کرده‌اند که راس مقاومت در منطقه جمهوری اسلامی ایران است.

وی افزود: جمهوری اسلامی ایران، مردم فلسطین را حمایت می‌کند و هرجا فریاد مظلومی در عالم بلند شود، نظام جمهوری اسلامی کنار آنها خواهد بود زیرا رسالت ما اجرای فرمان الهی در تمام نقاط دنیا است.

در گفت‌وگو با تحلیلگر ارشد بازارهای جهانی سنگ بررسی شد:

بی‌ثباتی قیمت‌ها عامل کلافگی تجار سنگ

گروه معدن

با اینکه صنعت سنگ ایران دارای مزیت نسبی و جزو رتبه‌های برتر دنیاست، اما جایگاه مورد انتظار را ندارد و با سهم کمتر از یک درصدی در صادرات شرایط چندان نامساعدی دارد.

هرچنـــد بارها مســـوولان بر طبل وجـــود ۲ هزار معدن سنگ کوبیده‌اند، اما به باور کارشناسان بیش از آنکـــه به دارایی‌ها توجه کنیم باید بررســـی کنیم که برای آنها چه کرده‌ایم؟! سوال مهم این است که برای این دسته از معادن سنگ کشور چه اقداماتی را انجـــام داده‌ایم و چه شـــرایطی را جهت توســـعه فراهم کرده‌ایم؟!

صنعت ســـنگ به عنوان یک بازار عظیم می‌تواند به سودآوری و اشـــتغالزایی کمک کند، اما به مرور زمـــان این بازار و دســـت‌اندرکاران آن در مواجهه با چالش‌های اساســـی اقتصادی و محدودیت‌ها دچار افت تولید و گاهی تعطیلی شده‌اند.

تحریم‌هـــای داخلی و خارجـــی از جمله مواردی است که به این موضوع دامن زده است تا جایی که گفته می‌شود که ما سنگ را به دیگر کشورها هدیه می‌دهیم! بنا بـــه آمارها میانگیـــن درآمد صادراتی سنگ‌های بریده در ایران تنها ۹ دلار بوده در حالی که میانگین قیمت صـــادرات ترکیه که پایین‌ترین قیمت سنگ بریده دنیاست ۲۴ دلار است.

ضمـــن اینکه جالب اســـت بدانیم کشـــور ترکیه گوی ســـبقت را از ما ربوده و بـــا تمرکز بر صادرات پیشـــتازی می‌کنـــد و بـــا ظرفیـــت ۱۲ میلیون تن تولیـــد بیش از ۱۱ میلیون تـــن را فقط به صادرات اختصاص داده اســـت، اما شـــرایط برای ایران کاملا برعکس ترکیه است. به این صورت که چیزی حدود ۹۰ درصد تولید در بخش داخلی مصرف می‌شـــود و تنهـــا ۱۰ درصد برای صـــادرات باقی می‌ماند. در ادامـــه به دلیل مشـــکلات نوســـان قیمتـــی، تامین ماشـــین‌آلات، تحریم‌هـــا و سیاســـت‌های متناقص، تورم لجام‌گســـیخته شاهد مشکلات عدیده‌ای برای تاجران این حوزه هستیم تا جایی‌که ضمن اختلاف با دولت با معدنکار و کارخانه‌دار هم دچار مشـــکل هستند. در این خصوص «جهان‌صنعت» با سیامک حاج ســـیدجوادی تحلیلگر ارشـــد بازارهای جهانی ســـنگ گفت‌وگو کرده اســـت که شرح آن را در زیر می‌خوانید.

◉ با توجه به اینکه صادرات ســـنگ شـــرایط مناســـبی در ایران ندارد، دلایل این مهم را در چه مواردی می‌دانید؟

بـــا اینکه صنعت ســـنگ ایران در زمینه ســـنگ ســـاختمانی مزیت نســـبی دارد و ما جـــزو دومین تولیدکننده سنگ‌های گروه آهکی دنیا هستیم، اما صادرات ایران در این عرصه به شدت پایین است و می‌توان گفت که با سهم نزدیک به یک درصد نقش ناچیزی را ایفا می‌کند. موضوع بغرنج این اســـت که این مســـاله روزبه‌روز سیر نزولی به خود گرفته و رو به افول است.

متاســـفانه تنها یـــاد گرفته‌ایم که مـــدام بر تعداد معادن ســـنگ تاکید کنیـــم و بگوییم کـــه ۲ هزار معدن ســـنگ در کشـــور داریم و جـــزو بزرگ‌ترین تولیدکننده‌هـــای ســـنگ دنیا هســـتیم و چنین و چنان! مســـاله مهم آن اســـت که با اینکـــه ۵ هزار کارخانه ســـنگ‌بری در ایران وجود دارد، اما ســـوال اینجاســـت که نتیجه صادرات به چه صورت است؟! براســـاس آمارها در سال گذشـــته حدود ۴۰ درصد افـــت صادرات ســـنگ با تعرفه ۲۵- ۱۵ داشـــته‌ایم کـــه دلیل عمده آن تمرکز انحصـــاری به بازار چین و مقدار ناچیزی هم بازار هندوســـتان بوده است. در حالـــی که با مابقی دنیا کاری نداشـــته‌ایم و به هیچ جای دیگر صادر نکرده‌ایم.

از طرف دیگر با بررسی تعرفه ۶۸- ۰۲ سنگ‌های بریـــده ملاحظه می‌کنیم که ۸۴۰ هزار تن ســـنگ بریده صـــادر کرده‌ایم که حـــدود ۷۰ درصد آن به عراق با میانگین قیمت کمتر از ۸ دلار صادر شـــده اســـت! این در حالی اســـت که برای هـــر مترمربع سنگی که تولید می‌شود در چرخه زنجیره فرآوری ۵ دلار سوبســـید شـــامل بخش انرژی است و تنها ۳ دلار بابت ماده اولیه، نیروی انســـانی، هزینه‌های تولید و ... دریافت می‌شود که خود به معنای هدیه سنگ‌های ایرانی است.

اگر بخواهیم شرایط صادراتی ایران را با کشورهای دیگر مقایسه کنیم، وضعیت به چه صورت است؟

میانگیـــن درآمـــد صادراتی ســـنگ‌های بریده در ایـــران ۹ دلار بـــوده در حالی کـــه میانگین قیمت صادرات ترکیه که پایین‌ترین قیمت ســـنگ بریده دنیاست، ۲۴ دلار است. جالب اینکه میانگین قیمت همین نوع ســـنگ در چین ۳۶ دلار است، بنابراین طبق آمارها کمتـــر از نصف قیمت ترکیه و چندین برابـــر ارزان‌تر از چین ســـنگ‌مان را می‌فروشـــیم؛ موضوعی که نشـــان می‌دهد ضعیف هســـتیم و این ضعف ناشی از مشـــکلاتی است که از بخش معدن شروع می‌شود.

در ادامه در صادرات سنگ کشور مشکل داریم و به هیچ‌وجه تمرکزمـــان به بازارهای اصلی صادراتی نبوده اســـت. متاســـفانه صادرات مـــا در بخش‌های فرآوری‌شـــده به کشورهای همســـایه محدود شده اســـت. بنابراین ۷۰ درصد به عراق، ترکمنســـتان، دوبی، ترکیه، قزاقستان صادر می‌شود که عملا باعث شـــده به بازارهای اصلی شـــامل ۲۰ کشور اروپایی مثل فرانسه، آلمان، کشورهای اسکاندیناوی، اسپانیا و هلند صادراتی نداشته باشیم.

◉ ضعـــف ماشـــین‌آلات معدنـــی، تولیـــد مشـــکل‌دار ماشـــین‌آلات بخش فرآوری، عدم امـــکان ورود ماشـــین‌آلات معدنـــی بـــه ایران، اقلام مصرفـــی بالا، هزینه و قیمت تمام‌شـــده قابل‌توجـــه، مشـــکلات خودتحریمی، اختلاف ارز نیمایی و آزاد (که صادرکننده را با مشـــکل روبـــه‌رو می‌کند کـــه ارز حاصل از صـــادرات را چطور باید برگرداند)، بوروکراســـی اداری همه باعث شده صادرکننده به این مساله فکر کند که واقعا در این شـــرایط چطور می‌شـــود صادر کرد؟

ســـوال مهم دیگر این اســـت که مگر صادرات آن هم با اختلاف ۲۵ درصدی ارز نیمایی، چقدر ســـود دارد که فعال این عرصه پی همه چیز را به تن خود بمالد؟! حداقل باید اجازه بدهند در حوزه‌هایی اقدام به واردات کنند تا بتوانند مزیت داشته باشند.

◉ دولـــت در این زمینـــه چقدر همـــراه بوده است؟

متاســـفانه از جمله مشـــکلات توســـعه صادرات همواره بحث فشار بخش دولتی روی معادن کشور اســـت که روند افزایشی داشته و به هیچ‌وجه چهره خوشایندی ندارد. کمتر از ۵ سال بیش از ۲۴ برابر حقوق دولتی دریافت کرده اند. این مســـاله مشکل دارد بـــه این خاطر که بهای قیمت فروش به میزان هزینه‌های تولید تعیین می‌شود که همگی افزایشی بوده است.

به طـــور مثال هزینه‌هـــای شـــرکت تولیدکننده معدنی ســـال قبـــل برای هر تن ســـنگ حدود یک میلیـــون تومان بوده، ولی امســـال با تورم بالای ۶۰ درصد که بـــا آن روبه‌رو هســـتیم، هزینه‌ها به یک میلیون و ششـــصد هزار تومان رســـیده اســـت. این در حالی اســـت که وقتی دولـــت درصدی از قیمت تمام‌شـــده را اعلام می‌کند به‌طور حتم تولیدکننده ناچار اســـت قیمت فـــروش را هم افزایـــش دهد تا بتواند هزینه‌هایش را پوشـــش دهد، اما متاســـفانه دولـــت روی تورم و اثـــرات هزینه‌های تولید هم باز درصد خود را افزایش می‌دهد.

با توجه به بررســـی میزان ســـود بـــه این نتیجه می‌رســـیم که قیمت فروش در یک معدن نسبت به سال قبل تغییری نکرده، اما هزینه‌ها را اگر بررسی کنیـــم متوجه می‌شـــویم کـــه در طول ۲ ســـال به ۱۰۰درصد رسیده‌اند! اگر دو سال قبل هزینه سنگ ۷۰۰ هـــزار تومان تمام می‌شـــده، امـــا امروز همین مساله به یک‌ونیم میلیون تومان رسیده است.

این در حالی اســـت که کشـــش بازار اجازه نداده فعال حوزه ســـنگ قیمت فروش را به همان میزان اضافه کند، در مقابل دولت چنین مســـاله مهمی را در نظـــر نمی‌گیرد. به عبارتی بـــه صورت تصاعدی درآمد دولت از معـــادن بالاتر می‌رود، اما همه چیز بر دوش معدنکار سربار می‌شود و در نهایت فعالیت معدنی را محدود می‌کنند. اگر فشار حقوق دولتی را بررسی کنیم، متوجه می‌شویم که میزان درصد آن نسبت به ۵ سال قبل بیش از ۲۵ برابر شده است.

این در حالی اســـت که از طرف دیگر هزینه‌های تولیـــد بـــه شـــدت افزایشـــی شـــده‌اند. متاســـفانه مدت‌هاســـت که بســـیاری از معادن ما با مشـــکل فروش، تولید، ماشـــین‌آلات و بازار روبه‌رو شـــده‌اند و حالا بحث حقوق دولتی هم به مشـــکلات افزوده شده است.

وزارتخانه این سوال را از معدنکار نمی‌پرسد که در سال گذشته چند تن سنگ فروخته‌اید تا به میزان ســـنگی که فروخته شـــده حقوق دولتـــی پرداخت شـــود. این در حالی اســـت که بســـیاری از معادن ســـنگ هســـتند که در طول یک‌سال گذشته شاید به اندازه یک‌دهم پروانه خود هم فروش نداشته‌اند، اما دولت مطرح می‌کند پروانه شما در هر سال چه میزانـــی دارد و چقدر باید بر مبنـــای پروانه حقوق دولتی پرداخت شـــود و در نهایت قیمت روز را هم حساب می‌کنند! فشـــارها به مرحله‌ای می‌رسد که (به جز معادن خاص که تعدادشان به ۶۰ مورد هم نمی‌رسد) معدنکار از توان تولید و پرداخت بدهی بر نمی‌آید و مجبور به توقف تولید می‌شود.

در واقـــع همین امـــروز هم میـــزان پروانه صادره از طـــرف وزارت صمت برای معادن ســـنگ تزئینی ۲۱۰۰ مورد است که عملا ۱۳۰۰ مورد آن تعطیل هستند، اما به مرور خواهیم دید که تولید ۸۰۰ مورد دیگر نیز کاهشی خواهد شـــد. مساله این است که در حال حاضر ظرفیت تولید سنگ ۸/۵ میلیون تن اســـت که اگر به همین روال پیش برویم آمار کمتر هم می‌شـــود. نتیجه مستقیم چنین تصمیماتی آن اســـت که هر چه فشار را بیشتر کنند تعداد معادنی که نمی‌توانند فعالیت کنند و تعطیل می‌شـــوند نیز روند صعودی به خود می‌گیرد.

◉ بحث تامین ماشین‌آلات چقدر می‌تواند به ورود ما به بازارهای جهانی کمک کند؟

برای ماشـــین‌آلات هنوز راهـــکاری پیدا نکرده‌اند و مشـــکل تامین وجود دارد. ضمـــن اینکه امروز با توجه به افزایش قیمت‌ها هزینه یک جفت لاستیک ۸۰۰ میلیون تومان‌شـــده که واقعا سوال این است که معدندار آن را از کجا باید تامین کند؟ همچنین تعمیر موتـــور چندصدمیلیون تومـــان هزینه دارد؛ موضوعـــی که در کنـــار افزایش هزینه‌هـــای تولید کلیدی است.

این در حالی اســـت که در مقایســـه فعال معدنی در کشور ترکیه ماشـــین‌آلات را به یک‌سوم قیمت مـــا می‌خـــرد و هزینه‌هایشـــان نیز کمتـــر از نصف هزینه‌هـــای ماســـت. ضمـــن اینکـــه آنهـــا امکانات صادراتی بیشـــتری دارند و این مســـاله تـــوان ما را محـــدود می‌کند.اگر در هر معدنـــی دو لودر و یک بیـــل مکانیکی اضافه کنیم، حـــدود ۲ هزار و پانصد تـــا ۳ هزار تن در ماه می‌توانیم اســـتخراج داشـــته باشـــیم. حال اگر هزار معدن در کشور فعال باشند درنتیجه ســـه هزار ماشین باید وارد کشور کرد و با آن می‌توانیم ظرفیت تولید سنگ کشور را ۸ تا ۱۰ میلیون تـــن اضافه کنیم و در آن زمـــان می‌توانیم وارد بازارهـــای جهانی شـــویم. در ایـــن رابطه بحث کلیدی حمایت از صادرات ســـنگ و برداشتن موانع زیادی اســـت که در این راه وجود دارد.در این بین خودتحریمی‌ها موضوعی کلیدی است در حالی که صادرکننده نباید از این مســـاله ترس داشـــته باشد کـــه اگر بخواهد دســـت به صادرات بزنـــد با ارز چه کار کند؟ مســـاله دیگر بحـــث تحریم‌های خارجی اســـت که باعث شـــده ۱۵ درصد هزینـــه اضافه به صادرکننده تحمیل شود و از سودشان کاسته شود. این در حالی است که دولت می‌تواند کاری کند که صادرکننده ارزش واقعی را به دست آورد.

◉ در بخش تجارت سنگ ایران با خارج تاجر با چه مشکلاتی روبه‌رو است؟

عمده کشورهای تولیدکننده خود صادرکننده نیز هستند. در واقع در این کشورها معدندار کارخانه و معـــدن دارد و تجارت و صادرات ســـنگ را نیز خود به عهده می‌گیرد که همین مســـاله چندین مزیت ایجاد کرده است. در زمانی که لازم باشد در بخشی از بازارهـــای جهانی به صورت بلوک وارد می‌شـــود و درجایی‌که باید به صورت اســـلب وارد می‌شـــود. مساله‌ای که باعث می‌شـــود علاوه بر تنوع ورود در بازارهاف با قیمت‌ها نیز بازی کند.

در ایران بزرگ‌ترین مشکل این است که تا ۸ سال قبل بیش از ۹۵ درصـــد معندداران و کارخانه‌داران از یکدیگـــر جدا بودند. هردو بر ســـر ارزش‌افزوده با یکدیگـــر درگیر بودند، به این صـــورت که معدندار سعی می‌کرد سهم بیشـــتر ارزش‌افزوده برای خود در نظر بگیرد، اما کارخانه‌دار روش دیگری را دنبال می‌کرد. در بخش صادرات باز به صورت عمده خود کارخانه‌دارها خیلی کم به دنبال این مهم می‌رفتند و هنوز هم روال همین است.

در ایـــن بیـــن بخش‌های تجاری ایـــن نقش را به عهـــده می‌گیرنـــد، اما مســـاله این اســـت که وقتی اینها وارد مذاکره می‌شـــوند خواهان سفارش سنگ بریده هســـتند ولی معدندار قیمتش را مدام تغییر می‌دهد! بنابراین شاهد این مساله هستیم که ثبات در قیمت‌ها وجود ندارد. سپس با واحد فرآوری که جدای از معدندار اســـت، می‌خواهند همکاری کنند که آن هم باز شرایط قیمتی متفاوتی دارد.

درنتیجـــه عدم ثبات موجب می‌شـــود که نتوانیم در حجـــم بالا ســـفارش بگیریم. شـــاید یـــک یا دو کانتینر بشود سفارش گرفت، اما در حجم بالا امکان ندارد. به طور مثال در عربستان سفارش ۱۰۰ هزار متـــر می‌گیرند، اما مـــا نمی‌توانیم این را تامین و به قیمت‌هـــا اطمینان کنیم. در واقـــع به محض اینکه چند کانتینر رد می‌شـــود جلوی آن را می‌گیرند یا قیمت‌ها را بالا می‌برند.

حال به دلیـــل تورم روزانه که دچارش هســـتیم معندار یا کارخانـــه‌دار ناچارند قیمت‌ها را افزایش دهند. بنابراین در عرض ســـه مـــاه ناگهان ملاحظه می‌کنیم که همه چیز خراب شـــده که مقصر اصلی آن البته بحث تورم اســـت! در این شرایط بار اصلی بر دوش صادرکننده است، چراکه او باید مبلغ را به معدنـــدار و کارخانه‌دار پرداخت کند و بعد هم تعهد ارزی بدهد.

◉ راهکارهای رفع چالش‌های صادرات را در چه مواردی می‌دانید؟

همیشـــه مطرح می‌کنیم که سهم ما از بازارهای جهانی کم است. در این خصوص باز به همان مورد ترکیه اشـــاره می‌کنم. این کشـــور بـــا ظرفیت ۱۲ میلیون تن تولید بیش از ۱۱ میلیون تن را فقط به صادرات اختصاص داده است. به هر حال مدت ۳۰ ســـال است که ترک‌ها تلاش می‌کنند به این سطح برســـند و الان به این حجم از فرآوری رسیده‌اند که نصف آن را به صورت بلوک صادر می‌کنند و نصفش را هم فرآوری می‌کننـــد و حالا به رقم ۲ میلیارد و دویست میلیون دلار دست یافته‌اند.

این در حالی است که تقاضای بازار داخلی ترکیه آنقدرها زیاد نیست و ۱۰ درصد تولید بازار داخلی را در بر می‌گیرد، اما شرایط برای ایران کاملا برعکس اســـت. به این صورت که چیزی حـــدود ۹۰ درصد تولید در بخش داخلی مصرف می‌شـــود و تنها ۱۰ درصـــد برای صادرات باقی می‌ماند. با اینکه ما پیک ۱۳ میلیون تن تولید را داشـــته‌ایم، اما الان به ۸/۵ میلیون تن رســـیده‌ایم.علاوه‌بر مشکلاتی که باعث شـــده به این ظرفیت برسیم، مســـاله این است که کشـــور ۵۰ میلیون مترمربع در سال مصرف سنگ دارد که اگر بخواهیم این نیاز را تامین کنیم چیزی از حجـــم تولید بـــرای صادرات باقـــی نخواهد ماند. ظرفیـــت تولید اســـمی پروانه‌های اســـتخراجی که کشور صادر کرده چیزی حدود ۳۰ میلیون تن است در حالی که امروز با ۸ میلیون تن پیش می‌رویم. به این ترتیب اگر می‌خواهیم مشـــکل صادرات را حل کنیم نخســـت باید مشـــکل تولید را حل کرد. اگر می‌خواهیم به رقم‌های میلیاردی در صادرات دست یابیم باید تولید کشور به همان میزان افزایشی شود. مبنا را بر این بگذاریم که حداقل اگر می‌خواهیم به اندازه ترکیه وارد بازار شـــویم ۱۰ میلیون تن اضافه تولید برای بازار صادراتی داشـــته باشـــیم. برای این مســـاله باید در معادن کشور متمرکز شویم، ضمن اینکه خوشبختانه ظرفیت اضافه کردن ۱۰ میلیون تـــن را داریـــم تا بتوانیـــم ۸ میلیون تن بـــرای بازار داخلی تولیـــد و چندین برابر آن هم برای بازارهای صادراتی در نظر بگیریم./ جهان صنعت

عوامل موثر در هوشمندسازی جهانی

دوشـــنبه ۱۱ دی‌مـــاه نشســـت تخصصـــی «تولید ســـبز، فرصت‌هـــای دانشـــگاه و صنعت» به همت دانشـــگاه صنعتی شریف و موسسه «معدن و فولاد سبز» در دانشکده مهندسی صنایع دانشـــگاه صنعتی شریف برگزار شـــد.عزیزاله عصاری در این نشســـت گفت: متاســـفانه ارتباط پایدار، منســـجم و سیستماتیک میان دانشگاه و صنعت طی سالیان اخیر شکل نگرفته و حرف‌ها در حد شعار بیان شده است.

مدیرعامل ســـابق هلدینـــگ «ومعادن» افـــزود: ارتباطات موجـــود در ایـــن حوزه به صـــورت موردی و بر اســـاس نگاه ویژه یک مدیر صنعتی به دانشـــگاه شـــکل گرفته اســـت، اما این ارتباط به صورت سیســـتماتیک برقرار نشده که این یک درد بزرگ است.

وی عنوان کرد: امروز در دنیا رویکردی به صورت منســـجم در حـــال گذار به ســـمت یک پیمان جهانی دیجیتال اســـت و بر اســـاس ســـند ســـازمان ملل و اهداف توســـعه پایدار در حرکت اســـت با این هدف که یک پلتفـــرم بزرگ دیجیتالی ایجـــاد کند.عصـــاری عنوان کـــرد: اخیرا به ســـفارش گوگل موسســـه دکارت با حمایت مالی کشـــور قطر مدلی با عنوان (FREI) شـــاخص اقتصادی آمادگی آینده کشورها طراحی کرده است که بر اساس مدل دکارت سرمایه فیزیکی، سرمایه انسانی، تکنولوژی و رقابت‌پذیری، چهار عامل موثر در حوزه هوشمندسازی به شمار می‌آیند.

عصاری اضافه کرد: سرمایه فیزیکی مربوط به زیرساخت‌های اینترنتی، حمل‌ونقل و انرژی است.

در سرمایه‌های انســـانی حفظ، نگهداری، جذب مهارت‌ها؛ در رکـــن تکنولوژی تمام خلاقیت‌ها و عواملی که بر اســـاس تکنولـــوژی شـــکل می‌گیـــرد و در رکن مهـــم رقابت‌پذیری ســـامانه‌های دیجیتالی اقتصادی و مارکتینگ تعریف شـــده است، که این ۴ رکن محورهای دیجیتالی را به صورت همسو حرکت می‌دهد.

وی تاکید کرد: با توجه به حرکت دنیا به ســـمت توســـعه تکنولوژی و فولاد سبز ما هم باید در این راستا حرکت کنیم و باور ما بر این است که دانشگاه و دانشجو، نقش بسزایی در این زمینه خواهند داشـــت، لذا در این مسیر ارتباط ارگانیک میان صنعت و دانشـــگاه باید به عنوان یک اســـتراتژی و الزام مورد توجه قرار گیرد.

تحول در تولید لیتیوم با روش‌های استخراجی جدید

محققان دانشگاه پرینستون، روش جدیدی برای استخراج لیتیوم با استفاده از فیبرهای متخلخل ابداع کرده‌اند که این رویکرد جدید، ارزان، آسان و با مصرف پایین انرژی، یک راه‌حل سازگار با محیط زیست برای چالش مهم انرژی است.

لیتیوم یک عنصر ضروری برای تولید باتری‌های خودروهای الکتریکی و سامانه‌های ذخیره‌سازی انرژی است که امیدواری‌هایی برای یک آینده سبزتر را به همراه دارد؛ این در حالی است که تولید این ماده تبعات زیست‌محیطی زیادی دارد. استخراج لیتیوم از آب شور مستلزم صرف زمین و زمان زیادی است؛ به طوری که عملیات گسترده‌ای در ده‌ها کیلومتر مربع انجام می‌شود و اغلب بیش از یک سال زمان می‌برد تا تولید شروع شود.

اکنون محققان در دانشگاه پرینستون آمریکا یک روش استخراج ابداع کرده‌اند که زمین و زمان مورد نیاز برای استخراج لیتیوم را کاهش می‌دهد. این محققان می‌گویند که سیستم آن‌ها می‌تواند میزان تولید در تاسیسات کنونی را افزایش داده و منابعی را که در گذشته بسیار کوچک محسوب می‌شد، به عنوان منابعی ارزشمند برای استخراج لیتیوم مورد استفاده قرار دهد.نکته اصلی این روش که در مقاله‌ای در نشریه آب طبیعت (Nature Water) توصیف شده، یک مجموعه از فیبرهای متخلخل است که به شکل رشته‌هایی خم می‌شوند. محققان، این رشته‌ها را به شکلی مهندسی کرده‌اند تا یک هسته دوستدار آب و یک سطح پس‌زننده آب وجود داشته باشد. زمانی که انتهای آن‌ها وارد یک محلول آب شور می‌شود، آب به صورت مویرگی از رشته‌ها بالا می‌رود؛ یعنی همان فرایندی که درختان برای انتقال آب از ریشه به برگ‌ها استفاده می‌کنند. آب به سرعت از روی سطح رشته‌ها تبخیر می‌شود و در پس آن یون‌های نمک مانند سدیم و لیتیوم بر جای می‌ماند. در حالی که آب به تبخیر ادامه می‌دهد، نمک‌ها به طور فزاینده‌ای تجمیع می‌شوند و در نهایت کریستال‌های کلرید سدیم و کلرید لیتیوم روی رشته‌ها تشکیل می‌دهند که امکان برداشت آسان آن‌ها وجود دارد.این روش علاوه بر انباشت و تجمیع کردن نمک‌ها، موجب می‌شود که لیتیوم و سدیم به علت خواص فیزیکی متفاوتی که دارند در مکان‌های متفاوتی از رشته‌ها متبلور شوند. این جداسازی طبیعی به محققان اجازه می‌دهد تا لیتیوم و سدیم را به طور جداگانه جمع‌آوری کنند؛ در حالی که انجام این کار در شیوه‌های رایج قبلی مستلزم استفاده از مواد شیمیایی دیگری است.به گفته محققان، در حالی که عرضه محدود لیتیوم یکی از موانع گذار به سمت انتشار کمتر کربن است، این رویکرد جدید، ارزان، آسان و با مصرف پایین انرژی، یک راه‌حل سازگار با محیط زیست برای چالش مهم انرژی است.

پیدایش مواد معدنی پس از ذوب یخ‌ها در قطب شمال

ذوب یخ‌های قطب شمال باعث می‌شود ذخایر غیرقابل شمارش معدنی، آزاد شوند؛ البته اگر با سرمای هوا و هزینه‌های استخراج مشکلی نداشته باشید.

۹۰ میلیارد بشکه

حجم تخمینی ذخایر کشف نشده نفت است که داخل مدار قطبی شمال قرار گرفته‌اند

۱۵۲۵ میلیارد بشکه
کل ذخایر نفت شناخته شده جهان

٪۵/۹
از ذخایر کشف شده جهان
که برابر است با:

- **٪۵۷** ذخایر شناخته شده ایران
- **٪۵۲** ذخایر شناخته شده کانادا
- **٪۳۳۹** ذخایر ایالات متحده
- **٪۱۶۷۷** ذخایر شناخته شده نروژ
- **٪۱۱۰** ذخایر روسیه

گاز کشف نشده

- مناطق سنجیده نشده
- کمتر از ۶ تریلیون فوت مکعب
- ۶ تا ۱۰۰ تریلیون فوت مکعب
- بیش از ۱۰۰ تریلیون فوت مکعب

٪۸۴ منابع هیدروکربن جهان در دریاها قرار دارند

مواد معدنی قطب شمال

روسیه (منطقه قطبی سیبری)
آپه‌تیت، مواد خام سرامیک، زغال‌سنگ، کبالت، مس، الماس، طلا، سنگ گچ، سنگ‌آهن، سنگ طلق، مولیبدن، نیکل، پالادیم، پلاتین، نقره، سنگ‌های قیمتی، فلزهای نادر، قلع، تیتانیوم، روی و عاج فسیلی (عاج‌های ماموت آشکار شده پس از ذوب یخبندان‌های دائمی).
۱/۵ تا ۲ تریلیون دلار؛ ارزش تخمینی ذخایر معدنی روسیه

گرینلند
طلا، مولیبدن، نیکل، فلزات گروه پلاتین و عناصر نادر خاکی (تانتال و نیوبیوم).

اروپا
۲۴۱۳ میلیون تن آهن(سوئد)
۱۰۰۰ میلیون تن آهن(نروژ)

کانادا
الماس، طلا، سنگ گچ، سنگ‌آهن، سرب، نمک، اورانیوم و روی

امریکا (آلاسکا)
۶۷ میلیون تن روی
۶۷/۶ میلیون تن سرب

نفت کشف نشده

- مناطق سنجیده نشده
- کمتر از ۱ میلیارد بشکه
- ۱ تا ۱۰ میلیارد بشکه
- بیش از ۱۰ میلیارد بشکه

۱۶۶۹ تریلیون فوت مکعب
حجم تخمینی ذخایر گاز طبیعی قطب شمال است

۱۱ هزار و ۶۷۱ تریلیون فوت مکعب
کل ذخایر شناخته شده گاز جهان

٪۲۴/۳
از ذخایر شناخته شده گاز جهان
که برابر است با:

- **٪۱۳۹** ذخایر ایران
- **٪۲۷۳۶** ذخایر کانادا
- **٪۵۰۰** ذخایر ایالات متحده
- **٪۲۳۵۴** ذخایر نروژ
- **٪۹۹** ذخایر شناخته شده روسیه

اما پیش از آنکه معدنکاری خود را در قطب شمال شروع کنید، این واقعیت‌های تلخ را مدنظر قرار دهید...

مهمترین مشکلات معدنکاری در قطب شمال

- **باتلاق‌های تابستانی**: حفاری و حمل‌ونقل جاده‌ای در تابستان به طور تقریبی غیرممکن است
- **ذوب سرزمین‌های یخی**: با ذوب یخ‌های سطح و عمیق، ایجاد زیرساخت‌ها به مشکل می‌خورد
- **فصل کوتاه حمل‌ونقل**: انتقل و حمل محصولات و همچنین تامین پیش‌نیازهای معدنکاری دشوار است
- **کوه یخی هزینه‌ها**: شروع یک عملیات معدنکاری ممکن است میلیاردها دلار هزینه داشته باشد
- **منفی ۵۰ درجه در زمستان**: سرمازدگی، خرابی‌های مکانیکی و بسته شدن مسیرهای انتقال قطعی است
- **خرس‌های قطبی**: یک تهدید دائمی برای کارکنان معادن
- **کوه‌های یخی**: شکستن کوه‌های یخ، تهدیدی برای حمل‌ونقل دریایی است

برمدار جهان

پایان عصر فولاد نزدیک است؟

کارشناسان معتقدند رشد تقاضای صنعتی و افزایش فعالیت ساخت‌وساز در هند و افریقا جایگزین افت تقاضای چین می‌شود.بحران مسکن در چین رو به کاهش گذاشته و این موضوع سیگنالی مثبت برای بازار جهانی آهن و فولاد به ارمغان آورده است. با وجود این، تحلیلگران بر این باورهستند که آینده بازار فولاد دنیا بر رشد تقاضای صنعتی دنیا و افزایش فعالیت ساخت‌وساز در کشورهای جدید در حال توسعه، از جمله هند و بخشی از افریقا، متکی خواهد بود و از جایگاه چین در این بازار به‌مرور کاسته خواهد شد.

کاهش تقاضا و تولید ادامه‌دار نیست

کاهش ساخت‌وساز در چین با بروز بحران مالی در شرکت‌های ساختمانی این کشور از سال ۲۰۲۱ و در عین حال پیامدهای محدودیت‌های کرونایی در چین و البته سایر نقاط دنیا باعث شد تا تقاضا برای این محصول ظرف سال‌های ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ کاهش داشته باشد و از همین‌رو فولادسازان دنیا نیز نسبت به کاهش تولید این محصول به‌منظور ایجاد تعادل در بازار اقدام کنند. داده‌های جمعیتی چین و پایان رشد شهرنشینی در این کشور، هشداری جدی در زمینه کاهش تقاضا برای فولادهای ساختمانی به همراه دارد؛ اما همچنان تحلیلگران به آینده بازار فولاد امیدوار بوده و معتقدند در دهه پیش‌رو رشد تقاضا برای فولادهای صنعتی و همچنین رشد تقاضا برای فولادهای ساختمانی از سوی کشورهای درحال توسعه می‌تواند جایگزین تقاضای چین شود؛ به این ترتیب روند تقاضا برای این محصول تا سال ۲۰۳۰ افزایشی خواهد بود و در نهایت در سال ۲۰۳۰ از مرز ۲ میلیارد تن عبور خواهد کرد.براساس داده‌های انجمن جهانی فولاد، در سال گذشته میلادی بالغ بر یک‌میلیارد و ۸۳۱هزار تن شمش فولادی در دنیا تولید شد که این رقم نسبت به میزان تولید این محصول در سال ۲۰۲۱ کاهش ۳. ۴درصدی داشت. داده‌های انجمن جهانی فولاد از کاهش تولید فولاد در اغلب مناطق به‌جز خاورمیانه حکایت دارد. در شرایطی که ۵. ۱۰درصد از تولید فولاد در اتحادیه اروپا، ۲. ۱۲درصد از تولید آن در سایر کشورهای اروپایی، ۶. ۶درصد از تولید فولاد افریقا، ۳. ۲درصد از تولید آن در آسیا و اقیانوسیه، ۵. ۵درصد از تولید فولاد در امریکای شمالی، ۲. ۲۰درصد از تولید این محصول در روسیه و سایر کشورهای حوزه CIS و ۵درصد از تولید آن در امریکای جنوبی کاسته شده، بر میزان تولید فولاد خاورمیانه به میزان ۱. ۷درصد افزوده شده است. به این ترتیب پس از حدود یک‌دهه روند افزایشی در بازار جهانی فولاد، پس از سال ۲۰۲۰ این بازار وارد دوره رکود شد، به نحوی که از میزان تولید فولاد در دنیا طی دوسال ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ نسبت به سال ۲۰۲۰ کاسته شد. با این حال همچنان فعالان بازار جهانی آهن و فولاد به آینده این صنعت امیدوار هستند. انتظار می‌رود که ظرف دهه جاری، سالانه ۰۶. ۱درصد بر میزان تقاضای جهانی فولاد افزوده شود، به نحوی که در نهایت میزان تقاضای کلی در سال ۲۰۳۰ به ۲میلیارد تن در سال برسد. به این ترتیب در مجموع میزان تقاضای فولاد در سال ۲۰۳۰ نسبت به سال ۲۰۲۰ رشد ۱۱درصدی خواهد داشت.رشد تقاضا برای فولاد در دهه پیش‌رو عمدتا ناشی از صنعتی شدن در کشورهای در حال توسعه مانند هند و مناطقی در افریقا رقم خواهد خورد. در عین حال چین همچنان جایگاه خود را به‌عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده و مصرف‌کننده فولاد جهان حفظ خواهد کرد؛ اما دوره تقاضای تصاعدی آن به پایان می‌رسد و احتمالا بازار این محصول در دهه پیش‌رو راکد خواهد شد. در این شرایط انتظار می‌رود که کشورهای غربی نیز در افزایش تقاضای جهانی فولاد نقش بسزایی داشته باشند. برآوردها از احتمال بازگشت تقاضا برای فولاد به مسیر رشد خبر می‌دهند؛ به شرطی که بحرانی جدید در دنیا بروز نکند. از سال ۲۰۲۰، اقتصاد جهانی تقریبا به شکل دائمی در معرض بحران قرار داشته است.در سال ۲۰۲۰ دنیا با بحران بروز کرونا مواجه شد و در حالی که همچنان کشورها با پیامدهای اقتصادی محدودیت کرونایی مواجه بودند، آغاز جنگ در اروپای شرقی، ضربه جدیدی به اقتصاد جهانی زد. در این شرایط احتمال بروز رکود جدی در اقتصاد جهانی با توجه به سیاست‌های انقباضی فدرال‌رزرو وجود دارد. بروز بحران‌های جدید و غیرقابل پیش‌بینی در اقتصاد جهانی می‌تواند تحقق این پیش‌بینی خوش‌بینانه مبنی بر رشد تقاضا برای محصولات فولادی را زیر سوال ببرد.

بازگشت تقاضای چینی قابل اتکا نیست

داده‌های آکادمی شاخص چین که یکی از بزرگ‌ترین واحدهای بازار املاک و مستغلات در این کشور است، از رشد ۷. ۵۵ درصدی میزان فروش خانه در چین ظرف ماه مارس ۲۰۲۳ نسبت به ماه قبل خبر داد. این در حالی بود که میزان فروش املاک و مستغلات این کشور در ماه فوریه نسبت به ماه قبل رشد ۹. ۳۱ درصدی داشت. در عین حال این داده‌ها نشان داد که شهرهای درجه‌یک چین، از جمله پکن و شانگهای، در ماه مارس سریع‌ترین رشد را در فروش مسکن نو به ثبت رسانده‌اند، به نحوی که ۷۳ درصد بر آمار فروش خانه در این شهرها افزوده شده است. شهرهای درجه۲ و ۳ چین نیز در این ماه به ترتیب رشد ماهانه ۷. ۵۴ درصد و ۶. ۲۸ درصد را در میزان فروش خانه به ثبت رسانده‌اند. اگرچه بر میزان تقاضا برای مسکن در چین ظرف ماه‌های ابتدایی امسال میلادی افزوده شده؛ اما عرضه بیش از حد آپارتمان‌های فروخته‌نشده در چین، هشداری جدی برای این صنعت و درواقع پاشنه‌آشیل آن است. در حالی که به نظر می‌رسد بازار املاک چین پس از رکود دوساله تثبیت شده است، همچنان مسئله عرضه بیش از حد آپارتمان‌های فروخته‌نشده مانع بهبود این بازار می‌شود. در ماه فوریه ۵. ۳ میلیارد فوت مربع آپارتمان به اتمام رسیده و فروخته‌نشده در چین وجود داشت که این رقم برابر ۴ میلیون واحد خانه است. این داده بدترین میزان مازاد عرضه در بازار املاک چین پس از سال ۲۰۱۷ است. به این ترتیب با وجود تحریک تقاضا در بازار مسکن چین، این بازار از منظر عرضه با مازاد قابل ملاحظه مواجه است، به نحوی که این مازاد عرضه امید چندانی برای رشد قوی تقاضا در این بازار به جا نگذاشته است.

تقاضای صنعتی، حامی بازار فولاد

بهبود تقاضا در صنایع مصرف نهایی مانند خودرو، مواد شیمیایی، نیرو و حوزه ساخت‌وساز از جمله عوامل اصلی رشد درآمد بازار است. علاوه بر کارکردهای ساختمانی فولاد، صنایع مختلفی از جمله کشتی‌سازی، نفت و گاز، صنعت حمل‌ونقل و... به صفحات فولادی نیاز دارند. در عین حال در فناوری‌های جدید انرژی‌های تجدیدپذیر نیز فولادهای مقاوم در مقابل خوردگی کاربرد دارند.

به این ترتیب در حالی که احتمال تضعیف تقاضا برای فولادهای ساختمانی از سوی چین در بازار وجود دارد، رشد صنعتی می‌تواند این کاهش تقاضا را جبران کند. در این میان رشد تقاضا برای فعالیت ساخت مسکن و توسعه زیرساخت در کشورهای در حال توسعه نیز می‌تواند بخشی از افت تقاضای چین را جبران کند.

روزگار معدن
یکشنبه
۱۷ دی ۱۴۰۲ • ۲۴ جمادی الثانی ۱۴۴۵ • ۷ ژانویه ۲۰۲۴
سال ششم • شماره ۱۲۲۸

روی موج معدن

فولاد سنگان؛ قطب تولید گندله باکیفیت در کشور

به گزارش «روزگارمعدن» و به نقل از روابط عمومی شرکت صنایع معدنی فولاد سنگان، محمدیاسر طیب‌نیا در جریان بازدید از شرکت فولاد سنگان در جمع اعضای هیئت مدیره فولاد مبارکه، مدیرعامل، معاونان و مدیران فولاد سنگان، ضمن تقدیر از تلاش جهادگونه کارکنان فولاد سنگان، بیان کرد: عملکرد خوب شرکت موجب کسب افتخارات مختلف شده است و با توجه به محسوس بودن روند رشد و بالندگی، امیدواریم این مسیر پیشرفت ادامه یابد.

وی ضمن اشاره به اهداف گروه فولاد مبارکه، عنوان کرد: چشم‌انداز فولاد مبارکه و مجموعه این گروه، منتهی به الگوی ملی بنگاه‌داری است و باید ضمن تلاش روزافزون و انضباط کاری در کلیه سطوح و البته آموزش کارکنان و فرهنگ‌سازی، موجب بهره‌وری بیشتر شویم؛ همان طور که هدف اصلی فولاد مبارکه الگوی تراز ملی بنگاه‌داری است، شرکت‌های گروه نیز باید در این مسیر حرکت کنند.

مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه اصفهان در ادامه تصریح کرد: هدف‌گذاری فولاد مبارکه روی کیفیت محصول بوده و از آنجایی که شرکت صنایع معدنی فولاد سنگان تامین کننده اصلی مواد اولیه این شرکت است و در آینده میزان تامین مواد اولیه مورد نیاز فولاد مبارکه از این شرکت افزایش پیدا خواهد کرد، برنامه‌ریزی باید در جهتی انجام شود که با تمرکز بر روی کیفیت، بهترین گندله تولیدی در کشور متعلق به شرکت فولاد سنگان باشد و با افزایش کیفیت محصول تولیدی نسبت به قبل و استفاده از ظرفیت های موجود، محدودیت‌ها را کاهش دهیم و با مدیریت هدفمند و بهینه به نتیجه اصلی دست یابیم.طیب‌نیا تاکید کرد: با وجود محدودیت‌ها و البته مدیریت صحیح و بهینه، رکوردها با برنامه‌ریزی دقیق دست یافتنی است و با توجه به محدودیت انرژی در این بازه زمانی، اولویت با حمل محصول تولیدی برای دستیابی به رکوردهای فروردین و اردیبهشت ماه سال آینده خواهد بود؛ مطمئنا با توجه به محدودیت‌های ریلی در منطقه با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط و مسئولان این حوزه، باید در صدد رفع مشکل ریلی باشیم.وی با نگاه تخصصی به مباحث نوآوری، خاطرنشان کرد: کارهای نوآور و فناورانه همچون طرح توسعه کارخانه ۲/۵ میلیون تنی کنسانتره‌سازی هماتیتی فولاد سنگان را می‌توان به عنوان یک طرح مهم به گروه پیشران کشور ببریم و با این رویکرد و البته با تلاش روزافزون می‌توان زودتر از برنامه تدوین شده آن را راه‌اندازی کرد.مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه اصفهان ضمن ارزیابی شرایط فولاد کشور، آهن اسفنجی را نیاز آینده صنعت فولاد کشور و فولاد مبارکه برشمرد که از نظر بهره‌وری و سودآوری اهمیت بیشتری دارد.طیب‌نیا در پایان ضمن اهمیت و تاکید بر صیانت از محیط زیست، خاطرنشان کرد: مباحث مربوط به محیط زیست و صنعت سبز، جزو استراتژی‌های گروه فولاد مبارکه است و فولاد سنگان به عنوان شرکتی منضبط با برنامه‌ریزی دقیق در این حوزه می‌تواند استانداردهایی را که هم‌اکنون در سطح خوبی قرار دارند، باز هم ارتقا دهد و با انجام پروژه‌های متناسب و مرتبط با این استانداردها، به عنوان الگوی صنعت در این حوزه به این مهم دست یابیم.

علی امرایی، مدیرعامل شرکت صنایع معدنی فولاد سنگان ضمن خیر مقدم به مهمانان در گزارشی به شرح عملکرد شرکت، طرح‌های توسعه و چالش‌های موجود پرداخت و با اشاره به کسب افتخارات و جوایز متعدد سطح ملی، از رشد ۱۱۵ پله‌ای شرکت در سال ۱۴۰۱ نسبت به ۱۳۹۶ خبر داد و افزود: شرکت صنایع معدنی فولاد سنگان طی چهار سال گذشته، دو بار رتبه اول بهره‌وری کل عوامل در جمع ۱۰۰ شرکت برتر اقتصادی ایران را به دست آورده است.وی اظهار داشت: این شرکت در سال گذشته موفق به تولید بیش از چهار میلیون تن گندله به عنوان محصول نهایی شرکت شد و این میزان تولید در حالی رخ داد که در سال ۱۴۰۱، بیش از ۱۲۰ روز (بیش از یک سوم طراحی تولید کارخانه) را به دلیل قطعی برق و گاز از دست دادیم و در ۹ ماه اول امسال، حدود ۳/۲ میلیون تن گندله تولید کردیم.مدیرعامل شرکت صنایع معدنی فولاد سنگان گفت: در حال حاضر کارخانه گندله‌سازی فولاد سنگان ۲۰ درصد بیش از ظرفیت روزانه و ماهانه خود تولید می‌کند و پتانسیل تولید ۶ میلیون تن در سال به شرط رفع چالش‌های برق و گاز را دارد.امرایی با اشاره به راه‌اندازی کارخانه کنسانتره‌سازی در اوج تحریم‌ها و محدودیت‌های کرونایی، بیان کرد: این کارخانه تنها واحد صنعتی به شمار می‌آید که به وسیله مهندسان داخلی راه اندازی شده و توسط ایمیدرو نیز ثبت دانش و به نام فولاد سنگان ثبت شده است.

وی اضافه کرد: در پایان ۹ ماهه سال جاری، حدود سه میلیون تن کنسانتره تولید شده است؛ در حالی که در کل سال ۱۴۰۱، به این میزان دست پیدا کردیم و البته در سال گذشته تولید کنسانتره شرکت، متاثر از کمبود برق و گاز قرار گرفت.

مدیرعامل شرکت صنایع معدنی فولاد سنگان ابراز کرد: از مشکلات این شرکت، تامین به موقع و مکفی سنگ‌آهن است و با توجه به طراحی کارخانه کنسانتره‌سازی، برای تداوم رشد تولید نیازمند تامین سنگ با مختصات متناسب با کارخانه از نظر جنس و نوع سنگ هستیم.امرایی ضمن تشریح طرح‌های توسعه شرکت اعم از احداث نیروگاه ۲۰۰ مگاواتی برق بادی، کارخانه ۲/۵ میلیون تنی کنسانتره هماتیتی، افزایش ظرفیت گندله‌سازی از پنج میلیون تن به ۷/۵ میلیون تن، پروژه انباشت مکانیزه باطله، کارخانه احیا مستقیم، احداث تصفیه‌خانه تایباد و انتقال آب از دشت کرات به فولاد سنگان و...، از حمایت‌های فولاد مبارکه در این خصوص قدردانی کرد و گفت که این طرح‌ها ضمن توسعه فعالیت‌های شرکت، موجب اشتغال‌زایی خوبی در سطح منطقه خواهند شد.وی مشکل حمل ریلی را به عنوان چالش بزرگ منطقه نامید و اظهار داشت: در حال حاضر ظرفیت ریلی منطقه متناسب با ظرفیت تولید نیست و این امر باعث کندی و تعلل در انتقال محصول به مبدا شده است؛ از طرفی هزینه‌های بالای حمل به مرکز کشور و هرمزگان، توجیه اقتصادی مناسبی ندارد و نیاز ضروری منطقه را باید دو خطه شدن خط راه آهن دانست.مدیرعامل شرکت صنایع معدنی فولاد سنگان با اشاره به ورود جدی و مستمر این شرکت در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی، از اشتغال‌زایی مستقیم ۴۰۰ شغل از طریق اعطای تسهیلات با سرمایه‌گذاری فولاد سنگان و همکاری صندوق کارآفرینی امید خبر داد.امرایی همچنین با اشاره به اجرای طرح مثلث اقتصادی و مشارکت در طرح‌های زیرساختی اعم از عمرانی، آموزشی، درمانی، جاده و انتقال آب دریای عمان به منطقه، فولاد سنگان را شرکتی خوشنام و پیشرو در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی معرفی نمود.

بازدید مدیران وزارت صمت از روند پیشرفت پروژه‌های «فخوز»

روز پنج‌شنبه ۱۴ دی ماه ۱۴۰۲، تعدادی از مدیران وزارت صنعت، معدن و تجارت به همراه معاون رئیس سازمان صمت استان خوزستان از روند پیشرفت پروژه‌های شرکت فولاد خوزستان بازدید کردند.

در این بازدید که با حضور سیف‌اله امیری، مدیرکل دفتر صنایع معدنی و و علی‌اصغر حاجی‌حیدری، معاون فلزی دفتر صنایع معدنی وزارت صمت با همراهی محمد نیکوکار، قائم مقام مدیرعامل در امور بهره‌برداری و توسعه، بهمن تجلی‌زاده، مشاور مدیرعامل در امور فروش و بازاریابی، میثم شهنیانی، معاون طرح و توسعه و یوسف زاهدی‌مقدم، مدیر خرید مواد اولیه و انرژی و جمعی از مدیران شرکت فولاد خوزستان انجام شد، شهنیانی از روند پیشرفت ۹۸ درصدی پروژه زمزم سه به عنوان بزرگ‌ترین مگامدول آهن اسفنجی کشور با ظرفیت سالیانه دو میلیون تن خبر داد و گفت: در گام چهارم توسعه شرکت فولاد خوزستان، ۳۲۵ پروژه به ارزش ۴۰ هزار میلیارد تومان تعریف شده که مهم‌ترین آن‌ها زمزم ۳ به عنوان یک یک ابرپروژه است و ظرفیت تولید تا دو میلیون تن آهن اسفنجی را خواهد داشت.

وی با بیان اینکه شرکت فولاد خوزستان یک کارگاه بزرگ توسعه پایدار است، عنوان کرد: پروژه زمزم ۳ با سرمایه‌گذاری نزدیک به ۱۵۰ میلیون یورو و در زمینی حدود ۲۱ هکتار ایجاد شده که در نوع خود منحصر به فرد است.

در ادامه محمد نیکوکار، قائم‌مقام مدیرعامل در امور بهره‌برداری و توسعه اظهار داشت: از کارخانه زمزم سه به زودی بهره‌برداری می‌شود؛ کارخانه‌ای که بیش از ۶۰ درصد آن داخلی‌سازی است. پروژه ماشین ریخته‌گری اسلب عریض، کارخانه اکسیژن چهار به همراه احداث نیروگاه اختصاصی ۵۲۰ مگاواتی، از دیگر پروژه‌های مهم و در دست اجرای شرکت فولاد خوزستان به شمار می‌آیند. در واقع هدف ما، دستیابی به ظرفیت تولید ۱۳ میلیون و ۶۰۰ هزار تن در افق ۱۴۱۰ یعنی سهم ۲۵ درصدی بازار فولاد کشور است.وی خاطرنشان کرد: شرکت فولاد خوزستان در کنار طرح‌های توسعه، از پروژه‌های محیط زیستی غافل نیست و طرح‌هایی مانند توری فلزی، سایت انباشت و برداشت که در منطقه خاورمیانه منحصر به فرد است، جمع‌آوری پساب صنعتی، بازچرخانی فاضلاب اهواز به منظور کاهش مصرف و ایجاد فضای سبز به میزان ۵۰۰ هکتار (پنج برابر تعهد)، از جمله مواردی هستند که در فولاد خوزستان شکل اجرایی گرفته‌اند.گزارش خبرنگار ما حاکی از آن است بازدید از فرایند تولید، حضور در سایت فولادسازی و ادای احترام و قرائت فاتحه بر مزار شهدای گمنام، پایان‌بخش بازدید مدیران وزارت صمت از پروژه‌های شرکت فولاد خوزستان بود.

پاشنه آشیل جدید برای صنعت کشور

امیر ساجدی

مدیرعامل شرکت تولیدی زرین هادی خراسان، تولیدکننده سیم و کابل برقی گفت: چالش کمبود نیروی انسانی به کلافی سردرگم تبدیل شده است که تولیدکنندگان از حل آن عاجز مانده‌اند. از سوی دیگر پس از جذب نیروی کار، تضمینی برای ادامه فعالیت آن‌ها وجود ندارد زیرا افراد با پیشنهاد حقوق‌های بالاتر مجموعه را ترک می‌کنند.

وهاب جمشیدی در گفت‌وگو با فلزات آنلاین با اشاره به مشکلات تولیدکنندگان سیم و کابل، بیان کرد: متاسفانه نوسان زیاد قیمت مفتول مسی و تفاوت قیمت آن در بازار آزاد و بورس کالا، معضلاتی را برای واحدهای تولیدی در زمینه تامین مواد اولیه به وجود آورده است تولیدکنندگان منبع مشخصی برای خرید مفتول مسی ندارند و دائما با مقایسه قیمت‌ها، نسبت به خرید مواد اولیه اقدام می‌کنند؛ این موضوع تولیدکنندگان را سردرگم کرده و آن‌ها را از نظر مالی تحت فشار قرار داده است. در کنار چالش تامین مواد اولیه، سازمان امور مالیاتی کشور نیز با اخذ مالیات‌های سنگین و اخذ ۹ درصد مالیات بر ارزش افزوده، مشکلات ما را پیچیده‌تر است. متاسفانه صنعتگران باید در مراحل مختلف تولید از زمان خرید مواد اولیه تا فروش محصولات نهایی، چندین بار مالیات بر ارزش افزوده بپردازند و در پایان سالی مالی نیز ملزم به پرداخت مالیات بر درآمد هستند؛ اگر هم تراز مالی واحدهای تولیدی منفی باشد، کارشناسان این نهاد دولتی توجهی نکرده و تنها به دنبال اخذ مالیات هستند؛ مسئله تاسف برانگیز اینجاست که دولت هیچ حمایتی از تولیدکنندگان به عمل نمی‌آورد اما در زمان اخذ مطالبات خود بسیار قاطعانه اقدام می‌کند. لازم به ذکر است که عدم تمایل مشتریان برای دریافت فاکتور رسمی، یکی از دلایلی است که باعث شده تا تولیدکنندگان ناچار به پرداخت ۹ درصد مالیات بر ارزش افزوده باشند؛ در صورت پافشاری تولیدکنندگان برای صدور فاکتور رسمی، مشتریان منصرف شده و برای خرید غیررسمی محصولات مورد نیاز خود، به واحدهای تولیدی دیگری مراجعه می‌کنند. به همین دلیل تولیدکنندگان برای ادامه فعالیت خود و حفظ میزان فروش و درآمد مجموعه، چاره‌ای جز پذیرش خواسته‌های مشتریان ندارند.

وی در خصوص وضعیت بازار مصرف سیم و کابل در کشور، اذعان کرد: در حال حاضر بازار مصرف از شرایط مناسبی برخوردار نیست و محصولات نامرغوب و بی‌کیفیت به راحتی در دسترس مشتریان قرار دارند. متاسفانه برخی از شرکت‌ها محصولات خود را طبق استانداردهای تعریف شده تولید نمی‌کنند و مشتریان هم قدرت تشخیص سیم و کابل‌های غیراستاندارد از محصولات باکیفیت ندارند. همین مسئله باعث شده تا بعضی از فروشندگان از عدم آگاهی آن‌ها و خلا نظارتی سازمان‌های مربوطه سواستفاده کرده و با ترفندهایی محصولات نامرغوب را به فروش برسانند؛ در صورتی که اگر نهادهای متولی نظارت دقیقی روی عرضه محصولات در بازار مصرف داشته باشند، این اتفاقات رخ نخواهد داد. لازم به ذکر است که در صورت پیگیری نهادهای نظارتی، فقط واحدهای تولیدی جریمه می‌شوند اما فروشندگانی که این محصولات را در بازار عرضه می‌فروشند، در امان هستند؛ در حالی که فروشندگان برخلاف مصرف‌کنندگان از کیفیت محصولات مختلف آگاه بوده و عامدانه برای کسب سود بیشتر، محصولات ارزان‌قیمت را برای فروش خریداری می‌کنند. به همین دلیل ضروری است تا علاوه بر تولیدکنندگان سیم و کابل‌های نامرغوب، فروشندگان‌ها این محصولات هم جریمه شوند. ناگفته نماند که برخی از صنعتگران، محصولاتی بی‌کیفیت اما دارای نشان استاندارد تولید می‌کنند لذا در زمان بازرسی کارشناسان سازمان استاندارد، مشکلی برای فروشندگان به وجود نمی‌آید.

در باغ سبز

مدیرعامل شرکت تولیدی زرین هادی خراسان در پاسخ به این سوال که علت هجوم سرمایه‌گذاران برای سرمایه‌گذاری در صنعت سیم و کابل و تعدد واحدهای تولیدی در این زمینه چیست، اظهار داشت: علت اصلی این اتفاق را می‌توان به افزایش دسترسی به ماشین‌آلات مورد استفاده در صنعت سیم و کابل نسبت داد. در حال حاضر بسیاری از واحدهای صنعتی، ماشین‌آلات بی‌کیفیت و ارزان‌قیمتی تولید می‌کنند؛ به طوری که بدون در نظر گرفتن هزینه خرید مواد اولیه، با سرمایه یک میلیارد تومان هم می‌توان خط تولید سیم و کابل راه‌اندازی کرد.

شرایط دشوار واردات ماشین‌آلات خارجی و قیمت بالای آن‌ها، سبب شده تا تولیدکنندگان چاره‌ای جز استفاده از ماشین‌آلات داخلی نداشته باشند. اولویت تولیدکنندگان برای واردات، ماشین‌آلات اروپایی است اما واردات ماشین‌آلات چینی به دلیل قیمت پایین‌تر، با استقبال بیشتری همراه بوده است؛ این در حالی است که ماشین‌آلات ایرانی کیفیت بالاتری نسبت به نوع مشابه چینی دارند. ماشین‌آلات مورد استفاده در این مجموعه، ترکیبی از ماشین‌آلات خارجی و ایرانی است. ماشین‌آلات ایرانی مورد استفاده در این واحد صنعتی در داخل مجموعه طراحی و ساخته شده، به همین دلیل از کیفیت مناسبی برخوردار است و در چند سال گذشته دارای عملکرد مناسبی بوده و هزینه‌های اضافه‌ای برای مجموعه نداشته است.

جمشیدی در همین راستا ادامه داد: با توجه به اینکه امکان ساخت قطعات یدکی توسط تولیدکنندگان داخلی وجود دارد، در زمینه تعمیر و نگهداری ماشین‌آلات با چالش بزرگی مواجه نیستیم اما در صورت معیوب شدن برخی از قطعات الکترونیکی، به دلیل عدم وجود قطعات اصلی در بازار و یا قیمت بالای آن‌ها، ناچار به خرید نوع متفرقه هستیم. در مقطعی، یکی از قطعات الکترونیکی ماشین‌آلات خط تولید دچار ایراد شد که برای خرید قطعه جایگزین اقدام کردیم اما فروشندگان به دلیل عدم ثبات نرخ ارز، تمایلی به فروش قطعه مذکور نداشتند. در این شرایط با پرداخت مبلغ بیشتری به عنوان ودیعه و شرط تسویه‌حساب بعد از تثبیت نرخ ارز، موفق شدیم تا قطعه مورد نظر را خریداری کنیم اما قیمت قطعه‌ای که حدود ۹۰۰ هزار تومان بود، بعد از گذشت یک ماه به یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان افزایش یافت. گفتنی است که اگر ماشین‌آلات خطوط تولید دچار ایرادات پیچیده‌ای شوند، تعمیرکاران تنها با تعویض قطعات معیوب، موفق به راه‌اندازی مجددا آن‌ها می‌شوند زیرا تجهیزات لازم برای تعمیر قطعات مربوطه را در اختیار ندارد؛ به همین دلیل آسان‌ترین راه تعویض قطعات است اما در صورت خرابی یک قطعه خاص، باید کل سیستم با هزینه بیشتری تعویض شود.

دستمان نمک ندارد

وی در رابطه با چالش کمبود نیروی انسانی، ابراز کرد: در حال حاضر یکی از دلایلی که باعث شده تا نتوانیم با حداکثر توان تولیدی خود مشغول به فعالیت باشیم، کمبود نیروی انسانی است؛ متاسفانه نیروی‌های کار ایرانی هیچ تعهدی به قراردادهای خود نداشته و در صورت دریافت پیشنهاد حقوق بالاتر، مجموعه را ترک می‌کنند. همین مسئله سبب شده تا ما دائما به دنبال جذب نیروی کار جدید باشیم و اگر برای رفع نیاز خود از نیروی کار خارجی استفاده کنیم، جریمه خواهیم شد. علاوه‌براین، هیچ قانونی در راستای حمایت از کافرمایان تصویب نشده است که این امر باعث شده است که کارکنان بتوانند به راحتی موفق به اخذ غرامت از کافرما می‌شوند. لازم به ذکر است که صنعت سیم و کابل وابسته به نیروی انسانی متخصص نبوده و ما با آموزش افراد، امکان به‌کارگیری نیروی‌های تازه‌کار را داریم اما مسئله اینجاست که این افراد پس از اتمام دوره آموزشی و کسب مهارت‌های لازم، درخواست‌های غیرمنطقی دارند که بعد از عدم پذیرش توسط کارفرما، از ادامه کار منصرف می‌شوند. هم‌اکنون ۲۰ نفر در شرکت تولیدی زرین هادی خراسان فعالیت دارند اما در صورت رفع چالش کمبود نیروی انسانی، امکان اشتغال‌زایی برای ۳۰ نفر وجود دارد.

مدیرعامل شرکت تولیدی زرین هادی خراسان افزود: این مجموعه در شهرک صنعتی اشتهارد واقع شده است و همین مسئله جذب نیروی‌های جدید را دشوار ساخته است زیرا به دلیل فاصله زیاد شهرک صنعتی از منطقه مسکونی، عدم وجود زیرساخت‌های مناسب و عدم وجود شبکه حمل‌ونقل عمومی، افراد تمایلی به کار در واحدهای صنعتی ندارند؛ اگر هم افرادی حاضر به‌کار در مجموعه باشند، درخواست می‌کنند که سرویس رفت و برگشت داشته باشند و زمان رفت‌وآمد آن‌ها به مجموعه نیز جزو ساعات کاری محسوب شود. متاسفانه طی کردن این مسافت طولانی باعث تحلیل انرژی کارکنان شده و انگیزه‌ای برای ادامه کار باقی نمی‌گذارد.

جمشیدی در پایان خاطرنشان کرد: با توجه به اینکه شرایط صنعت سیم و کابل در کشور به مسائل اقتصادی گره خورده است، نمی‌توان چشم‌اندازی برای آن ترسیم کرد؛ در سال‌های گذشته به دلیل روند صعودی نرخ ارز، تمایل زیادی برای خرید محصولات در بازار وجود داشت. به طوری که تولیدکنندگان با حجم بالایی از سفارشات روبه‌رو بودند و مشتریان اصرار به پرداخت ودیعه به منظور تحویل گرفتن به موقع محصولات داشتند اما همین مسئله باعث شد تا تولیدکنندگان در پی افزایش قیمت مس و تعهدی که به قراردادهای خود داشتند، متضرر شوند.

نقدینگی، عامل بقای واحدهای تولیدی

یک تولیدکننده قطعات ریختگی آلومینیومی گفت: کمبود نقدینگی یکی از چالش‌هایی است که اکثر تولیدکنندگان با آن مواجه بوده و محدود به صنعت خاصی نمی‌شود؛ در این شرایط صنعتگران برای رفع مشکلات خود یا باید اقدام به اخذ وام کرده و یا به صورت اعتباری مواد اولیه مورد نیاز را تامین کنند که همین مسئله رواج خرید و فروش اعتباری محصولات را در پی داشته است.صادق رحمتی در گفت‌وگو با فلزات آنلاین بیان کرد: در حال حاضر کمبود نقدینگی یکی از مهم‌ترین مشکلاتی است که فعالان صنعت ریخته‌گری با آن مواجه هستند. ما برای رفع این معضل، برای اخذ وام و تسهیلات اقدام کردیم اما به دلیل برخی از مشکلات اداری، موفق نشدیم؛ این امر باعث شد تا استراتژی دیگری را در پیش بگیریم که با پیاده‌سازی آن، به مرور زمان شرایط بهبود یافت. حدود سه سال پیش ریخته‌گری قطعاتی را انجام می‌دادیم که برای فروش آن‌ها مجبور بودیم با واسطه‌هایی که قیمت‌های پایینی برای خرید محصولات پیشنهاد می‌دادند، معامله داشته باشیم اما اکنون با تنوع بخشیدن به محصولات تولیدی، ریخته‌گری حدود ۲۵ قطعه را انجام می‌دهیم. با متنوع‌سازی سبد محصولات، بازارهای هدف خود را توسعه داده و مشتریان بیشتری را جذب کرده‌ایم؛ همچنین در زمینه فروش محصولات نیز با افزایش تعداد مشتریان، دیگر وابستگی زیادی به واسطه‌ها نداریم و علاوه بر استان خراسان رضوی که مجموعه ما در آن واقع شده است، محصولات خود را به سایر استان‌های کشور ارسال می‌کنیم. ضمن اینکه فروشندگان و بنکداران به دلیل کیفیت بالای قطعات تولیدی، محصولات ما را در تناژ بالا خریداری کرده و به کشورهای حوزه خلیج فارس و یا کشورهای همسایه مانند عراق، افغانستان و ترکمنستان صادر می‌کنند. لازم به ذکر است که محصولاتی که ما در این مجموعه تولید می‌کنیم، لوازم آشپزخانه از جنس آلومینیوم مانند گردو شکن، سیر خردکن، گوشت کوب، آبمیوه‌گیری و... است.

واردات در اولویت قرار دارد

وی در رابطه با کیفیت دستگاه‌های دایکست داخلی و خارجی، عنوان کرد: دستگاه‌های دایکستی که توسط ماشین‌سازان داخلی تولید می‌شود، پیچیده بوده و اپراتورهای تولید به راحتی امکان استفاده از آن‌ها را ندارند؛ همچنین بعد از مدت کوتاهی دچار ایرادات فنی شده و به تعمیرات اساسی، نیاز پیدا می‌کنند اما دستگاه‌های دایکست دست دوم روسی که ما هم از آن‌ها در خطوط تولید بهره می‌بریم، کیفیت بالاتری نسبت به ماشین‌آلات ایرانی دارند. به عنوان مثال اگر دستگاه‌های ایرانی بعد از ۱۰ سال نیازمند تعمیرات اساسی باشند، این زمان برای دستگاه‌های روسی ۲۰ تا ۲۵ سال است. متاسفانه برخی از همکاران ما که از دستگاه‌های دایکست ایرانی استفاده می‌کنند، از طراحی و کیفیت پایین بدنه آن‌ها گلایه‌مند هستند. ضمن اینکه کیفیت قطعه تولید شده با ماشین‌آلات ایرانی تفاوت زیادی با ماشین‌آلات خارجی دارد زیرا قدرت دستگاه‌های خارجی بالاتر بوده و میزان فشاری که برای پرس مواد وارد می‌کند، بیشتر است؛ به همین دلیل قطعه تولید شده از استحکام بالاتری برخوردار است. در زمینه تعمیر و نگهداری ماشین‌آلات روسی، با چالش خاصی مواجه نیستیم زیرا اکثر قطعات یدکی آن‌ها در بازار موجود است و در صورت نبود اقلام مورد نیاز، امکان ساخت قطعات توسط تولیدکنندگان داخلی وجود دارد؛ مسئله مهمی که در خصوص دستگاه‌های دایکست باید مورد توجه قرار بگیرد، کیفیت بدنه آن بوده که خوشبختانه دستگاه‌های روسی از این نظر عملکرد خوبی دارند. در خصوص قیمت ماشین‌آلات داخلی و خارجی نیز باید اضافه کنم که قیمت دستگاه دایکست نو ایرانی با قیمت دستگاه دست دوم روسی که در کشور اورهال شده، برابر است. لازم به ذکر است که علاوه بر دستگاه‌های روسی، برخی از تولیدکنندگان از ماشین‌آلات چینی، آلمانی و تایوانی نیز در خطوط تولید بهره می‌برند اما به دلیل قیمت بالا، اکثر تولیدکنندگان تمایل به خرید ماشین‌آلات روسی دارند؛ ضمن اینکه قطعات یدکی این ماشین‌آلات به وفور در بازارهای داخلی موجود بوده و تعمیرات آن‌ها نسبت به سایر دستگاه‌های خارجی آسان‌تر است.این تولیدکننده قطعات ریختگی آلومینیومی تصریح کرد: ریخته‌گری با دستگاه‌های دایکست نیازمند تجربه و مهارت بالایی نبوده و افراد بعد از مدت زمان کوتاهی می‌توانند به عنوان اپراتور دستگاه، فعالیت خود را در مجموعه شروع کنند اما برای تعمیر و نگهداری دستگاه‌ها، باید نیروی‌های متخصص به‌کار گرفته شود. گفتنی است که در این مجموعه وظیفه تعمیرات، تعویض قالب‌های دستگاه‌ها و انجام امور فنی برعهده ما بوده و کارکنان مسئولیتی در این زمینه ندارند. در حال حاضر حدود ۲۰ نفر در این کارگاه ریخته‌گری فعالیت دارند اما با رفع چالش کمبود نقدینگی و سرمایه در گردش، امکان اشتغال‌زایی برای تعداد افراد بیشتری وجود دارد؛ ضمن اینکه ما توانایی تولید انواع قطعات آلومینیومی را داریم و می‌توانیم با تولید محصولات جدید، حضور پررنگ‌تری در بازار مصرف داشته باشیم اما مجددا تاکید می‌کنم که تمام این اقدامات منوط به تامین منابع مالی کافی است. در حال حاضر تولیدکنندگان برای تولید یک قطعه جدید با احتساب هزینه قالب‌سازی، سرمایه در گردش و مدت مطالبات خود از مشتریان، باید حدود یک میلیارد تومان در اختیار داشته باشند. در صورت عدم تامین منابع مالی، فرایند تولید دچار اخلال می‌شود که نتیجه آن ممکن است اتلاف زمان چند ماهه باشد.

تقدیر از بانوان منطقه ویژه اقتصادی خلیج فارس به مناسبت روز زن

به گزارش «روزگار معدن» به نقل از روابط عمومی منطقه ویژه اقتصادی خلیج فارس، هم‌زمان با میلاد حضرت فاطمه (س) و گرامیداشت روز زن، مراسمی با حضور مدیران و کارکنان منطقه ویژه اقتصادی خلیج فارس برگزار و از بانوان شاغل در منطقه ویژه با اهدای هدایایی تقدیر شد. «محمدرضا پیرحسینلو» سرپرست منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس در این مراسم ضمن تبریک روز زن به بانوان شاغل در منطقه ویژه، گفت: زنان در همه عرصه‌های زندگی، از جمله عرصه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی نقش مهمی را ایفا می‌کنند و حضور بانوان در منطقه ویژه اقتصادی خلیج فارس نیز نشان از توانمندی و شایستگی آنان است. وی افزود: بانوان شاغل در منطقه ویژه، علاوه بر فعالیت سازمانی، نقش مهمی در اداره امور خانه و خانواده نیز دارند و این مسئولیت دوچندان، نشان از قدرت، تلاش و فداکاری بانوان است. سرپرست منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس با اشاره به تلاش‌های در خور تحسین بانوان همکار در پیشبرد اهداف سازمانی، توجه به امر آموزش تخصصی بانوان با هدف افزایش توانمندی، سطح کارآمدی و ارتقای شغلی آنان را یادآور شد و گفت: سوابق کاری و تحصیلی بانوان شاغل در منطقه نشان‌دهنده تجربه و سطح علمی بالای همکاران است و استفاده از این ظرفیت‌ها را مدنظر قرار خواهیم داد.

شهرک‌های سرب و روی زنجان جابه‌جا می‌شود

معاون محیط زیست انسانی سازمان حفاظت محیط زیست از جابه‌جایی شهرک‌های سرب و روی زنجان خبر داد.ایرج حشمتی معاون محیط زیست انسانی سازمان حفاظت محیط زیست در رابطه با برپایی میز خدمت این سازمان در استان زنجان اظهار کرد: در آستانه دومین سفر رئیس جمهور و هیأت دولت به استان زنجان، به همراه مسؤول بازرسی، مدیریت عملکرد و رسیدگی به شکایات سازمان حفاظت محیط زیست، از روز پنجشنبه میز خدمت استان را برپا کرده و پاسخگوی ۲۱ نفر از فعالان اقتصادی استان بودیم. وی ادامه داد: این فعالان مشکلاتی را در رابطه با تولید داشتند که در برخی موارد با دستوراتی که صادر شد مقرر شد تا با رعایت الزامات زیست محیطی، مشکلشان حل شود. برخی دیگر از این درخواست‌ها نیازمند مطرح شدن در کمیسیون ذیل ماده ۱۱ دارند که لازم است سایر دستگاه‌های مرتبط با فعالیت‌های صنعتی نیز نقطه نظرات خود را مطرح کنند.معاون محیط زیست انسانی سازمان حفاظت محیط زیست بیان کرد: یک مشکل فعالان اقتصادی استان مربوط به مجوزهای سامانه جامع محیط زیست بوده که وزارت صمت نیز باید عضو این سامانه می‌شد اما هنوز این اتفاق نیفتاده و مجوز احداث به صورت دستی صادر می‌شود که این موضوع باعث زمان بر شدن صدور مجوزها شده است. انتظار می‌رود اداره صمت استان هرچه زودتر در سامانه عضو شود و روند بررسی و صدور مجوزها تسریع شود.

ارسال محموله‌های نفتی ایران به چین متوقف شده است؟

رویترز مدعی شد ایران به دلیل درخواست قیمت بالاتر برای نفت ارسال محموله‌های نفتی خود به چین را متوقف کرده است.

رویترز طی گزارشی تایید نشده به نقل از منابع پالایشگاهی و تجاری نوشت تجارت نفت چین با ایران متوقف شده است، زیرا تهران قیمت‌های بالاتری را از مشتری اصلی خود می‌خواهد و عرضه نفت ارزان را برای بزرگترین واردکننده نفت خام در جهان کاهش داده است. ایران حدود ۱۰ درصد از واردات نفت خام چین را تامین می‌کند. در ماه اکتبر صادرات نفت ایران به چین به رکورد تازه‌ای رسیده بود.

پنج تاجر نفتی در این زمینه به رویترز گفتند، در اوایل ماه گذشته، فروشندگان ایرانی به خریداران چینی گفتند که در حال کاهش تخفیف نفت سبک ایران برای تحویل در دسامبر و ژانویه تا ۵ الی ۶ دلار در هر بشکه کمتر از نفت برنت هستند. این در حالی است که در ماه نوامبر نفت با تخفیف ۱۰ دلاری به چین فروخته شده بود.

یک منبع چینی در این زمینه گفت دستور توقف ارسال محموله‌های نفتی از تهران صادر شده است و مشخص نیست ماجرا چگونه پایان می‌یابد. باید منتظر ماند و دید آیا پالایشگاه‌های چینی حاضرند قیمت‌های جدید ایران را بپذیرند.

دو تاجر گفتند که حداقل یک خریدار قیمت‌های بالاتر ایران را پذیرفته است. یک پالایشگاه مستقر در شاندونگ در اواخر ماه گذشته محموله‌ای را با تخفیف بین ۵.۵۰ تا ۶.۵۰ دلار بر اساس تحویل از کشتی خریداری کرده است. معامله گران گفتند که تخفیف‌ها ممکن است بیشتر کاهش یابد، زیرا آخرین پیشنهاد شنیده شده ۴.۵۰ دلار بوده است.

معامله گران ادعا می‌کنند میانگین تخفیف سال گذشته برای نفت سبک ایران حدود ۱۳ دلار بوده است. یکی از خریداران مستقر در شاندونگ گفت: خریداران همچنان در تلاش برای یافتن راه حل هستند، زیرا قیمت‌های جدید بسیار بالا هستند. اما از آنجایی که آن‌ها انتخاب‌های محدودی دارند و طرف ایرانی بسیار سرسخت است، فضا برای مذاکرات قیمت دشوار است و به نفع خریداران چینی نیست.

پالایشگاه‌های مستقل کوچک‌تر چین از زمان اولین خرید نفت ایران در اواخر سال ۲۰۱۹ به مشتریان اصلی تهران تبدیل شده‌اند. آن‌ها جایگزین پالایشگاه‌های دولتی شدند که به دلیل نگرانی در مورد نقض تحریم‌های آمریکا، معامله با ایران را متوقف کردند. منابع تجاری می‌گویند این پالایشگاه‌ها حدود ۹۰ درصد از کل صادرات نفت ایران را جذب می‌کند که معمولاً به عنوان نفت منشأ مالزی یا امارات متحده عربی ارسال می‌شود.

واردات گاز ایران از ترکمنستان در هاله‌ای از ابهام!

مهدی کاوه‌ای

خبرهای دریافتی حاکی است، سوآپ و واردات گاز ایران از ترکمنستان متوقف شده، اما مشخص نیست این توقف مقطعی و به دلایل فنی رخ داده یا دلیل دیگری برای توقف ارسال گاز به ایران وجود دارد.

دی ماه سال ۱۴۰۰ بود که قرارداد سوآپ گاز بین ایران، ترکمنستان و آذربایجان به امضا رسید. این قرارداد، با امضای تفاهمنامه‌ای در خرداد سال ۱۴۰۱ دو برابر شد تا روزانه بالغ بر ۱۰ میلیون مترمکعب گاز از طریق خاک ایران بین ترکمنستان و آذربایجان سوآپ شود.

خرداد ۱۴۰۲ وزیر نفت اعلام کرد که به زودی قراردادی با ترکمنستان امضا می‌شود که روزانه ۱۰ میلیون مترمکعب (علاوه بر سوآپ) واردات گاز از ترکمنستان صورت بگیرد.

اگرچه از خرداد ماه تا امروز، ترکمن‌ها زیر بار امضای این قرارداد نرفته‌اند، اما در توافقی با ایران، هر آنچه بیش از میزان سوآپ، گاز بتوانند تحویل ایران دهند، به عنوان واردات گاز، گاز خود را به ایران می‌فروشند.

خبرهای اولیه حاکی است، سوآپ گاز و همچنین مقداری که به عنوان واردات گاز از ترکمنستان به ایران ارسال می‌شد، متوقف شده است. پیگیری‌های تسنیم نشان می‌دهد که مذاکرات دو طرف برای برقراری دوباره این تجارت گازی آغاز شده، اما تا این لحظه دلیلی برای این توقف اعلام نشده و مشخص نیست که این توقف، موقتی بوده یا ممکن است ادامه یابد. در مردادماه امسال مدیرعامل شرکت ملی گاز خاطرنشان کرد: بدهی خود را به ترکمنستان در سه قسط انجام دادیم و اکنون حجم سوآپ گاز از این کشور را از روزانه ۴.۵ به ۸ میلیون متر مکعب رساندیم. با ترکمن‌ها واردات گاز را از دو سناریوی کوتاه‌مدت و بلندمدت مذاکره کرده‌ایم.

به گفته این مقام مسوول تست واردات ۱۰ میلیون متر مکعب گاز ترکمنستان نیز با موفقیت انجام شده است. همچنین در گام بعدی و همزمان با بهره‌برداری از پروژه‌های توسعه میادین گازی ترکمنستان قصد داریم میزان واردات را افزایش دهیم.

نگاهی به واردات گاز از ترکمنستان

با آغاز دولت سیزدهم مذاکرات با ترکمنستان برای آغاز تجارت گازی بین دو کشور بعد از چندین سال وقفه، شروع شد و نتیجه آن آغاز سواپ گاز به میزان سالانه ۱.۵ تا ۲ میلیارد مترمکعب بود که بعد از چند ماه، در ادامه مذاکرات، میزان سوآپ به سالانه ۳ تا ۴ میلیارد مترمکعب افزایش یافت.

نهم خردادماه، جواد اوجی، وزیر نفت در حاشیه دیدار خود با باتیر آمانوف، رئیس کنسرسیوم دولتی ترکمن‌گاز اعلام کرد: «بزودی قرارداد واردات گاز ایران از ترکمنستان امضا می‌شود که بر اساس آن ایران از همین ماه (خرداد) واردات روزانه ۱۰ میلیون مترمکعب گاز را آغاز می‌کند. »

در صورت آغاز واردات گاز از ترکمنستان، علاوه بر سوآپ سالانه ۳ تا ۴ میلیارد مترمکعبی گاز ترکمنستان، ۳ تا ۴ میلیارد مترمکعب نیز گاز از این کشور خریداری می‌شود.

تسویه بدهی‌های گازی ایران به ترکمنستان

جواد اوجی، وزیر نفت، دهم خردادماه در جمع خبرنگاران از تسویه کامل بدهی گازی ایران به ترکمنستان خبر داد و گفت: «از شروع کارمان یکی از مسائل، تسویه بدهی واردات گاز از ترکمنستان در دوره‌های قبل بود که با تدابیر خوبی که اندیشیده شد ظرف مدت ۲۰ ماه در سه قسط کاملاً تمامی مطالبات طرف ترکمن یعنی اصل بدهی را پرداخت کردیم و اصل بدهی تسویه شده است.»

علت بروز بدهی‌های گازی چه بود؟

ترکمنستان در سال ۱۳۸۶ به‌یک‌باره گاز صادراتی به ایران را در میانه زمستان قطع کرد و برای وصل مجدد آن، درخواست افزایش ۹ برابری نرخ گاز را ارائه کرد. این باج‌خواهی ترکمنستان به دلیل سرمای شدید حاکم بر شمال کشور، از سوی مسوولان وقت پذیرفته شد و این مسئله، بخشی از بدهی‌های گازی ایران را شامل می‌شود که به عنوان مطالبات طرف ترکمن، مطرح شده بود.

در میانه دهه ۹۰ شمسی، به علت تحریم‌ها و مشکلات ناشی از آن در انتقال پول، برای چند ماه پرداخت پول خرید گاز از ترکمن‌ها با تأخیر مواجه شد که بعدا عنوان شد این مطالبات، با روش‌های مختلفی از جمله صادرات کالا و خدمات فنی و مهندسی و حواله و... تسویه شده است، اما بخشی از ادعاهای مالی طرف ترکمن در خصوص تأخیرها در پرداخت و جریمه‌های درخواستی آنها بوده است. در زمستان سال ۹۵ بار دیگر ترکمنستان بدون اعلام قبلی و بدون توجه به اصول قراردادی، صادرات گاز به ایران را متوقف کرد و باز هم دلیل توقف را مباحث مالی اعلام کرد.

در نهایت طرف ترکمنی موضوع را در دادگاه‌های بین‌المللی دنبال کرد و نتیجه رأی صادره به نفع طرف ترکمنی و الزام ایران به پرداخت ۱.۶ میلیارد یورو بود.

محل پرداخت بدهی و جریمه گازی ایران

در دولت سیزدهم، از یک طرف با بدهی و جریمه ۱.۶ میلیارد یورویی با حکم دادگاه‌های بین‌المللی به طرف ترکمنستان و از طرف دیگر با مطالبات انباشته صادرات گاز به عراق مواجه بودیم. هنر دیپلماسی دولت اینجا به‌کار آمد که توانست با پیدا کردن راه‌هایی برای دریافت بخشی از مطالبات گازی از عراق، در سه قسط، بدهی و جریمه گازی به ترکمنستان را تسویه کند.

در این زمینه، شایعات و اخبار نادرستی در فضای مجازی و برخی رسانه‌ها مطرح شده، مبنی بر اینکه در حکم دیوان داوری بین‌المللی، برداشت از حساب TBI عراق به نفع ترکمنستان آمده، که چنین چیزی با منطق حقوقی و عرف بین‌المللی درتضاد است. چرا که هیچگاه در احکام دیوان داوری بین‌المللی، محل تأمین پول ذکر نمی‌شود و اساسا دیوان داوری به اینکه کشور بازنده از چه محلی جریمه کشور برنده در داوری را می‌پردازد، ورود نمی‌کند.

درواقع دولت سیزدهم با راهبری وزارت نفت و وزارت امور خارجه توانست هم بخشی از مطالبات گازی از عراق را در شرایط سنگ‌اندازی امریکا دریافت کند و هم بدهی به ترکمنستان را از این محل، تسویه کند؛ تا در سایه این اقدام، در شرایطی که هیچ تحریمی برداشته نشده، روابط ایران با دو همسایه خود را تقویت کند.

منافع ایران از واردات گاز از ترکمنستان

اگرچه ترکمنستان با آغاز صادرات گاز خود به ایران، با توجه به شرایط حاکم بر منطقه و جهان، منافع بسیاری به‌دست خواهد آورد، ولی موضوع آغاز صادرات گاز این کشور به ایران، یک موضوع برد - برد است و ایران نیز از این محل، منافع قابل‌توجهی خواهد داشت.

با وجود آنکه ایران دومین دارنده ذخایر گازی جهان است و روزانه بالغ بر ۸۵۰ میلیون مترمکعب گاز شیرین به شبکه سراسری گاز کشور تزریق می‌شود، عمده تولید گاز در ایران در مناطق جنوبی کشور و عمده مصارف گاز در مناطق مرکزی و شمالی ایران است. در روزهای سرد زمستان که به علت رشد شدید مصرف در مناطق شمالی، احتمال افت فشار گاز در برخی نقاط انتهایی خطوط لوله به ویژه در شمال شرق کشور وجود دارد، حتی یک‌میلیون مترمکعب تزریق گاز بیشتر به شبکه می‌تواند از افت فشار یا قطعی گاز در یک منطقه جلوگیری کند و واردات روزانه ۱۰ میلیون مترمکعبی گاز از ترکمنستان، در راستای حفظ پایداری گازرسانی به نقاط انتهایی شبکه در شمال کشور موثر خواهد بود.

اگرچه برنامه‌ریزی‌هایی برای تأمین کامل گاز مورد نیاز بخش خانگی در زمستان صورت گرفته و این برنامه‌ها بر پایه انجام یا عدم انجام واردات گاز از ترکمنستان نبوده، اما ناترازی حدودا ۳۰۰ میلیون مترمکعبی گاز کشور، موجب شده تا سوخت مورد نیاز صنایع و نیروگاه‌ها در روزهای سرد سال، به‌جای گاز با سوخت مایع تأمین شود که هرچه با واردات گاز، به خصوص در صنایع و نیروگاه‌های شمال کشور، به جای سوخت مایع از گاز استفاده شود، از جهات مختلف، به نفع اقتصاد و حتی محیط‌زیست کشور خواهد بود.

سوخت مایع صرفه‌جویی شده در این بخش را می‌توان به سایر بخش‌ها از جمله حمل‌و نقل تخصیص داده یا حتی در صورت امکان، صادر کرد و در هر دو صورت، ارزش اقتصادی بیشتری برای کشور به جای سوختن در نیروگاه‌ها و صنایع دارد.

از سوی دیگر، در روزهای گرم سال، می‌توان با افزایش ذخیره‌سازی گاز با گاز وارداتی از ترکمنستان، به خصوص در مخزن شوریجه که در شمال شرق کشور قرار دارد، ظرفیت‌های برداشت از این مخزن در زمستان را افزایش داد. حفظ قدرت مانور در زمینه صادرات گاز کشور به‌خصوص در زمستان نیز، از دیگر مزایای واردات گاز از ترکمنستان خواهد بود.

یادداشت

الزام توسعه صنعت انرژی تجدید پذیر

زینب حمیدزاده
عضو هیأت علمی رشته سیستم‌های انرژی

با پیشرفت فناوری‌ها و افزایش جمعیت، انرژی به یکی از نیازهای حیاتی و اساسی در روند توسعه کشورها تبدیل شده است. تجربه کشورهای پیشرو نشان می‌دهد که تجدید پذیرها می‌توانند نقش قابل‌توجهی در تأمین انرژی داشته باشند. در سال‌های ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳ میلادی، میزان سرمایه‌گذاری در توسعه تجدید پذیرها از انرژی فسیلی بیشتر و همین امر باعث کاهش قیمت تمام شده فناوری‌های تجدید پذیر شده است.

در ایران علیرغم دارا بودن منابع غنی و متنوع تجدید پذیر همچون انرژی بادی، خورشیدی و آبی، از مجموع ۸۵ هزار مگاوات ظرفیت منصوبه نیروگاهی، تنها یک هزار مگاوات تجدید پذیر احداث و بهره‌برداری شده است و می‌توان گفت در ایران هنوز صنعتی به نام صنعت انرژی‌های تجدید پذیر وجود ندارد. این در حالی‌ست که مطابق ماده ۵۰ قانون برنامه ششم توسعه (مصوب سال ۱۳۹۶) دولت مکلف به افزایش سهم نیروگاه‌های تجدید پذیر و پاک به حداقل پنج‌درصد ظرفیت برق کشور تا پایان برنامه بوده است. این ظرفیت بلااستفاده موجب شده است که بخش قابل توجهی از نیازهای انرژی کشور از سوخت‌های فسیلی تأمین شود و تولید توان در ایران به دلیل هزینه‌های بالای احداث، نگهداری و هدر رفت انرژی در نیروگاه‌های فسیلی، سالانه ده‌ها میلیارد دلار سوخت و درآمد ارزی کشور را به یغما ببرد.پیش از هرچیز باید به موضوع بهینه‌سازی مصرف انرژی توجه داشت. اگر افزایش شدت انرژی با همین روند ادامه داشته باشد، استفاده از تجدید پذیرها صرفاً افزایش تولید برای هدر رفت بیشتر است، زیرا راندمان انرژی‌های تجدید پذیر در قیاس با نیروگاه‌های گازی پایین‌تر است. بنابراین کاملاً غیرمنطقی است که اعلام کنیم «بهینه مصرف نکنیم و در مقابل ظرفیت نیروگاهی را بالا ببریم»؛ بلکه باید اولویت تمرکز بر اجرای طرح‌های بهینه‌سازی انرژی باشد. در وهله‌ی بعد نیز می‌توان از طریق انرژی‌های تجدید پذیر مقادیری از نیاز را تأمین و وابستگی به سوخت‌های فسیلی را کاهش داد. همچنین یک مگاوات سرمایه‌گذاری برای برق فتوولتاییک در حال حاضر نیاز به حداقل ۶۰۰ هزار یورو سرمایه‌گذاری دارد. این در حالی‌ست که با یک‌دهم هزینه سرمایه‌گذاری در تجدید پذیرها می‌توان بهینه‌سازی لازم را در ساختمان‌ها انجام داد و از هدر رفت انرژی جلوگیری نمود (در ایران ۴۰ درصد انرژی نهایی در ساختمان‌ها مصرف می‌شود).علاوه بر این، نقش دولت در ارائه سیاست‌های تشویقی و حمایتی از صنایع پاک و کم‌انرژی و طرح‌های بهینه‌سازی بسیار حیاتی است. البته بسیار مهم است که این برنامه‌ها و سیاست‌ها عملیاتی و بر اساس واقعیت تدوین شده باشند؛ برای مثال طبق ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور (مصوب سال ۱۳۹۴) دولت مکلف بود تأمین مالی طرح‌های انرژی تجدید پذیر را از محل صرفه‌جویی در مصرف سوخت انجام دهد اما اولاً متولی واحدی پیش‌بینی نشده بود و ثانیاً اجرای طرح‌ها وابسته به منابع مالی پسینی بود.بر اساس بند «الف» ماده ۴۶ لایحه برنامه هفتم توسعه، دولت مکلف به تأسیس «سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی» گردید تا زمینه ساز و تسهیل‌گر بازار بهینه سازی انرژی باشد. همچنین به منظور تسهیل در شکل‌گیری «بازار بهینه سازی انرژی»، تضمین تسویه «گواهی‌های صرفه‌جویی انرژی» و کاهش نکول‌پذیری آن‌ها، حداکثر تا ۶ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، «حساب بهینه‌سازی مصرف انرژی» را نزد خزانه داری کل کشور با منابع مذکور ایجاد کند. این مصوبه می‌تواند روند معیوب مدیریت مصرف انرژی را اصلاح نماید.در پایان، ذکر این نکته ضروری است که مسیر بهینه‌سازی مصرف انرژی در ایران نیازمند هماهنگی میان بخش‌های مختلف جامعه و دولت است. تنها با همکاری و هماهنگی میان سازمان‌های دولتی، بخش خصوصی و جامعه می‌توان به دستاوردهای قابل توجهی در این زمینه دست یافت.

موج انرژی

تولید نفت اوپک بالاتر رفت

نظرسنجی رویترز نشان داد تولید نفت اوپک در دسامبر با افزایش تولید عراق، آنگولا و نیجریه که تولید کمتر عربستان سعودی و اعضای دیگر این گروه را جبران کرد، افزایش یافت. نظرسنجی ماهانه رویترز که بر مبنای اطلاعات کشتیرانی، تولید و صادرات نفت بود، نشان داد که سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) در دسامبر، ۲۷.۸۸ میلیون بشکه در روز نفت تولید کرد که ۷۰ هزار بشکه در روز در مقایسه با نوامبر افزایش داشت. تولید اوپک در مقایسه با دسامبر سال ۲۰۲۲، بیش از یک میلیون بشکه در روز کاهش داشت.

این افزایش در آستانه اجرای توافق جدید کاهش تولید اوپک پلاس در سال ۲۰۲۴ و خروج آنگولا از عضویت اوپک روی داد که تولید و سهم بازار این گروه را در ژانویه کمتر خواهد کرد. سهم اوپک پیش‌تر هم به دلیل محدودیت داوطلبانه عرضه و ترک این گروه توسط چند کشور، کاهش یافته بود.بر اساس نظرسنجی رویترز، در دسامبر، بزرگترین افزایش تولید به میزان ۶۰ هزار بشکه در روز مربوط به عراق و آنگولا بود که هر دو کشور، صادراتشان را افزایش دادند. نیجریه هم نفت بیشتری را به خارج صادر کرد. دو منبع آگاه در این نظرسنجی، افزایش تولید آنگولا را موقتی دانستند و پیش بینی کردند که این روند احتمالا در ژانویه ادامه پیدا نخواهد کرد اما همچنان بخش قابل توجهی از تولید عراق، به دلیل متوقف ماندن صادرات نفت از شمال این کشور، محدود مانده است.در میان کشورهایی که تولید کمتری داشتند، تولید عربستان سعودی به زیر ۹ میلیون بشکه در روز رسید زیرا این کشور همچنان کاهش تولید یکجانبه یک میلیون بشکه در روز خود را برای حمایت از بازار، حفظ کرد.تولید ایران در مقایسه با نوامبر که به بالاترین رکورد پنج سال اخیر صعود کرده بود، اندکی کاهش یافت. ایران با وجود تحریم‌های آمریکا، در سال ۲۰۲۳، بزرگترین افزایش تولید را در میان اعضای اوپک داشت. تولید اوپک همچنان حدود ۶۰۰ هزار بشکه در روز پایین‌تر از سطح هدف گذاری شده است زیرا آنگولا و نیجریه، فاقد ظرفیت برای تولید مطابق با سهمیه تعیین شده هستند.خروج آنگولا از اوپک و سهمیه تولید جدید برای نیجریه در سال ۲۰۲۴، احتمالا تولید اوپک را به سطح هدف گذاری شده، نزدیک‌تر خواهد کرد.نظرسنجی رویترز با هدف رصد عرضه به بازار نفت انجام می‌شود و بر اساس داده‌های فراهم شده توسط منابع خارجی، داده‌های رفینیتیو آیکان، اطلاعات شرکت‌های رصدکننده صادرات نفت شامل کپلر و پترولجستیک و اطلاعات ارائه شده توسط منابع شرکت‌های نفت، اوپک و مشاوران تهیه شده است.

خروج از خام فروشی با توسعه زنجیره ارزش

صنعت پتروشیمی یکی از صنایعی که چند سالی است بنای توسعه خود را در منطقه مکران گذاشته و برنامه‌ریزی‌هایی برای حدود ۲۰ میلیارد یورو سرمایه‌گذاری در شهرک پتروشیمی انجام شده است.

سواحل مکران در یکی محروم‌ترین استان‌های کشور و در منطقه استراتژیکی قرار دارد که توسعه این منطقه می‌تواند تأثیر به سزایی در امنیت استان و کشور داشته باشد و بر افزایش سطح رفاه مردم آن منطقه نیز تأثیر گذار باشد.

علاوه بر توسعه کوریدورهای در دست اقدام صنعت پتروشیمی یکی از صنایعی که چند سالی است بنای توسعه خود را در این منطقه گذاشته است برنامه‌ریزی‌هایی برای حدود ۲۰ میلیارد یورو سرمایه‌گذاری در شهرک پتروشیمی انجام شده است دو واحد متانول به‌عنوان نخستین واحدهای تکمیل شده این شهرک در دولت سیزدهم و در سال ۱۴۰۴ عملیاتی می‌شوند. همچنین به این وسیله ۲۰ هزار شغل مستقیم نیز ایجاد می‌شود. البته یکی از تأکیدات شاهمیرزایی سرمایه گذاری در این شهرک پتروشیمی بود.

علیرضا منیری‌ابیانه مدیرعامل شرکت توسعه پتروشیمی نگین مکران در حاشیه بازدید خبرنگاران از این منطقه گفت: مبنای سیاست‌های وزارت نفت و شرکت ملی صنایع پتروشیمی تکمیل زنجیره خوراک در این منطقه مورد تأکید است، با هماهنگی وزارتخانه‌های نفت و دفاع مقرر شد شرکت سرمایه‌گذاری تجاری شستان نقش توسعه‌گر را در این منطقه ایفا کند که به این منظور شرکت توسعه پتروشیمی نگین مکران تأسیس شد.

مدیرعامل شرکت توسعه پتروشیمی نگین مکران با اشاره به اینکه در پنج سال نخست از آغاز طرح به آماده‌سازی زیرساخت‌های لازم برای توسعه منطقه پرداخته شد، ادامه داد: خط خوراک مورد نیاز این شهرک نیز با هماهنگی شرکت ملی گاز ایران در شهریور ۱۳۹۸ ساماندهی شد و پارسال خوراک به شهرک رسید.

خروج از خام فروشی با توسعه زنجیره ارزش

یکی از ضرورت‌های اصلی کشور خروج از وضعیت خام فروشی و تولید مواد پتروشیمی به منظور ایجاد ارزش افزوده حداکثری از این منابع است. در همین راستا احداث خط لوله هفتم سراسری گاز جهت انتقال گاز عسلویه به پاکستان فرصتی طلایی جهت توسعه صنایع پتروشیمی در سواحل مکران فراهم آورده است. شهرک پتروشیمی مکران در سواحل مکران و محدوده منطقه آزاد چابهار در زمینی به گستره حدود ۱۲۰۰ هکتار برای ایجاد ۱۸ واحد پتروشیمی و زیر ساختهای مورد نیاز آنها در دو فاز اختصاص یافته است با توجه به خوراک های موجود و تخصیص یافته در فاز اول شهرک پتروشیمی مکران ۵ واحد GTX و یک واحد اوره و آمونیاک و یک واحد یوتیلیتی در حال احداث هستند.

منیری‌ابیانه هم این مساله را تأیید می‌کند و می‌گوید: از تعریف ۶ واحد بزرگ پتروشیمی شامل پنج واحد GTX (تبدیل گاز متان به محصولات با ارزش افزوده بالاتر) و یک واحد اوره و آمونیاک در فاز نخست شهرک پتروشیمی مکران خبر داد و گفت: با هماهنگی شرکت ملی صنایع پتروشیمی، ۲۱ طرح در زنجیره کاربردی صنایع پایین‌دستی با استفاده از خوراک تولیدی فاز نخست تعریف شده است.

به گفته مدیر عامل پتروشیمی نگین مکران بر اساس برنامه، در مجموع با احتساب فراهم کردن زیرساخت‌ها، حدود ۲۰ میلیارد یورو در شهرک پتروشیمی مکران سرمایه‌گذاری خواهد شد که بالغ بر ۲۰ هزار اشتغال مستقیم ایجاد می‌کند.

مرتضی شاهمیرزایی مدیر عامل شرکت صنایع پتروشیمی هم در این راستا گفته بود: واحدهای پایین‌دستی در مجاورت طرح‌های بالادستی در شهرک پتروشیمی مکران برنامه‌ریزی شده است تا محصول نهایی صنعت پتروشیمی به بازار عرضه شود.

اجرای نخستین MTO در ایران در شهرک پتروشیمی مکران

به گفته مدیرعامل شرکت توسعه پتروشیمی نگین مکران پیش بینی می‌شود ۲۰ میلیارد یورو ظرفیت سرمایه گذاری در این منطقه وجود دارد و بالغ بر ۲۰ هزار شغل ایجاد می‌کند که ابتدا استفاده از ظرفیت بومی استفاده می‌کنیم و در این راستا هنرستان پتروشیمی را راه اندازی کرده‌ایم.

وی ادامه داد: در فاز نخست شهرک پتروشیمی مکران، شرکت سرمایه‌گذاری تجاری شستان در یک واحد GTX به نام پتروشیمی بدرشرق و تأمین یوتیلیتی، هلدینگ باختر در ۲ واحد GTX به نام کیمیا صنعت مبنا، هلدینگ گسترش انرژی پاسارگاد در پتروشیمی سینا و یک واحد GTX سرمایه‌گذاری خواهند کرد. برآوردها حاکی از آن است که با تکمیل این پنج طرح حدود ۸ تا ۹ میلیارد یورو سرمایه‌گذاری در مجموعه انجام می‌شود.

مدیرعامل شرکت توسعه پتروشیمی نگین مکران افزود: پس از راه‌اندازی واحد یوتیلیتی، دو واحد متانول هلدینگ باختر به‌عنوان نخستین واحدهای تکمیل شده این شهرک در دولت سیزدهم و در بهار ۱۴۰۴ عملیاتی می‌شود.

به گفته مدیرعامل شرکت توسعه پتروشیمی نگین مکران در مجموع برآورد شده است که بازگشت سرمایه شهرک پتروشیمی مکران به غیر از یوتیلیتی بیش از ۲۷ درصد است و سرمایه طی کمتر از چهار سال بازمی‌گردد. ضمن آنکه این شهرک دارای مجوز روزانه ۳۰ میلیون مترمکعب خوراک گازی است، در این قطب بر اساس سیاست‌گذاری وزارت نفت و شرکت ملی صنایع پتروشیمی، چهار کارخانه کوچک مقیاس تولید گاز طبیعی مایع شده (مینی ال‌ان‌جی) در دستور کار است. برای نخستین بار در ایران MTO (تبدیل متانول به الفین) از سوی هلدینگ باختر در حال اجراست.حالا باید دید با به تصویب رسیدن کلیات طرح مکران آیا سرمایه گذاری مضاعفی در پتروشیمی‌های این منطقه شکل می‌گیرد و منجر به آبادی این منطقه محروم می‌شود یا آنکه همچنان باید در انتظار سرمایه گذارانی در این عرصه ماند

پیشرفت ۷۴ درصدی پروژه توسعه فیدرهای پست ۲۳۰ کیلوولت سیاهکلده

سیده حدیث میرزاده خبرنگار«روزگارمعدن» در استان گیلان: محمود دشت بزرگ در تشریح این خبر اظهار کرد: عملیات اجرایی پروژه توسعه پست ۲۳۰/۶۳/۲۰ کیلوولت سیاهکلده با توجه به توسعه شبکه برق فوق توزیع در استان گیلان و نیاز منطقه، در دو فاز توسعه فیدرهای این پست، تعریف و در حال اجرا می‌باشد.وی افزود: فاز اول این پروژه که شامل تأمین تجهیزات، نصب، تست و راه اندازی دو فیدر اول و دوم پست ۲۰/۶۳/۲۳۰ کیلوولت سیاهکلده می‌باشد با پیشرفت فیزیکی ۸۷ درصدی و فاز دوم این پروژه با دو فیدر سوم و چهارم با پیشرفت فیزیکی ۶۱ درصدی در حال اجرا می‌باشد.

مدیر عامل شرکت برق منطقه‌ای گیلان اضافه کرد: برای اجرای این پروژه حدود ۱۹۰ میلیارد ریال اعتبار در نظر گرفته شد و این پروژه با پیشرفت فیزیکی بسیار خوبی در حال اجرا است و پیش بینی می‌شود فاز اول در فروردین و فاز دوم نیز در شهریور سال آینده به بهره برداری برسد. گفتنی است، در راستای توسعه پست و جهت برق رسانی به پست‌های ۶۳ کیلوولت جدیدالاحداث، ۴ فیدر ۶۳ کیلوولت AIS از نوع کنترل متداول احداث خواهد شد.

ساکنان روستاها از اصلی ترین ذی نفعان منطقه آزاد انزلی

سیده حدیث میرزاده، خبرنگار «روزگار معدن» در استان گیلان: به گزارش مدیریت روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان منطقه آزاد انزلی، مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی در این جلسه با بیان اینکه شوراهای اسلامی روستاها یکی از مصادیق تحقق مردم سالاری در جمهوری اسلامی ایران محسوب شده و اظهارکرد: شوراهای اسلامی نماد مردم کردن فرآیندهای تصمیم گیری امور جاری کشور می‌باشد و حضور در چنین جلساتی فرصت مغتنمی برای آشنایی با دغدغه‌ها و توانمندی‌های مختلف ساکنان معزز منطقه قلمداد می‌شود.

وی با تصریح بر اینکه مجموعه شوراها و دهیاران روستاهای محدوده جدا از منطقه نبوده و نیست، اضافه کرد: باور ما بر این است که ساکنان، جزیی از منطقه و یکی از ذی نفعان اصلی منطقه آزاد انزلی محسوب می‌شوند.

سیاهکارزاده به تبیین منافع ناشی از هم افزایی میان ساکنان و سازمان متبوع خود پرداخت و با ستقبال از نقطه نظرات پیشنهادی مطرح شده، گفت: الگوی توسعه متوازن مبتنی بر نیازسنجی تعاملی در اجرای طرح‌های زیرساختی و توسعه‌ای با نمایندگان روستاها در دستورکار قرار خواهد داشت..

گفتنی است در این جلسه اعضای شوراهای اسلامی و دهیاران روستاهای محدوده منطقه آزاد انزلی به بیان نظرات، دغدغه‌ها و توانمندی‌های اهالی منطقه پرداخته و با دستور مدیرعامل سازمان تعدادی از مشکلات مطرح شده در این نشست، رفع، برای برخی دیگر جهت اجرا تصمیم گیری شد و مقرر گردید نشست‌های دوره‌ای در شوراهای روستایی منطقه برگزار شود..

روزگار معدن

E-mail:info@madandaily.com • https://t.me/rozegarmadan • www.twitter.com/Madandaily • www.instagram.com/Madandaily • www.rouzegaremadan.ir

یکشنبه
- ۱۷ دی ۱۴۰۲
- ۲۴جمادی الثانی ۱۴۴۵
- ۷ ژانویه ۲۰۲۴
- سال ششم
- شماره ۱۲۲۸

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول: مهدی نجفی
سردبیر: شهریار خادمی

آدرس: تهران- خ قائم مقام فراهانی کوچه آزادگان شماره ۲۶
تلفن:۸۲۱۹۰(داخلی-۲۲۷-۱۵۶)
نمابر:۸۲۱۹۰(داخلی-۱۰۴)

تلفن‌سازمان‌آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲
امورمشترکین: ۸۸۱۰۵۳۰۶
توزیع‌وسازمان‌شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
چاپخانه:صمیم

عرضه ۱.۷ میلیون تن محصول در بورس کالا

تالارهای بورس کالای ایران در نخستین روز هفته (شنبه ۱۶ دی ماه) میزبان عرضه یک میلیون و ۷۶۹ هزار و ۹۸۷ تن بود.

۶۳۰ هزار تن گندله سنگ آهن، ۷۸ هزار و ۶۴۰ تن شمش بلوم، ۷۱ هزار تن آهن اسفنجی، ۴۶ هزار و ۲۰۰ تن ورق سرد خودرو، ۲۳ هزار و ۴۵۳ تن میلگرد، ۱۲ هزار و ۳۰۰ تن ورق سرد لوازم خانگی، ۱۰ هزار تن ورق گالوانیزه خودرو، ۹ هزار و ۵۴۲ تن تیرآهن، یک هزار کک متالورژی و ۶۰ تن ناودانی در تالار محصولات صنعتی و معدنی عرضه شد.

تالار حراج باز شاهد عرضه ۳۷۵ هزار و ۵۰۰ تن کنسانتره سنگ آهن، ۳۵۰ هزار تن سنگ آهن کلوخه و ۱۰۰ هزار تن سنگ آهن دانه بندی بود. تالار پتروشیمی و فرآورده های نفتی نیز عرضه ۱۳ هزار و ۸۲ تن مواد پلیمری و شیمیایی را تجربه کرد.

تالار صادراتی هم میزبان عرضه ۴۷ هزار و ۲۰ تن قیر و ۲ هزار تن شمش بلوم بود.

در بازار فرعی نیز ۱۵۰ تن ضایعات فولادی و ۵۰ تن لوله فلزی درجه دو روی تابلو رفت.

کارتن

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

دو سکانس از ارزندگی بورس

پوریا نوری: روند بورس تهران در یک سال اخیر بیش از هر عاملی تحت‌تاثیر ثبات نرخ ارز و سیاستگذاری‌های اقتصادی بوده است. درست در ۱۵ فروردین شاخص کل ۲میلیون و ۱۰۰هزار واحد را رد کرد و نشانه‌هایی از یک روند صعودی مستمر را از خود بروز داد. قیمت دلار نیز در بازار آزاد در تب‌وتاب پرواز به سمت سطوح بالاتر بود اما با توجه به اینکه کنترل نرخ تورم در صدر سیاستگذاری‌های دولت قرار گرفت، همه بازارها وارد وادی دیگری شدند. به همین دلیل، از آن موقع شاخص بورس بازدهی چندان رضایت‌بخشی را به ثبت نرساند.

تجربه روند تاریخی واکنش بورس به مسیر قیمتی دلار نشان می‌دهد که هر زمان دلار آزاد در مسیر رشد قرار گرفته، شاخص کل نیز هرچند با تاخیر اما کمابیش قادر بوده خود را با انتظارات تورمی همسو کند. ازاین‌رو روند حرکتی دلار به‌وضوح در رشد شاخص کل منعکس می‌شود و کلیت بازار تحت تاثیر این مهم می‌تواند سمت‌وسوی مثبت بگیرد. اما اکنون یکی از مهم‌ترین عواملی که به طور مستقیم دادوستدهای سهامی را نشانه گرفته است، وضعیت متغیرهای غیراقتصادی به‌خصوص تنش‌های منطقه‌ای است. ازاین‌رو و بر اساس نظر اکثر کارشناسان بازار سرمایه، عوامل مذکور باعث شده تا تحلیلگران نتوانند چشم‌انداز روشنی از وضعیت بورس ترسیم کنند. از سوی دیگر باید دید بانک مرکزی چه برنامه‌ای برای نرخ بهره در نظر دارد.

هر تصمیمی که در این راستا اتخاذ شود قطعا مناقشه زیادی برای بازارها برانگیخته خواهد کرد. افزون بر آن روند بازارهای جهانی هم در بخش سهام و هم در بخش کالا حاکی از آن است که خوش‌بینی چندانی نسبت به روند صعودی آنها به صورت مستمر وجود نداشته و ندارد. در هفته‌ای که گذشت نیز نفت بازدهی نسبتا مطلوبی را به ثبت رساند اما طلای جهانی نتوانست انتظارات را برآورده سازد و عمده فلزات اساسی نظیر مس و فولاد در مسیر نزولی حرکت کردند و شرایط متفاوتی را نسبت به هفته ماقبل آن پشت‌سر گذاشتند. به همین دلیل نگرانی سرمایه‌گذاران نسبت به روند کاهشی قیمت در اکثر بازارها همچنان وجود دارد. به این ترتیب، به‌رغم تلاطم اخیر بازارها، در صورتی که محرک جدی برای حرکت بازارها ظهور نکند، می‌توان انتظار داشت که روند نوسان کاهشی بازارها تا حد زیادی سرعت بگیرد و سرمایه‌گذاران بورس تهران هم امید چندانی به جهش قیمت‌ها در کوتاه‌مدت نداشته باشند.بازار سهام در هفته گذشته روندی منفی به خود گرفت که در مجموع افت بیش از یک‌درصدی شاخص کل را رقم زد. به این ترتیب، مسیر زمستانی بازار سهام که با امیدهای فراوان در راستای انتشار گزارش‌های ماهانه و فصلی آغاز شده بود، تا اینجای کار ناامیدکننده دنبال شده است.

شاخص کل از ابتدای زمستان حدود ۲.۵درصد کاهش داشته و حتی در اوایل دی‌ماه کانال ۲.۲میلیون واحد را هم از دست داد؛ به‌طوری‌که در نهایت شاخص تقریبا در همان نقطه ابتدای فروردین ایستاد. این رفت‌وبرگشت شاخص در بیش از ۷ ماه، وضعیت بدی را برای سرمایه‌گذاران بورسی ایجاد کرده است. البته در بازارهای موازی نیز خبری از رونق گزارش نشده است، به همین دلیل به نظر می‌رسد وضعیت همه بازارها برای سرمایه‌گذاران گران تمام شده است. با این وجود در هفته‌های گذشته بازار سهام به دلیل عملکرد منفی که داشته است به یکی از پرچالش‌ترین بازارهای کنونی مبدل شده؛ این در حالی است که بازار با یک پرسش جدید نیز درگیر است: آیا اکنون بازار سهام ارزنده است؟

▣ سناریوی برگشت بورس

بر اساس مفروضات بنیادی سال ۱۴۰۲ که تحلیلگران بر اساس آن، بازار را مورد بررسی قرار می‌دهند، بورس تهران و نماگر اصلی آن در محدوده تقریبا متعادلی قرار دارند. همان‌طور که از ابتدای سال انتظار می‌رفت، نرخ دلار سال ۱۴۰۲، به طور میانگین، بین ۳۹ تا ۴۰هزار تومان مفروض قرار گرفته بود. با رشد قیمت دلار نیما احتمالا تا پایان سال، بازار بتواند محرک خوبی برای رشد پیدا کند. اکنون اهالی بازار سرمایه منتظر گزارش‌های ۹ماهه هستند تا بتوانند مسیر بازار را به طور شفاف‌تری پیگیری کنند. اگر گزارش‌های پاییز عملکرد بهتری را نسبت به فصول قبل نشان دهند، بازار با اطمینان بیشتری به دنبال پیش‌بینی سود شرکت‌ها در سال ۱۴۰۳ خواهد رفت. لذا با مفروضات سال آینده که دلار نیما را بین ۵۰ تا ۵۵هزار تومان پیش‌بینی می‌کند، بازار سهام با قیمت‌های فعلی ارزندگی کافی را دارد. بر این اساس، سرمایه‌گذاران با دید بلندمدت می‌توانند با دریافت اعتبار و ریسک بالاتر اقدام به خرید سهام کنند.

از سوی دیگر این موضوع سبب شده بخش عمده‌ای از سرمایه‌گذاران بدون تجربه نتوانند شتابزده وارد چرخه معاملات شوند. به این ترتیب می‌توان انتظار داشت که روند بازدهی بورس در صورت عدم دخالت متغیرهای غیراقتصادی، در فصل زمستان به مسیر تعادل و رونق ملایم بازگردد؛ اما نمی‌توان انتظار داشت که شاخص کل بتواند در اوج محدوده اردیبهشت بایستد. در همین رابطه محمد غفوری، کارشناس بازار سرمایه، گفت: بررسی معاملات سهام در زمستان نشان می‌دهد که از آغاز فصل معاملاتی جدید، بازار سرمایه کم‌رمق و اصلاحی ظاهر شده؛ به‌طوری‌که میانگین ارزش معاملات خرد به سطح ۵هزار و ۱۲۱میلیارد تومان رسیده است. تراز ورود و خروج پول حقیقی نیز با ثبت خروج بیش از ۲هزار میلیارد تومانی نقدینگی از وضعیت نامطلوب در این بازار حکایت می‌کند.

بنابراین با عنایت به اینکه بر اساس آمار سازمان بورس تاکنون ۵۰۹هزار کد معاملاتی فعال وجود دارد (به غیر از کدهای فعال در عرضه‌های اولیه) می‌توان این‌طور استنباط کرد که اقبال چشمگیری برای ورود پول و سرمایه‌گذار به بورس وجود ندارد. درحال‌حاضر نیز اکثر فعالان بازار افرادی هستند که از گذشته در بازار حضور داشته‌اند و بازار را به صورت جدی و حرفه‌ای می‌شناسند. در دو هفته معاملاتی اخیر بازار روند رخوت‌انگیزی را پشت‌سر گذاشته است. بررسی‌های تکنیکالی نشان می‌دهد شاخص کل در محدوده ۲میلیون و ۱۰۰ تا ۱۵۰هزار واحدی با سطح حمایتی مهمی مواجه است. این محدوده در چند ماه گذشته به عنوان یک سطح حمایتی قوی عمل کرده که با چندین بار از دست رفتن این محدوده، بازار در یک روند فرسایشی قرار گرفته است. اکنون اگر اهالی بازار به این سطح حمایتی واکنش درخور توجهی نشان دهند، شاخص کل می‌تواند به سطوح بعدی نیز سرک بکشد. این در حالی است که اگر سطح مذکور از دست برود بازار با تشدید کم‌رمقی دست به گریبان خواهد شد.

این کارشناس در ادامه توضیح داد: در شرایط کنونی که بازار از منظر قیمتی در سطوح ارزنده‌ای قرار دارد چندین خبر مهم نیز تالار شیشه‌ای را احاطه کرده است. خروج شورای رقابت از مباحث «قیمت‌گذاری خودرو» خبری مهم و تاثیرگذار بر گروه‌های خودرویی بازار محسوب می‌شود. براساس اخبار منتشرشده، واگذاری قیمت‌گذاری خودرو به وزارت صمت تحولات گوناگونی را برای این صنعت رقم خواهد زد. یکی دیگر از موضوعات مهم در این میان تحولات سیاسی است. اتفاقاتی که در روزهای گذشته رخ داده به طور طبیعی بورس را وادار به واکنش منفی خواهد کرد. به نظر می‌رسد در اوایل هفته بازار با فشار فروش نیز مواجه شود. اما از سوی دیگر شرکت‌ها کم‌کم آماده انتشار گزارش‌های خود روی سامانه کدال خواهند شد.

اگر گزارش‌های ۹ماهه شرکت‌ها منتشر شود احتمالا به دلیل عملکرد مثبتی که نمایان می‌شود (اگر شاهد دستکاری قیمت‌ها نباشیم) بازار به طور مقطعی شاهد واکنش مثبت سرمایه‌گذاران خواهد بود. حتی این گزارش‌ها می‌توانند «نسبت قیمت به سود کلی بازار» را تعدیل سازد. بااین‌حال بازار با ریسک‌های داخلی نیز دست‌وپنجه نرم می‌کند. یکی از این ریسک‌ها «ریسک قیمت» است. وضعیت کنونی بازار از منظر قیمتی وضعیت مطلوبی محسوب می‌شود که نشان‌دهنده این است که بازار از این نظر پتانسیل رشد قدرتمندی را داراست. اگرچه بورس تهران در سال‌های گذشته نسبت به رقبای خود عملکرد ضعیفی را نشان داده، اما در وضعیت فعلی و در صورتی که ریسک نوظهور جدیدی به بازار تحمیل نشود، شرایط برای رشد مهیاست.

▣ ریسک‌های بیرونی

به گفته محمد غفوری، کارنامه تیم اقتصادی دولت در بازار سهام به یک نکته مهم اشاره می‌کند و آن این است که تمام تصمیمات اقتصادی برای بازار سهام پیامد منفی داشته است. دستورالعمل‌ها و سیاستگذاری‌های اقتصادی در اغلب موارد برای سهامداران گران تمام شده و حتی می‌توان گفت سبب شده تا ضرر و زیان سهامداران به طور جدی رقم بخورد. از افزایش نرخ خوراک گرفته تا افزایش نرخ بهره و سیاست‌های انقباضی، افزایش عوارض مالیات شرکت‌های بورسی و اختلاف نرخ دلار شرکت‌های صادراتی با نرخ دلار آزاد عواملی هستند که سود شرکت‌ها را مورد هدف قرار دادند. زمزمه افزایش نرخ بهره مالکانه نیز اکنون بر تردیدهای بازار افزوده است. این موضوع برای شرکت‌های معدنی تهدید محسوب می‌شود. در هفته گذشته نیز خبری مبنی بر کاهش و تخلیه حباب صندوق‌های اهرمی منتشر شد. صندوق‌های اهرمی در بازار فعلی با اقبال حقیقی‌ها روبه‌رو بودند.

قاعدتا در شرایطی که ارزش معاملات رو به افول قرار دارد، تخلیه حباب به فشار عرضه می‌انجامد. در حدود ۸ تا ۱۰ درصد اختلاف قیمت تابلو و NAV صندوق‌ها وجود دارد که اگر با تخلیه حباب مواجه شوند بر بازار اثرات منفی می‌گذارد. درکنار این صندوق‌ها دو صندوق دارایکم و پالایش یکم فعال هستند که به قیمت NAV واقعی خود معامله نمی‌شوند. طبیعتا تصمیماتی که برای صندوق‌ها اتخاذ می‌شود برای بازار اهمیت فراوانی دارد. موضوع مالیات بر طلای فیزیکی نیز از مباحث مهم در این بازار است که شاهد اقبال سهامداران به صندوق‌های طلا و سکه بودیم. این صندوق‌ها مشمول مالیات نمی‌شوند اما با داغ شدن مباحث مرتبط با اخذ مالیات بر طلای فیزیکی، این موضوع می‌تواند بر کلیت بازار اثرگذار باشد.

تلخی ادامه‌دار بورس

در هفته‌ای که گذشت بورس تهران روزهای سرخ زیادی را تجربه کرد و باعث شد که بازدهی شاخص کل نیز منفی شود. شروع زمستان برای بازار سهام خوب نبود و طی دو هفته اخیر شاهد وضعیت ناخوشایندی در بازار بودیم و همچنان سهامداران امید دارند که شاید روی خوش این بازار را ببینند.بازار سرمایه تحت تاثیر اخبار مختلف تغییر موضع می‌دهد و کارشناسان عقیده دارند که حمله تروریستی کرمان باعث شد که بورس ریزش بیشتری را تجربه کند. بررسی آمارها نشان می‌دهد که در زمان حملات داخلی شرایط بورس و بازارهای مالی وخیم می‌شود. البته اولین بازار مالی که واکنش نشان می‌دهد دلار است و پس آن سایر بازارهای مالی خصوصا بورس دنباله‌روی این واکنش و شرایط بد کشور می‌شوند.

▣ اثر حملات روی بازارها

در ۱۳ دی‌ماه سال ۱۳۹۸ سردار قاسم سلیمانی فرمانده سپاه قدس در فرودگاه بغداد به همراه ابومهدی مهندس از فرماندهان حشدالشعبی مورد حمله هوایی ایالات متحده قرار گرفت و به شهادت رسید. قیمت دلار پس از این حادثه تروریستی طی ۴ روز از ۱۲ هزار و ۹۶۰ تومان تا ۱۳ هزار و ۳۹۰ تومان (معادل ۳.۳) درصد رشد کرد و پس از حمله موشکی ایران به عین الاسد کاهش یافت و به محدوده قبلی بازگشت. در ادامه در بهمن ماه دلار به روند صعودی خود که از زمان افزایش قیمت بنزین در آبان‌ماه آغاز شده بود ادامه‌داد. خروج ترامپ از برجام در سال ۹۷ انتظارات از افزایش قیمت دلار را بالا برد تقاضای احتیاطی و سرمایه‌گذاری را وارد بازار ارز کرد و در تاریخ ۲۵ آبان ۹۸ پس از گرانی بنزین قیمت دلار تحت تأثیر انتظارات تورمی ناشی از گرانی بنزین و خروج امریکا از برجام که بر سر بازار سنگینی می‌کرد، صعودی شد. پس از ترور سردار سلیمانی بازار سرمایه که در روزهای سبز خود بود روند نزولی گرفت و با هیجان فروش مواجه شد. بازارساز برای کنترل هیجان فروش بازار دامنه نوسان نمادها را محدودتر کرد و به دو درصد رساند، نمادها قفل در صف فروش شدند و شاخص کل طی چهار روز کاری از ۳۸۴ هزار و ۱۰۰ واحد تا ۳۵۳ هزار و ۸۰۸ واحد (۷.۸ درصد) کاهش یافت. با حمله موشکی ایران به پایگاه عین‌الاسد شاخص کل بورس کف خود را تجربه کرد ولی در هفته بعد بازار سرمایه ترس از ریسک ترور را کنار گذاشت و به روند صعودی خود ادامه داد.در هفتم آذر سال ۹۹ محسن فخری‌زاده معاون وزیر دفاع جمهوری اسلامی ایران و دانشمند ارشد وزارت اطلاعات و لجستیک نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران ترور شد. پس از این حادثه دلار تهران با وقفه سه روز شروع به افزایش کرد و از محدوده ۲۴ هزار و ۵۰۰ تومان تا حدود ۲۶ هزار و ۱۲۰ تومان (۶.۶درصد) بالا رفت. قیمت دلار یک ماه پس از این عملیات تروریستی در تاریخ ۳۰ دی ماه تا محدوده ۲۰ هزار و ۵۰۰ تومان پایین آمد که نسبت به محدوده قیمت قبل از ترور ۱۶ درصد کاهش را ثبت کرده است. هرچند دلار تا خرداد سال ۱۴۰۰ روند صعودی را ثبت نکرده است ولی هفته‌نامه اکونومیست دلیل این ترور را به بن‌بست کشیدن مذاکرات برجام در پایان دولت حسن روحانی دانست که توسط اسراییل به همین منظور انجام شده بود. ترور شهید فخری‌زاده ولی بازار سرمایه را تکان نداد در روز ترور شهید فخری‌زاده جمعه بود و بورس تعطیل. تا زمان شروع به کار بازار فشار هیجان ناشی از ترور کاهش یافت. به همین خاطر بازار سرمایه که درون یک موج افزایشی بود به حرکت رو به رشد خود ادامه داد و از محدوده یک میلیون و ۳۶۷ هزار و ۱۶۶ واحد تا بالای نیمه کانال یک میلیون واحدی در هفت روز کاری افزایش یافت.در عصر ۴ آبان سال ۱۴۰۱ حمله مسلحانه در محوطه حرم شاهچراغ شیراز رخ داد قیمت دلار در این تاریخ در محدوده ۳۲ هزار و ۹۰۰ تومان قرار داشت و با وقفه پنج روزه روند افزایشی خود را شروع کرد و در تاریخ هفدهم آبان به محدوده ۳۶ هزار و ۹۰۰ تومان (۱۲ درصد افزایش) نیز رسید. پس از آن دلار دیگر کف قیمتی قبلی را تجربه نکرد و پس از استراحت یک ماهه در نیمه دوم آذرماه به روند صعودی خود که پس از درگذشت مهسا امینی ایجاد شده بود ادامه داد.در چهارم دی ماه سیدرضی موسوی یکی از مقامات ارشد سپاه پاسداران در محدوده سیده زینب در دمشق، پایتخت سوریه توسط اسراییل طی یک حمله موشکی به شهادت رسید. قیمت دلار در روز پس از این حادثه کاهش یافت ولی در ادامه کمتر از یک درصد افزایش یافت، البته علاوه بر خبر ترور خبر فیلتر شدن بازار ارز عراق برای ریال ایران نیز بی‌تاثیر در رشد قیمت دلار نبوده است.

نکته قابل توجه اینجاست که با کاهش یا افزایش قیمت دلار بورس نیز تاثیر می‌گیرد و شرایط را تغییر می‌کند. رابطه دلار و بورس ایران عمدتا به تاثیرپذیری شرکت‌های دلاری بورس از نرخ دلار مربوط می‌شود به‌طوری که هر چه میزان قیمت دلار در ایران بیشتر شود، درآمد این شرکت‌ها بیشتر شده و قیمت سهام آنها نیز رشد می‌کند.از آنجایی که بیشتر سهام دلاری موجود در بورس را نمادهای شاخص‌ساز تشکیل می‌دهند، بالا و پایین رفتن قیمت دلار می‌تواند منجر به رشد یا افت شاخص کل بورس شود. با این حال دلار تنها عامل تاثیرگذار بر بورس ایران نیست.

یادداشت

بورس آماده رشد!

علی عصاری
بازارسرمایه

بازار سرمایه در یک منطقه اشباع کوتاه‌مدت است یعنی در (RSI) نزدیک به ۷۰ است و طبیعی است که اصلاح در شاخص‌ها و نماد پتروشیمی‌ها و فولادی‌ها که تاثیر بسزایی بر بورس دارند، احساس نیاز می‌شود. بعد از خودرویی‌ها این گروه‌ها می‌توانند نمادهایی باشند که تاثیرات مثبت بسیاری بر بدنه بورس بگذارند، پس یکی از دلایلی که می‌تواند بازار را نوسانی کند این دو گروه هستند. مدت‌هاست که بازار سرمایه کشور از فاکتورهای بنیادی تبعیت نمی‌کند و باید توجه داشت کشوری که اقتصاد آن دستوری است قطعا بازار سرمایه با مدیریت دستوری هم خواهد داشت و نباید این انتظار را داشت که عوامل بنیادی در سطح کلان بورس کشور را تحت تاثیر قراردهد، بازار سرمایه به دنبال این است که در یک محدود ثابت باقی بماند و همچنین باعث تورم و نقدینگی بیشتر نشود. حجم نقدینگی در کشور بسیار بالا است و آبی می‌ماند که پشت سد جمع شده است و منتظر یک تلنگر کوچک است. به‌طور یقین بازار سرمایه اگر رشدی داشته باشد این نقدینگی می‌تواند شرایط بالادست جامعه را هم تحت تاثیر خود قرار بدهد.با توجه به اینکه بازار در نیمه دوم سال‌گذشته رشد قابل توجهی داشته، امسال هم می‌تواند تقریبا همان رشد را شروع کند. به نظر شرایط می‌تواند برای بازار مثبت باشد و می‌توان برای نیمه دوم سال رشدی معقول و منطقی را برای بورس نسبت به سایر بازارها پیش‌بینی کرد. قطعا تجدید ارزیابی‌ها یکی از عوامل مثبت برای بازار است و اگر زمان سه ساله برای آنها تایید شود، بر اساس تجربه می‌توان گفت می‌تواند بازار را رشد دهد اما انتظار رشد زیاد را ندارم. رشد معمول و متعادل تا پایان سال مورد انتظار است و بهتر است این رشد بیشتر در گروه‌های کوچک و متوسط اتفاق بیفتد چون بازار سرمایه نباید زیاد به‌چشم بیاید؛ چراکه بلافاصله سیاستگذار سرکوبش می‌کند.تمام مشخصه‌های بازار آمادگی رشد را دارند و این اتفاق احتمالا خواهد افتاد اما مقداری زمانبر است و بازار باید مقداری به آرامش برسد تا مجددا حرکت کند. به‌نظر هفته متعادل و هفته بدون هیجانی را خواهیم‌داشت، از طرفی چهارشنبه هفته‌جاری یک عرضه اولیه هم داریم که این عرضه می‌تواند رمق بازار را مقداری بگیرد. این موضوعات تنها در صورتی صادق هستند که هیجان جدیدی به بازار وارد نشود و مصوبه جدیدی تصویب نشود و من فکر می‌کنم با توجه به این اتفاقات این هفته هیجان خاصی در بازار نداشته باشیم.

دنیای رمز ارز

اخبار هاوینگ بیت کویناخبار بیت کویناخبار کوتاه

رویداد هاوینگ بیت کوین که هر ۴ سال یک بار اتفاق می‌افتد، در آستانه آغاز شمارش معکوس ۱۰۰ روزه است.در حالی که هیاهو در مورد تایید احتمالی صندوق قابل‌معامله در بورس (ETF) اسپات بیت کوین در ایالات متحده توجه معامله‌گران و سرمایه‌گذاران را به خود جلب کرده، رویداد مهم دیگری در سال ۲۰۲۴ در حال نزدیک‌تر شدن است: هاوینگ بیت کوین. رویداد هاوینگ که به معنای نصف شدن پاداش بلاک است، این بار قرار است در سه ماهه دوم امسال، در ماه آوریل، اتفاق بیفتد. از لحاظ تاریخی، در ماه‌های پس از هاوینگ بیت کوین، قیمت این ارز دیجیتال صعود قابل‌توجهی را تجربه می‌کند که منجر به ثبت اوج‌های تاریخی جدیدی می‌شود.این سناریو پس از هاوینگ اول در ۲۸ نوامبر ۲۰۱۲، هاوینگ دوم در ۹ ژوئیه ۲۰۱۶ و هاوینگ سوم در ۱۱ می ۲۰۲۰ تکرار شد. حدود ۱۸ ماه پس از آخرین رویداد هاوینگ، قیمت بیت کوین به بالاترین سطح تاریخی خود در محدوده ۶۹ هزار دلار رسید.با توجه به الگوهای تاریخی قیمت بیت کوین قبل و بعد از هاوینگ، انتظار می‌رود که این ارز دیجیتال در سال ۲۰۲۵ روندی صعودی داشته باشد. جالب اینکه پیش‌بینی می‌شود ورود سرمایه سازمانی به بازار بیت کوین، از طریق ETFهای اسپات آن هم تا سال ۲۰۲۵ افزایش یابد.

شایعات جدید درباره تاریخ تایید اولین ETF اسپات بیت کوین!

گمانه‌زنی‌ها مبنی بر اینکه کمیسیون بورس و اوراق بهادار ایالات متحده (SEC) قرار است روز جمعه ۵ ژانویه یک صندوق قابل معامله در بورس (ETF) اسپات بیت کوین را تایید کند، در رسانه‌های اجتماعی به شدت بالا گرفته است. انتشار توییتی توسط رییس حقوقی گری‌اسکیل مبنی بر اینکه او «برخی از فرم‌ها را پر می‌کرد»، به‌علاوه توییتی که توسط یک خبرنگار به اشتراک گذاشته شد، این گمانه‌زنی‌ها را تقویت کرده است. با این حال، بسیاری از تحلیلگران هنوز انتظار دارند که تاییدیه‌های احتمالی در هفته آینده ارائه شوند.توییت مرموز ارسالی توسط مدیر ارشد حقوقی گری‌اسکیل از زمان ارسال آن ۱/۹ میلیون بازدید و ۶،۷۰۰ لایک گرفته است. از طرفی، ژاکلین ملینک، خبرنگار TechCrunch، روز گذشته با اشاره به منابع «بسیار نزدیک به موضوع» اظهار داشت که ETF اسپات چند شرکت ممکن است امروز تایید شود.در همین حال، هشتگ #BTCETF و عبارت Bitcoin ETFs در توییتر در حال افزایش است و قیمت بیت کوین نیز از زمان کاهش شدید آن در ۳ ژانویه، به محدوده ۴۳،۵۰۰ دلار برگشته است. با این حال، جیمز سیفارت، تحلیلگر بلومبرگ، گمانه‌زنی‌ها در مورد تایید ETF اسپات بیت کوین در ۵ ژانویه را «سر و صدا» توصیف کرده و گفته که او همچنان انتظار دارد که این محصول بین ۸ تا ۱۰ ژانویه تاییدیه بگیرد. اریک بالچوناس، تحلیلگر ارشد بلومبرگ نیز توضیح داده که SEC در حال حاضر نظرات نهایی را ارائه می‌دهد و صادرکنندگان به زودی فرم‌های نهایی را ارسال خواهند کرد.در حال حاضر، ۱۴ شرکت برای دریافت تاییدیه ETF اسپات بیت کوین در حال رقابت هستند، از جمله بلک‌راک، فیدلیتی، والکری، بیت‌وایز و غیره.

این ۳ ارز دیجیتال رو نخرید!

شاخص قدرت نسبی (RSI) یکی از معیارهای مورد استفاده برای شناسایی دارایی‌هایی است که بیش از حد خریده یا فروخته شده‌اند. در هر دوی این موارد احتمال تغییر روند وجود دارد. در همین راستا، سایت فاین بولد با توجه به نقشه حرارتی RSI منتشرشده توسط کوین‌گلس (CoinGlass)، سه ارز دیجیتال را که احتمال تغییر روند آنها در هفته جاری بالا است و باید از معامله آنها اجتناب کرد، مشخص کرده است.

▣ آربیتروم (ARB)

شاخص RSI برای توکن آربیتروم در تایم‌فریم روزانه و هفتگی به ترتیب در سطوح ۷۵.۸۵ و ۷۹.۶۸ قرار گرفته که نشان از خرید بیش از حد این دارایی است.شایان ذکر است که این شاخص در تایم‌فریم چهار ساعته قبلاً کاهش یافته و در وضعیت خنثی قرار دارد. توکن ARB در زمان نگارش این خبر، با افزایش ۳.۴۶ درصدی در ۲۴ ساعت گذشته، ۱.۷۴ دلار قیمت دارد.

▣ اس‌ای‌آی (SEI)

اس‌ای‌آی یکی دیگر از ارزهای دیجیتالی است که باید از معامله آن در هفته پیش رو اجتناب کرد. RSI هفتگی این ارز دیجیتال در سطح ۹۲.۲۴ قرار گرفته که رقمی بسیار بالا است و نشان از خرید بیش از حد این دارایی دارد.قیمت این توکن در زمان نگارش این خبر، با ۱۰.۴۱ درصد کاهش طی ۲۴ ساعت گذشته به ۰.۶۴ دلار رسیده است. همین موضوع باعث شده تا RSI چهار ساعته به زیر سطح ۵۰ سقوط کند.پروتکل اینترنت کامپیوتر (ICP)اینترنت کامپیوتر رفتاری مشابه با اس‌ای‌آی دارد. RSI این ارز دیجیتال در تایم‌فریم‌های چهار ساعته، روزانه و هفتگی به ترتیب در سطوح ۴۸.۶۵، ۷۱.۵۶ و ۹۱.۶۷ قرار گرفته است. علاوه بر این، این توکن با ۵.۲۷ درصد کاهش طی ۲۴ ساعت، اکنون ۱۳.۴۵ دلار قیمت دارد. crypto-to-avoid-trading-۱۰۱۶-با این وجود، قرار گرفتن در وضعیت خرید بیش از حد، به معنی کاهش حتمی قیمت در آینده نیست. این ارزهای دیجیتال ممکن است علی‌رغم سیگنال‌های ذکرشده، به افزایش قیمت خود ادامه دهند. معامله‌گران باید شخصاً تحقیق کنند و با در نظر گرفتن مدیریت ریسک، تصمیمات خود را اتخاذ نمایند.

دستیابی سلستیا به بالاترین حد قیمت؛ چه آینده‌ای در انتظار TIA است؟

قیمت سلستیا (TIA) از ۱۰ نوامبر در یک کانال صعودی به افزایش خود ادامه داده و دیروز به بالاترین رقم خود در ۱۷.۲ دلار رسید.اخیراً TIA توسط خط روند مقاومت کانال (نشان‌گر قرمز) در ۱۶ دسامبر لمس شد که این امر باعث عقب‌نشینی قیمت به داخل کانال و حرکت نزولی گردید. در نهایت این حرکت منجر به شکست کانال در ۲۵ دسامبر شد و متعاقباً TIA در ۳ ژانویه به ۹.۳۶ دلار کاهش یافت.پس از این کاهش، قیمت به سرعت بهبود یافت و دوباره وارد کانال شد. به دنبال این رویدادها، توکن TIA چند ساعت پیش به بالاترین سطح قیمتی خود رسید. پس از بهبود قابل‌توجه قیمت از پایین‌ترین سطح قیمتی در ۳ ژانویه، بسیاری از سرمایه‌گذاران و تحلیلگران ارزهای دیجیتال به آینده TIA خوش‌بین هستند.بر اساس نظریه امواج الیوت، محتمل‌ترین موج‌شماری نشان می‌دهد که TIA به سمت موج ۳ از موج پنجم، رو به بالا (سفید) حرکت کرده است. همچنین تعدادی از امواج فرعی با رنگ سیاه روی نمودار مشخص شده است. اگر موج‌شماری مذکور درست باشد، پایان موج دوم در ۳ ژانویه بوده که با یک فیتیله مشخص شده و این مسئله می‌تواند آغازگر یک حرکت صعودی جدید در قیمت TIA باشد.از طرف دیگر، اندیکاتور RSI در حال افزایش بوده و از ۵۰ عبور کرده است. بر این اساس، هر دو شاخص را می‌توان نشانه‌هایی از روند صعودی قیمت در نظر گرفت. علاوه بر این، به نظر می‌رسد که یک واگرایی صعودی پنهان در راستای ادامه روند، رخ داده است.اگر حرکت صعودی قیمت ادامه یابد، احتمالاً تحت تأثیر بیت‌کوین، اولین هدف برای اوج قیمتی TIA می‌تواند ۴۳ درصد بالاتر از قیمت فعلی یعنی ۲۲.۸۰ دلار باشد. دومین هدف نیز با ۹۵ درصد افزایش، می‌تواند به ۳۱ دلار برسد. علی‌رغم چشم‌انداز صعودی TIA، اگر قیمت به زیر سطح حمایتی ۱۴.۶۰ دلار بسته شود، روند می‌تواند نزولی شود که در این صورت، کاهش ۴۰ درصدی قیمت تا نزدیکترین سطح حمایتی در ۹.۴۰ دلار امکان‌پذیر است.